

TEMA | POLITISKE PARTIER PÅ TVÆRS AF PERSPEKTIVER

Politik

Nummer 2 | Årgang 22 | 2019

Politik

Nummer 2 | Årgang 22 | 2019

TEMA | POLITISKE PARTIER PÅ TVÆRS AF PERSPEKTIVER

Politik

NUMMER 2 | ÅRGANG 22 | 2019

TEMA | POLITISKE PARTIER PÅ TVÆRS AF PERSPEKTIVER

ARTIKLER

- 1 Introduktion: Politiske partier på tværs af perspektiver
Emil Husted
- 10 The political theory of parties
Fabio Wolkenstein
- 30 Partiforskning i komparativ politik
Anika Gauja og Karina Kosiara-Pedersen
- 54 Unlocking the potential of party research: Bringing sociology back in
Leopold Ringel, Jan Schank, Damien Krichewsky og Jenni Brichzin
- 75 Sociale mediers rolle i politisk kommunikation: et litteraturstudie
Sander Andreas Schwartz

BØGER

- 107 Håb for demokratiet
Jesper Vestermark Køber

- 117 ABSTRACTS

Ansvarshavende redaktør

Professor, ph.d., Christian F. Rostbøll,
Institut for Statskundskab,
Københavns Universitet

Øster Farimagsgade 5, Postboks 2099

1014 København K

Mail: cr@ifs.ku.dk

Tlf. 35323428

Bøger til anmeldelse sendes til samme adresse, att. Tobias Liebetrau.

Redaktion

Ph.d.-stipendiat Anne Bach Nielsen, Institut for Statskundskab, KU

Ph.d.-stipendiat Marc Jacobsen, Institut for Statskundskab, KU

Ph.d.-stipendiat Yevgeniy Golovchenko, Institut for Statskundskab, KU

Ph.d. Ditte Maria Brasso Sørensen

Ph.d. Hans Boas Dabelsteen, Institut for Menneskerettigheder

Ph.d. Hjalte Meilvang, Institut for Statskundskab, KU

Ph.d. Kristoffer Kjærgaard Christensen

Ph.d. Signe Blaabjerg Christoffersen, konsulent, KL's ledelsessekretariat

Ph.d. Simone Molin Friis

Post.doc Malte Frøslee Ibsen, Institut for Statskundskab, KU

Adjunkt, Emil Husted, Department of Business and Politics, CBS

Lektor, ph.d. Tore Vincents Olsen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet

Professor MSO, Mark Blach-Ørsten, Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab, RUC

Cand.scient.pol. Simon Gravers Jacobsen

Stud.scient.pol. Lærke Ebbesen Baulund

Redaktør for boganmeldelser

Ph.d.-stipendiat Tobias Liebetrau, Institut for Statskundskab, KU

Mail: politik@ifs.ku.dk

Formål

Politik er et tværfagligt, samfundsvidenskabeligt BFI level-1 tidsskrift, der bringer artikler om politik ud fra mangfoldige akademiske perspektiver.

Redaktionen lægger vægt på faglighed, formidling og politisk relevans. Derfor er alle artikler underlagt anonym peer-review og forfatterne opfordres til at skrive i et sprog, som gør *Politik* tilgængeligt uden for universitetets mure.

Tidsskriftet *Politik* er en videreførelse af Politologiske Studier.

Introduktion: Politiske partier på tværs af perspektiver

Emil Husted, adjunkt, Institut for Ledelse, Politik og Filosofi, Copenhagen Business School

En terminalpatient vækkes til live

Det er efterhånden blevet en kliché at hævde, at politiske partier er en uddøende race, og at deres hierarkiske strukturer og manglende omstillingsparathed har gjort dem ukampdygtige i et samfund, hvor det eneste konstante er forandring. Dette er om ikke andet konklusionen i en lang række akademiske tekster (f.eks. Della Porta 2013; Hardt og Negri 2017; Rosavallon 2008), og håndfast empirisk data synes da også at understøtte fortællingen om partiernes endeligt. Færre og færre mennesker figurerer eksempelvis som medlemmer af politiske partier (van Biezen et al. 2012), ligesom at valgdeltagelsen på verdensplan er styrdykket siden midten af det forrige århundrede (Solijnov 2016). Dertil kommer, at tilliden til vores folkevalgte har ramt bunden i kølvandet på Brexit og indsættelsen af Donald Trump som USA's nuværende præsident. Faktisk anses politikere i dag ofte for værende mindre tillidsvækkende end totalt fremmede og mere uærlige end brugtogsforhandlere (Newton et al., 2017). Det kan dermed synes relativt ligetil at konkludere, at partiernes tid er forbi, og at de inden længe vil blive afløst af mere horisontale og responsive formationer, og at vi som samfund måske endda nærmer os 'the end of representative politics' (Tormey 2015).

Men for nu at parafrasere Mark Twain, så er nyhederne om partiernes død stærkt overdrevne. Finansielt har partierne eksempelvis aldrig været stærkere. Dette skyldes i mange lande en gradvis stigning i offentlig støtte siden 1980'erne, hvilket har modvirket de hastigt faldende medlemsindtægter, men til gengæld skabt en kartel-lignende symbiose mellem staten og de politiske partier (Katz og Mair 1995). Som eksempel modtager mange europæiske partier i dag to-tredjedele af deres økonomiske støtte fra statslige subsidier (Falguera et al. 2014). Dertil kommer, at mange lande de seneste år har gennemgået en såkaldt 'konstitutionaliserings-proces', hvormed politiske partier er blevet anerkendt rent forfatningsmæssigt som nødvendige og ønskværdige aktører i et velfungerende demokrati (van Biezen 2011). Kombinationen af en grundliggende utilfredshed med partier og øget statslig konsolidering har således skabt en paradoksal situation, hvor de politiske partier står stærkere end tidligere lovmæssigt og økonomisk, men hvor de i stigende grad anses for illegitime repræsentanter for fællesskabets interesser (Ignazi 2017).

Dette paradoks synes til gengæld at have givet plads til opblomstringen af en række nye formationer, der på forskellig vis eksperimenterer og innoverer inden for rammerne af bestående parti-systemer – ofte med et fokus på demokratisering. Podemos i Spanien, Femstjernebevægelsen i Italien, La France Insoumise, Piratpartiet i Island, Feministisk Initiativ i Sverige og Alternativet her i Danmark figurerer som prominente eksempler på denne tendens. Inspireret af de mange ‘nye revolutioner’ (Mason 2013) som f.eks. Occupy Wall Street og Los Indignados, der siden 2011 har præget den vestlige verden, har disse unge partier forsøgt at udbedre partipolitikens dalende legitimitet ved at introducere nyskabende organisatoriske innovationer. Podemos har eksempelvis forsøgt at redefinere idéen om parti-internt demokrati ved at strukturere deres organisation omkring såkaldte ‘Cirkler’, hvor medlemmer og ikke-medlemmer kan deliberere om udvalgte politikområder uafhængigt af tydelig partidisciplin (Pavía et al. 2016). På samme måde har Alternativet herhjemme konstrueret store dele af deres partiprogram igennem en bottom-up-proces, der trækker tråde til tankegangen bag ‘open-source communities’ i IT-verden (Husted og Plesner 2017).

Det er dog ikke kun på den progressive venstrefløj, at nye og innovative partiformationer har vundet indpas. I den modsatte ende af det politiske spektrum har en lignende tendens fundet sted. Her handler eksperimenterne dog knap så meget om demokratisering (selvom Femstjernebevægelsen givetvis er et eksempel på netop dette), men er snarere bundet op på stærke ledere og effektive beslutningsprocesser. Det kan eksempelvis observeres i det hollandske Frihedsparti, PVV, hvor formanden Geert Wilders er det eneste officielle medlem. Det samme gør sig gældende på den anden side af Nordsøen, hvor Nigel Farages nystartede Brexit Party kan bryste sig af en medlemsskare på hele tre personer: en politisk leder, en nomineringsansvarlig og en kasserer. Til gengæld har partiet efter eget udsagn mere end 100.000 følgere, der strategisk aktiveres via internettet, hvilket giver organisationen et skær af, hvad Paolo Gerbaudo (2018, 76) i hans bog om ‘digitale’ partier kalder ‘distributed centralization’ – klassisk oligarki forklædt som borgerinddragelse (se Loucaides 2019).

Denne underskov af nye partier, der på idiosynkratisk vis udfordrer den bestående konsensus om, hvad et politisk parti er for en størrelse, og hvordan den i øvrigt opererer, giver os en tiltrængt anledning til at danne os et overblik over partilitteraturen og genoverveje dens udsigelseskraft: Hvilke overordnede perspektiver er til rådighed for forskere og studerende, der interesserer sig for partier? Hvilke begreber stiller disse perspektiver til rådighed, og kan disse begreber indfange de mange partimæssige nybrud, vi p.t. kan observere? Hvad tillader disse begreber os derudover at se rent empirisk, og hvad gør vi os samtidig blinde overfor? Det er denne nysgerrighed, der ligger til grund for nærværende temanummer.

Partilitteraturen i perspektiv

Selvom diskussioner om fraktioners rolle i vestlige demokratier kan spores tilbage til oldtidens Grækenland, hvor velkendte figurer som f.eks. Platon og Aristoteles fremhævede problemerne ved at opdele *polis* i konkurrerende grupper, skal vi helt frem til midten af det nittende århundrede for at kunne ane konturerne af en selvstændig partilitteratur (Ignazi 2017). Denne meget sene opblomstring af akademisk interesse skyldes givetvis en historisk negativ attitude over for partier, der af langt de fleste intellektuelle dengang blev anset som ødelæggende for samfundets sammenhængskraft. Fordi partier netop repræsenterer dele af samfundet – og dermed ikke *hele* samfundet – blev de set som kontroversielle og splidskabende aktører (ordet ‘parti’ kommer af det latinske *partes*, der netop betyder ‘dele’). Nancy Rosenblum (2008) kæder denne negative attitude over for partier sammen med begrebet ‘holism’, der for hende betegner en utopisk (men altdominerende) forestilling om samfundet som et harmonisk hele, der kan repræsenteres af uafhængige og rationelle statsmænd. Som David Hume (2002 [1742], 33) udtrykte det i sit essay *Of parties in general*: “As much as legislators and founders of states ought to be honored and respected among men, as much ought the founders of sects and factions to be detested and hated”.

Måske af den grund har megen partilitteratur for vane at indlede med referencer til en række ‘founding fathers’, som i starten af det tyvende århundrede forsøgte at anskue partier som empiriske fænomener, der måtte forstås i deres egen ret og dermed ikke blot som et uønsket biprodukt af masse-demokratiets fremkomst. Mens den russiske politiker og sociolog Moisei Ostrogorski (1902) formentlig var den første til at tage denne opgave seriøst, er det ofte tyskeren Robert Michels (1915), der fremhæves som grundlæggeren af det empiriske studie af politiske partier. Baseret primært på personlige erfaringer fra det tyske Socialdemokrati (SPD), identificerede Michels en række dynamikker, der ifølge ham var indlejret i selve idéen om formel politisk organisering. Den nok mest velkendte dynamik handler om partiernes interne magtstruktur, og hvordan denne synes at forandre sig i takt med, at et parti bliver modent og opnår indflydelse. Kort fortalt er Michels’ tese, der siden er blevet kendt som ‘oligarkiets jernlov’, at partier med tiden vil bevæge sig imod en mere vertikal og dermed autoritær struktur. Dette skyldes ifølge Michels, at partiernes ledere besnæres og korrumpes af den realpolitiske magt, hvilket leder dem til at ofre partiets idealer i et forsøg på at fastholde netop denne magt. Dermed forskydes partiets mål fra reel politisk forandring til simpel selvbevarelse og personlig vinding, hvorved partiorganisationens eksistens går fra at være et middel til at blive et mål i sig selv.

Michels’ jernlov har siden dengang ligget som et tungt tæppe over partilitteraturen og ikke just bidraget til at forbedre partiernes allerede blakkede ry i den akademiske verden. Dette afspejles tydeligt i andre store værker inden for denne tradition. Et eksempel er Maurice Duvergers (1954) forsøg på at systematisere og syntetisere studiet af politiske partier. Selvom franskmandens bidrag unægtelig må betegnes som en milepæl i litteraturen, rummer hans bog *Political parties* tydelige referencer til Michels hovedværk, der

sjovt nok bærer samme titel. Eksempelvis tager Duverger udgangspunkt i partiernes organisatoriske struktur (alle partier bygger tilsyneladende på ét af fire basale elementer), i den forstand at partiernes lederskab og medlemsforståelse determineres af de strukturelle forhold, hvilket giver hans arbejde et noget statisk og delvist unuanceret præg. En lignende henvisning til Michels finder vi i et andet hovedværk i partilitteraturen, nemlig Angelo Panebiancos (1988) indflydelsesrige teori om partimæssig forandring – hvilket i øvrigt også bærer titlen *Political parties*. Modsat hans to forgængere introducerer Panebianco dog en mere dynamisk tilgang til partiforskningen. I stedet for at se et parti som en enhed, der opererer ‘according to its own laws’ (Duverger, 1954, 84), konceptualiserer han partier som dynamiske størrelser, der konstant påvirkes af den sammenhæng, de indgår i. Hvor Michels og Duverger således iagttog partier (og partisystemer) som determineret af organisatoriske strukturer, vender Panebianco bøtten og iagttager partiernes struktur som determineret af eksterne forhold.

Panebiancos intervention giver dermed anledning til formuleringen af et nyt forskningsprogram, der ikke handler om at forstå politiske partier som afgrænsede enheder, der kan analyseres igennem ‘single case’-studier, men som snarere handler om at forstå partierne i en større sammenhæng. Dette nye perspektiv kalder Panebianco (1988, xiv) for en ‘komparativ-historisk’ tilgang. Her handler det med andre ord om at forstå et parti i henhold til dets omverden (f.eks. andre partier) og til dets historie (f.eks. tidligere beslutninger). Dette forskningsprogram fik for alvor vind i sejlene med Richard Katz og Peter Mairs (1994) kendte antologi, *How parties organize*, hvori de beskriver behovet for en mere systematisk og empirisk kvantificerbar forståelse af partimæssig organisering og forandring. I forbindelse med formuleringen af denne ambition traf Katz og Mair et afgørende valg, som kom til at have stor indflydelse på fremtidens partiforskning. I stedet for som tidligere at basere empiriske undersøgelser af partier på et bredt udvalg af datakilder – fra statistik og dokumenter til personlige samtaler og deltagerobservation – valgte de to at fokusere udelukkende på ‘the official stories’ (Katz og Mair 1992, 7); altså, autoriseret data produceret af partierne selv. Denne dataudvælgelse sikrede ikke bare konsistens på tværs af datasæt, men gjorde det også muligt at kvantificere partiernes udvikling og sammenholde denne udvikling med partier i andre lande (Scarrow og Webb 2017). Til gengæld nedprioriterede den en mere kvalitativ forståelse af partiernes ‘indre liv’ (Barling 2013) og vendte det blinde øje til dynamikker, der udspiller sig ‘deliberately out of the public eye’ (Noel 2010, 63).

I dag er det komparative perspektiv med længder det mest dominerende perspektiv i partilitteraturen. Et hurtigt opslag i tidsskriftet *Party Politics*, hvis allerførste artikel netop er forfattet af Katz og Mair (1995), afslører da også, at langt de fleste bidrag beskæftiger sig med kvantificerbare sammenligninger af partier på tværs af tid og sted, og at meget få bidrag engagerer sig i kvalitative analyser af enkeltstående partier. Til gengæld er interessen for partier på det seneste begyndt at spire inden for mange forskellige akademiske discipliner. Som bidragene i dette temanummer viser, hører studiet af partier ikke længere kun hjemme i politologien (hvor det komparative perspektiv ofte bor), selvom størstedelen af partiforskningen stadig kommer fra dette hjørne af videnskaben.

Eksempelvis har den politiske teori på det seneste genopdaget det politiske parti som et interessant fænomen, ligesom at sociologien og medievidenskaben også er begyndt at fatte interesse for partiernes politik, organisering og kommunikation. Samme tendens kan jeg bekræfte inden for mit eget felt, organisationsstudier, hvor en gruppe af særligt yngre forskere har givet sig i kast med at formulere en eksplicit organisatorisk tilgang til studiet af politiske partier (f.eks. Moufahim et al. 2015; Husted 2018; Ringel 2019). Som jeg selv og andre har argumenteret for, kan denne tilgang beskrives som 'immersiv', da den netop retter sig mod en dybdegående og kvalitativ forståelse af partiernes interne dynamikker (Husted 2019).

Temanummerets artikler

I stedet for at starte med det p.t. mest dominerende perspektiv, tager dette temanummer et skridt tilbage og lægger ud med en artikel, der trækker partilitteraturen tilbage til sit oprindelige udgangspunkt i politisk og demokratisk teori. Temanummerets første artikel, skrevet af Fabio Wolkenstein (2019) fra Aarhus Universitet, starter således med at understrege det problematiske i, at politiske teoretikere ofte overser partier som relevante og interessante genstandsfelter. Hurtigt bevæger han sig dog videre til en diskussion af den spirende interesse for partier, som trods alt kan observeres inden for politisk teori som fagfelt. Igennem denne diskussion indsætter Wolkenstein en distinktion mellem studier, der iagttager 'partisanship' (parti-medlemskab eller parti-ånd) som en associativ praksis, og studier, der fokuserer på partier som særegne institutioner i det repræsentative demokrati. Artiklens overordnede argument er, at politiske teoretikere ofte prioriterer førstnævnte på bekostning af sidstnævnte, hvilket forhindrer os i at udvikle en mere generel forståelse af partiernes forhold til hinanden og til staten, samt hvordan det politiske parti som institution kan tænkes som et demokratisk mikrokosmos.

Temanummerets anden artikel, skrevet af Anika Gauja og Karina Kosiara-Pedersen (2019) fra hhv. University of Sydney og Københavns Universitet, udfolder politologiens komparative blik på politiske partier. Artiklen anlægger et historisk perspektiv og beskriver igennem dette udviklingen af et fagfelt, der går fra homogenitet og generalisering til heterogenitet og specialisering. Pointen er dermed at vise, at det komparative blik i dag sjældent producerer den slags overordnede teoretiseringer, som ovenfor blev associeret med Michels, Duverger og Panebianco. I stedet fokuserer feltet i dag på mere afgrænsede problemstillinger og spørger eksempelvis til partiernes ledelsesstrukturer, regler for kandidatudvælgelse, konstruktioner af partimedlemskab og kilder til finansiering. Givetvis grundet dette mere specialiserede fokus arbejder det komparative blik primært med kvantitative metoder, da numerisk data typisk egner sig bedre til formelle sammenligninger på tværs af tid og sted. Ligesom i temanummerets første artikel, diskuterer Gauja og Kosiara-Pedersen dog afslutningsvist en række nye udviklinger i feltet. Her viser de blandt andet, hvordan digitale teknologier har hjulpet forskere til at undersøge fremkomsten af nye tilknytningsformer og øget personalisering inden for partipolitikken.

Temanummerets tredje artikel, skrevet af et forskerhold bestående af Leopold Ringel (Universität Bielefeld), Jan Schank (Universität Freiburg), Damien Krichewsky (Universität Bonn) og Jenni Brichzin (Technische Universität Chemnitz), leverer et overblik over de forskellige muligheder, som sociologien stiller til rådighed for partiforskningen. Artiklen starter ud med at redegøre for det faktum, at sociologiske hoftænkere som f.eks. Robert Michels og Max Weber spillede en nøglerolle i tidlige studier af politiske partier. I løbet af de seneste 100 år er sociologien og partiforskningen dog langsomt men sikkert gledet fra hinanden, hvilket har resulteret i et uforløst potentiale for begge discipliner, som Ringel et al. (2019) nu forsøger at vække til live. I den forbindelse peger forfatterne på tre perspektiver, som partiforskere fremadrettet kunne antage. For det første kan sociologisk teori inspireret af f.eks. Niklas Luhmann og Pierre Bourdieu bruges til at forstå, hvordan partier er indlejret i mere overordnede samfundsmæssige strukturer og dynamikker. For det andet kan sociologien (ligesom organisationsteorien) hjælpe os til at beskrive de interne forhold i partier, og hvordan eksempelvis beslutningsprocesser udfolder sig i praksis. Sidst men ikke mindst kan et sociologisk praksis-orienteret perspektiv assistere os i undersøgelser af den partipolitiske profession, og hvordan denne rekonfigureres af skiftende materielle omgivelser og nye teknologiers digitale infrastruktur.

Temanummerets fjerde og sidste artikel, skrevet af Sander Andreas Schwartz (2019) fra Roskilde Universitet, introducerer medievidenskaben som et af de nyere perspektiver i partilitteraturen. Med afsæt i et omfangsrigt litteraturstudie af 89 akademiske artikler, inddeler Schwartz litteraturen om sociale mediers rolle i parlamentarisk politik i tre overordnede kategorier: (1) Studier der fokuserer på den politiske afsender – partier og politikere – og deres respektive kommunikationsstrategier; (2) Studier der fokuserer på, hvordan sociale medier kan skabe øget borgerengagement; (3) Studier der fokuserer på relationen mellem politikere/partier og traditionelle massemedier. Artiklens overordnede konklusion er, at litteraturen overvejende er pessimistisk i forhold til sociale mediers demokratiserende potentiale, men at dette givetvis skyldes, at forskere ofte overser den langsomme og inkrementelle udvikling i forholdet mellem sociale medier og politik. Schwartz afslutter artiklen med at diskutere forskellige metodiske tilgange til studiet af parlamentarisk politik i et medieperspektiv. Her fremhæver han særligt en kombination af kvantitative og kvalitative metoder som værende gunstig for partiforskningen.

Flere overordnede tematikker går igen på tværs af de fire artikler. Et tema omhandler behovet for at forstå teknologiens rolle i moderne partipolitik. Som flere af artiklerne fremhæver, introducerer sociale medier og andre digitale teknologier et væld af muligheder for nutidens partier i forhold til medlemsinddragelse og strategisk kommunikation, men de præsenterer samtidig forskere med nogle svære spørgsmål i forhold til afgrænsningen af analytiske kategorier. Hvordan skal vi eksempelvis forstå konceptet 'partimedlemskab' i en digital tidsalder, hvor grænsen mellem organisation og omverden udfordres af internettet, og hvor politik præges af en gennemgående personliggørelse? Et andet tema omhandler de mange organisatoriske og kommunikative innovationer, der p.t. kan observeres inden for forskellige partisystemer. Hvordan kan vi skærpe vores teoretiske værktøjer, så de passer til en tid, hvor nogle partier forsøger at inkludere hele det

omkringliggende samfund i udviklingen af deres politik, mens andre partier opererer helt uden medlemmer? Et tredje tema omhandler behovet for at videreudvikle partilitteraturens metodiske værktøjskasse. Som nævnt tidligere i denne introduktion, og som det ligeledes fremhæves i artikel 2 (Gauja og Kosiara-Pedersen) og 3 (Ringel et al.), er partiforskningen i høj grad præget af kvantitative metoder, der tillader os at stille skarpt på ligheder og forskelligheder på tværs af partier. Men måske er tiden kommet til at supplere dette blik med metoder og analysestrategier, der giver os mulighed for at gå mere kvalitativt til værks. Dette ville om ikke andet facilitere en mere nuanceret forståelse af, hvordan nogle af de mest indflydelsesrige organisationer i nutidens samfund strukturerer sig selv og verden omkring os.

Rigtig god læselyst!

Litteratur

- Barrling, K. (2013). Exploring the Inner Life of the Party: A Framework for Analysing Elite Party Culture. *Scandinavian Political Studies*, årg. 36(2), s. 177–199. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2012.00302.x>
- Della Porta, D. (2013). *Can Democracy Be Saved? Participation, Deliberation and Social Movements*. Cambridge: Polity Press.
- Duverger, M. (1954). *Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State*. London: Methuen.
- Falguera, E., Jones, S., og Ohman, M. (2014). *Funding of Political Parties and Election Campaigns: A Handbook on Political Finance*. Stockholm: IDEA.
- Gauja, A. og Kosiara-Pedersen, K. (2019). Partiforskning i Komparativ Politik. *Politik*, årg. 22(2), s. 30-53. <https://doi.org/10.7146/politik.v22i2.117705>
- Hardt, M., og Negri, A. (2017). *Assembly*. Oxford: Oxford University Press.
- Hume, D. (2002 [1742]). Of parties in general. I: S. Scarrow (red.), *Perspectives on Political Parties: Classic Readings*. New York: Palgrave Macmillan, s. 33-36.
- Husted, E., og Plesner, U. (2017). Spaces of Open-Source Politics: Physical and Digital Conditions for Political Organization. *Organization*, årg. 24(5), s. 648–670. <https://doi.org/10.1177/1350508417713215>
- Husted, E. (2019). Party Organization in the Digital Age. *Ephemera: Theory and Politics in Organization*, årg. 19(3), s. 651–662.
- Husted, E. (2018). ‘Some Have Ideologies, We Have Values’: The Relationship Between Organizational Values and Commitment in a Political Party. *Culture and Organization*, s. 1–21. <https://doi.org/10.1080/14759551.2018.1518325>
- Ignazi, P. (2017). *Party and Democracy: The Uneven Road to Party Legitimacy*. Oxford: Oxford University Press.

- Katz, R. S., og Mair, P. (1995). Changing Models of Party Organization and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party. *Party Politics*, årg. 1(1), s. 5–28. <https://doi.org/10.1177/1354068895001001001>
- Katz, R. S., og Mair, P. (1992). *Party Organizations: A Data Handbook on Party Organizations in Western Democracies, 1960-90*. London: Sage.
- Katz, R. S., og Mair, P. (1994). *How Parties Organize: Change and Adaption in Party Organizations in Western Democracies*. London: SAGE.
- Mason, P. (2013). *Why It's STILL Kicking Off Everywhere: The New Global Revolutions*. London: Verso Books.
- Michels, R. (1915). *Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchical Tendencies of Modern Democracy*. New York: Dover Publications.
- Moufahim, M., Reedy, P., og Humphreys, M. (2015). The Vlaams Belang: The Rhetoric of Organizational Identity. *Organization Studies*, årg. 36(1), s. 91–111. <https://doi.org/10.1177/0170840614546149>
- Newton, K., Stolle, D., og Zmerli, S. (2018). Social and Political Trust. I: E. Uslaner, red., *The Oxford Handbook of Social and Political Trust*. Oxford: Oxford University Press, s. 37-56. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190274801.013.20>
- Noel, H. (2010). Methodological Issues in the Study of Political Parties. I: *The Oxford Handbook of American Political Parties and Interest Groups*. Oxford: Oxford University Press, s. 57-76. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199542628.003.0004>
- Ostrogorski, M. (1902). *Democracy and the Organization of Political Parties*. New York: Macmillan.
- Panebianco, A. (1988). *Political Parties: Organization and Power*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pavía, J. M., Bodoque, A., og Martín, J. (2016). The Birth of a New Party: Podemos, a Hurricane in the Spanish Crisis of Trust. *Open Journal of Social Sciences*, årg. 4(9), s. 67–86. <https://doi.org/10.4236/jss.2016.49008>
- Ringel, L. (2019). Unpacking the Transparency-Secrecy Nexus: Frontstage and Backstage Behaviour in a Political Party. *Organization Studies*, årg. 40(5), s. 705–723. <https://doi.org/10.1177/0170840618759817>
- Ringel, L., Schank, J., Krichewsky, D. og Brichzin, J. (2019). Unlocking the Potential of Party Research: Bringing Sociology Back In. *Politik*, årg. 22(2), s. 54-74. <https://doi.org/10.7146/politik.v22i2.117706>
- Rosavallon, P. (2008). *Counter-Democracy: Politics in the Age of Distrust*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Scarrow, S., og Webb, P. (2017). Investigating Party Organization: Structures, Resources, and Representative Strategies. I: Scarrow, S. Webb, P. og Poguntke, T., red., *Organizing political parties*. Oxford: Oxford University Press, s. 1-30. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.003.0001>

- Schwartz, S. A. (2019). Sociale Mediers Rolle indenfor Politisk Kommunikation: Et Litteraturstudie. *Politik*, årg. 22(2), s. 75-105. <https://doi.org/0.7146/politik.v22i2.117707>
- Solijonov, A. (2016). *Voter Turnout Trends around the World*. Stockholm: IDEA.
- Tormey, S. (2015). *The End of Representative Politics*. Cambridge: Polity Press.
- Van Biezen, I. (2012). Constitutionalizing Party Democracy: The Constitutive Codification of Political Parties in Post-war Europe. *British Journal of Political Science*, årg. 42(1), s. 187–212. <https://doi.org/10.1017/S0007123411000263>
- Van Biezen, I., Mair, P., og Poguntke, T. (2012). Going, Going, . . . Gone? The Decline of Party Membership in Contemporary Europe. *European Journal of Political Research*, årg. 51(1), s. 24–56. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2011.01995.x>
- Wolkenstein, F. (2019). The Political Theory of Parties. *Politik*, årg. 22(2), s. 10-29. <https://doi.org/10.7146/politik.v22i2.117704>

The political theory of parties

Fabio Wolkenstein, Assistant Professor, Department of Political Science, Aarhus University and Adjunct Researcher in Political Theory, Department of Political Science, University of Amsterdam

This article reviews the recent body of political theory scholarship on political parties and partisanship. It discusses, on the one hand, approaches that focus on partisanship as an associative practice, and on the other hand approaches that focus on the party as an institution. The article argues that, while the two approaches usefully complement each other, concentrating on partisanship at the expense of party risks paying insufficient attention to the institutional structures that connect partisans to the state and allow them to exercise power. This is problematic, however, since it is especially parties as institutions whose functionality tends to be doubted. The political theory of parties is incomplete without an agenda for party reform.

Generally speaking, scholars working in the fields of political theory and philosophy are not especially interested in political parties (see Rosenblum 2008). In the anglophone analytic tradition of political philosophy, the major debates of the day continue to be debates around different concepts, conceptualisations and applications of *justice*. These debates tend to touch on broad and general moral problems and have relatively little to do with the ordinary business of elections, contestation, and mobilisation. But even in the comparatively smaller world of democratic theory, which tends to be much more interested in political practice, parties are widely shunned. As two observers noted in 2008, in an article tellingly called “Democratic Theorists and Party Scholars: Why They Don’t Talk to Each Other, and Why They Should,” “modern democratic theory is noticeably silent on the question whether political parties have a legitimate place and function in a democracy” (Biezen and Saward 2008, 22).

Take the field of deliberative democracy. To cite just one striking example, the recently published *Oxford Handbook of Deliberative Democracy* (Bächtiger et al. 2018), which promises to represent the field in its full breadth, includes chapters on virtually all things one could possibly connect with the topic of deliberation *except parties*. Consider also recent theoretical work on representation. Here, the main concern appears to be with expanding the possibilities of representation and the signification of that term as broadly as possible, notably *beyond* elections, parties and traditional representative institutions (e.g., Rehfeld 2009; Rosanvallon 2008; Saward 2010; Näsström 2015; for a critique, see Schweber 2016). Or think of the burgeoning theoretical literature on the notion of civil disobedience and other practices of protest and disruption (e.g., Butler 2015; Celikates 2016; Scheurman 2016; Smith 2017). This work often sees parties as part of the problem

against which protest *should be* directed: the undemocratic establishment that is considered responsible for all sorts of democratic ills. The background intuition, in Kalyvas's words (2008, 297, emphasis added), is that "phenomena such as civil disobedience, irregular and informal movements, ... protests, insurgencies, street fighting, and illegal upheavals are as (*if not more*) important to democracy as normal politics." This point is not just descriptive, but normative: the party form is often seen as inferior to more spontaneous, non-institutionalised forms of political agency (for an overview and critique, see Dean 2016).

This latter body of literature points to a potential reason for why political parties are widely considered unworthy of theoretical attention: together with representative democracy at large, parties are widely thought to have become dysfunctional. As Peter Mair (2013, 1) framed the concern, parties have "become so disconnected from the wider society, and pursue a form of competition that is so lacking in meaning, that they no longer seem capable of sustaining democracy in its present form" (also see Ignazi 2017). Thus, the impulse to theorise about anything and everything but parties may be seen as responding to a critical analysis of existing representative-political institutions, one that regards party democracy as broken, and infers from this a need to search for *alternative* ways to exercise democratic agency in representative, participatory, etc. ways, over and above "normal politics."

In part as a reaction to this, a small but growing body of literature in political theory seeks to illuminate why parties were ever thought to be desirable in the first place, and why there is still good reason to think that parties and partisanship provide indispensable forms of democratic agency. Since the mid-2000s, theorists such as Nancy Rosenblum (2008), Russell Muirhead (2014), Jonathan White and Lea Ypi (2016), and Matteo Bonotti (2017) have developed novel theoretical accounts of party that seek to re-establish the latter firmly as a subject of political theory and philosophy. Their defences underline in distinctive fashion what parties add to democracy, and why party-less democracy is ultimately a spurious idea.

This new political theory of parties proves to be the exception to the otherwise general rule that political theorists neglect parties. In this article, I want to offer a critical review of the key theoretical arguments in this emerging research field. I begin by running through the just-mentioned work of Rosenblum, Muirhead, White and Ypi, and Bonotti. These are arguably the most rigorous and influential theoretical studies on the topic of parties that have been conducted so far. While they differ in many respects, what unites the four books in question is their strong focus on *partisanship* as an associative practice, at the expense of *party* as an institutional form. In a second step, I shift perspective and look at work that takes the opposite tack, privileging the *party* over practices of partisanship. Examining this scholarship, I suggest that there are good empirical reasons for focusing less on partisanship and more on parties, which has to do with the institutional transformation parties have undergone over the past forty years or so – a transformation that reinforces and stabilises the widely-lamented disconnect between parties and their constituents (cf. Biezen and Saward 2008).

The recent revival of party theory

As I have already indicated, the “new” political theory of parties is still a relatively small and emerging field. It began with a number of articles published in the 2000s, in which a number of prominent theorists – spearheaded by Nancy Rosenblum – tried to connect the topic of parties and partisanship to distinctively normative concerns in democratic theory and political theory more generally (e.g., Rosenblum 2000; Muirhead 2006; White and Ypi 2010).

In what follows, I want to run through these authors’ later, more developed works, notably Rosenblum’s major 2008 book *On the Side of the Angels: An Appreciation of Parties and Partisanship*, Muirhead’s 2014 book *The Promise of Party in a Polarized Age* and White and Ypi’s 2016 book *The Meaning of Partisanship*. I will also discuss the most recent like-minded contribution, Matteo Bonotti’s 2017 work *Partisanship and Political Liberalism in Diverse Societies*. I selected these four books because they are the main recent English-language treatises on the topic and are widely seen as forming the backbone of the new party literature in political theory.¹ In a later section I also engage with even more recent work, notably Jodi Dean’s *Crowds and Party* (2016) and Frances Rosenbluth and Ian Shapiro’s *Responsible Parties* (2018).

Between democratic realism and history of political thought: Rosenblum and Muirhead

Beginning with Rosenblum’s ambitious and wide-ranging *On the Side of the Angels*, this consists of an intellectual history of what Rosenblum calls “antipartyism,” as well as a positive argument for the “moral distinctiveness” of party identification. Perhaps most relevantly, the historical part of the book shows with utmost clarity why major modern philosophers such as Hobbes and Rousseau deemed parties a danger to the common good: those philosophers tended to conceive the political community as a unified whole, with only one (clearly identifiable) common good. By implication, anyone proposing different interpretations of the common good – as parties typically do – is a threat to the stability if not the survival of the political community.

As Rosenblum persuasively shows, this way of thinking about politics also makes itself visible in contemporary phenomena such as authoritarian one-partyism (think of the Chinese Communist Party) or, indeed, and more subtly, in the majoritarianism of referenda, which entails, in her felicitous formulation, “bowing to the decision of the half plus one *as if* it were the decision of the whole” (Rosenblum 2008, 50). One might likewise think of the much-discussed phenomenon of “populism,” which, at least according to one

¹ This is of course not to suggest that other contributions (e.g., Bader 2014; Ebeling 2016; Landis 2018; Teorell 1999) are not relevant. I focus on the book-length treatments simply because they represent the most comprehensive and internally consistent efforts of re-establishing parties as a topic of political theory, being as they are the culmination of multiple years of research on the topic.

popular interpretation, is characterised by the view that “there can be no such thing as a *legitimate opposition*” and only one correct interpretation of the common good (Müller 2014, 487).

When did parties experience their first moments of appreciation, and what arguments were put forward in their defence? Arguably the most important historical defender of parties – an author whose work is a central reference point in the work of virtually all other contemporary party theorists – is the conservative Whig philosopher and politician Edmund Burke. Burke is credited with being the first modern thinker to advance a distinctively positive conception of parties as “a body of men united for promoting by their joint endeavours the national interest, upon some particular principle in which they are all agreed” (Burke [1770] 1998, 271). The point to note is that, in Burke’s view, parties are *not* merely expressions of private interests who aim to exercise power to advance their well-being and corrupt the common good, as many previous thinkers feared. They are associations based on a shared interpretation of what the common good requires. In making this point, Burke in important ways rehabilitated the notion of *party* (an association that pursues the common good), distinguishing it from the notion of *faction* (an association that pursues the self-interest of a few). While for a long time these two concepts were essentially treated as one, Burke provided good reasons to keep them separate, and to favour party over faction.

Rosenblum shows that Burke had yet another argument in support of parties. Targeting concerns with political instability arising from partisan conflict, Burke “recognized organized parties as a political development that might mitigate rather than aggravate the evils that lead to violent political strife” (Rosenblum 2008, 121). The point was to see them as “regular, institutional substitutes for private intrigue as well as open rebellion,” a “checking apparatus” that tames more unregulated, possibly anarchical forms of political conflict by bringing it “into the frame of government,” regularising it and eventually bestowing legitimacy onto it (Rosenblum 2008, 121). This defence of parties, Rosenblum notes, “was both enormously innovative and modest,” breaking as it did with the received wisdoms of Burke’s time (Rosenblum 2008, 121). “Better debate in parliament than kill each other on the street” was the basic idea.

Burke’s first argument still has a controversial ring to it. After all, many contemporary writers keep conceptualising parties as agents that seek to promote narrow, factional interests instead of the good of the whole (a point Rosenblum demonstrates by reviewing standard conceptions of party in political science). One possible explanation for this is that much of the scholarly groundwork on which contemporary research builds goes back to the age of mass democracy, where even the staunchest defenders of parties (e.g., Hans Kelsen) have associated parties with the organised collective pursuit of *group interests*.

This view no doubt carries a lot of plausibility: the first major parties that emerged as suffrage was gradually extended in the mid and late 19th century, were parties that sought to represent the interests and values of particular social groups, such as workers or Catholics. To say that these parties had no vision for the political community at large

would still seem reductive, however. Most of them certainly had such a vision, and hence also approximated a Burkean conception of party. Think, for example, of the innumerable debates around the proper nature of and political path towards a socialist society that took place between orthodox Marxists and social-democratic revisionists in the early Socialist or Social Democratic parties (Berman 2006). These debates were no doubt about the good of society at large.

To the degree that these early parties, especially the Socialist ones, departed from their initial ambitions of violent revolutionary overthrow and accepted the liberal-democratic system of “regulated rivalry,” they also came closer to the distinctive ideal of partisanship Rosenblum defends. The first component part of this ideal is, following Burke, the endorsement of regulated rivalry:

“Partisans situate themselves in [a] system of political opposition. ... That means at its most basic that [they] do not look to liquidate, erase, or permanently disorganize the opposition or represent them as public enemies. Partisans are not bent on mutual destruction. An opposition seen as mistaken, corrupt, unfair, or unjust does not rise to illegitimacy. It is not outlawed” (Rosenblum 2008, 363).

All the while, partisans – whether in minority or majority position – “recognize that their standing is partial and temporary. That is, partisanship entails commitment to the provisional nature of political authority, its periodic recreation” (Rosenblum 2008, 363). Partisan victories, in Rosenblum’s view, are therefore never “final,” in the sense that political conflict *ends* when one has won an absolute majority of votes. Because partisans are aware of their “partiality,” they also accept iterative shifts in the vote distribution and, by extension, the possibility of losing.

This points towards the second and most interesting component of Rosenblum’s normative account of partisanship: the dialectical relationship between advancing a political vision based on an interpretation of the common good, on the one hand, and the acknowledgment of one’s party’s partial standing, on the other. What does this mean exactly? It means that while “partisans claim to be offering a satisfactory account of justice and what needs to be done for the nation as a whole,” and “want the opposition to be defeated (or enlightened),” they “do not want or expect the elimination of political lines of division. They do not claim that their party speaks for the whole. They are always partial, and however ardent and devoid of scepticism there is a limit and reticence to partisan claims. Even in power, they are not the nation” (Rosenblum 2008, 364).

This recognition of partiality, notes Rosenblum, encapsulates nothing less than the “the categorical moral distinctiveness of party ID” (Rosenblum 2008, 364). Partisans (at their best) recognise that their standing is partial, if not for principled reasons – a deep commitment to the values of liberal democracy – then for prudential ones, i.e., facing the prospect of being in opposition at some point. Together with their promotion of particular

political visions for society as a whole, these [aspects] of partisanship “connect partisans intimately to the practices of representative democracy (Rosenblum 2008, 366):

“Partisanship is avowed attachment, publicly enacted, to the form of political partiality and opposition characteristic of representative democracy. A distinctive political identity that is self-consciously partial and accepts its status as a part is significant, of course, because partisans alone among social groups are prepared for their own to assume responsibility for governing” (Rosenblum 2008, 366).

The Promise of Party in a Polarized Age, the book of Rosenblum’s close collaborator (e.g., Muirhead and Rosenblum 2006) Russel Muirhead’s, is framed with an emphatic focus on the contemporary political challenges facing the U.S. Muirhead’s starting point, as indicated by his book’s title, is the rather extreme polarisation found between Democrats and Republicans today. To quickly get a sense of the problem, consider that, in a recent survey, about 4 percent of the respondents from each party say that they view the opposition as “downright evil.” Even more strikingly, asked whether violence would be justified if the opposing party wins the 2020 presidential election, “18.3 percent of Democrats and 13.8 percent of Republicans said violence would be justified on a scale ranging from ‘a little’ to ‘a lot’” (Edsall 2019). In light of this, it would hardly be surprising if Muirhead eventually resorted to a Burke-style defence of the ultimate importance of “regulated rivalry.”

His book is much more ambitious than that, however. For Muirhead wants to both reconstruct an empirically-grounded ideal of partisanship and affirm the value, if not necessity, of “political contestation [that] reaches to fundamental questions about the definition of the community itself” (Muirhead 2014, 54). Let us begin with the ideal and then move on to the question of contestation. In sum, Muirhead’s ideal of partisanship comprises two elements. The first he calls *loyalty*, which involves both the “memory” of the accomplishments of the partisans of the past and “patience” concerning the gradual realisation of the parties’ aims and goals, which are inevitably long-term. The second element is the element of *compromise*, a quality that partisans should display both within their party and without it, i.e., both when deliberating with one’s fellow partisans and when debating with rival partisans.

This ideal of partisanship expands on Rosenblum’s in that it puts special emphasis on the cross-temporal dimension of the practice (what Muirhead captures under the heading of “loyalty”). Otherwise it captures very similar intuitions as Rosenblum’s, notably the recognition of partiality that (should) lead(s) to self-limitation. When it comes to the role of conflict in democratic politics, on the other hand, Muirhead conceptualises the tension between an ethical partisanship of compromise and agonistic modes of political contestation more radically than anyone else in the field. He does so by advancing a position that is avowedly sceptical of ideals of rationality and impartiality that are widely shared in political theory, and thought to be part of the political culture of developed

liberal-democratic societies. As he explains in chapter 2 of his book, in line with what he calls “traditional partisanship” we should welcome the fact that partisan conflicts are not merely about justice but about substantive conceptions of the good life, with all the affective, identitarian and divisive baggage such conceptions typically come with.

This view also leads Muirhead to argue that every political community – including liberal ones – is ultimately best conceived as a *partisan* community, meaning that we should regard even the most foundational values of a society as the outcome of partisan conflicts (rather than, say, universal moral truths that stand above ordinary politics) and, hence, as potentially open to contestation (68-76). Seemingly affirming Ernst-Wolfgang Böckenförde’s famous “dictum” that the liberal, secularized state lives by prerequisites, which it cannot itself guarantee, Muirhead indeed claims that the tendency of partisans to “to reengage foundational agreements by extending their application to a new age” (75) implies that these foundational agreements also do not define the boundaries of partisanship. Just as partisanship is about substantial questions the good life, it is not necessarily constrained by what seem to be the nation’s basic creed. All the while, however, partisanship ought still to instantiate the norms of loyalty and compromise that make it an admirable and valuable practice in the first place.

One way of looking at Muirhead’s book is to see it as accepting that partisanship may permissibly be radical in aims and conflictual in its enactment *so long as* partisans in the end retain a basic “ethical” outlook that makes them inclined to compromise with their rivals. As he put it in an earlier article that formed the basis of the book:

“[e]thical partisans ... hope their side wins, yet know that victory should never be total. ... The most admirable partisans are brave enough to stand up publicly for what they see, yet are capacious enough to know that what they see is not the whole of things. ... Such partisans stand, but not unflinchingly. They would flinch – at the thought that one side would win a victory that might bring an end to partisanship itself” (Muirhead 2006, 722).

So just like in Rosenblum’s ideal of partisanship, Muirhead’s ethical partisans are also inclined to self-limitation and the recognition of one’s own partiality. Attractive though this sounds, one wonders to what extent a partisanship that challenges the fundamentals of a liberal society can be compatible with what ultimately sounds like a liberal commitment to accept pluralism and engage in self-limitation when push comes to shove.

What is interesting (and quite unique) about Muirhead’s book is that he not just argues for a particular interpretation of what partisanship “at its best” may look like, but also reflects in a systematic fashion on how U.S. partisanship can be reformed so as to overcome the current political impasse. Not only does he foreground concrete role-models of positive partisanship (e.g., Democratic Sen. Ted Kennedy of Massachusetts and Republican Sen. Alan Simpson of Wyoming), he also argues that if “more citizens, especially those currently drawn to an independent stance, [were to] become partisans” (148),

the effect would be the necessary moderation of partisanship. Put simply, he advises currently politically uncommitted Americans to enter partisan conflict for the sake of better politics. Finally, he advocates a “civic education for partisanship” (169) that should allow citizens to better understand “the ideologies that increasingly define them: liberalism and conservatism” (169), thus cultivating a capacity among citizens to be “capacious enough to know that what they see is not the whole of things.” In these ways, the “better” partisanship that the U.S. so desperately needs should become feasible.

A philosophical turn: White and Ypi, and Bonotti

Jonathan White and Lea Ypi’s book *The Meaning of Partisanship* (2016) is much more philosophical in orientation, taking, as the authors note, a “theoretical turn.” White and Ypi’s main goal is to develop a general account of partisanship that “emphasizes principled constraints on partisan action” (155). By this, they mean that a desirable form of partisanship needs to be coupled with an account of political justification that grounds “a commitment to persuade others of their views through the appeal to *reasons that can be generally shared*” (3, emphasis added). Partisans, in other words, should advance their political demands “with the aim of demonstrating public appeal,” moving “beyond a particularist viewpoint” (61). In this way, they can contribute in important ways to “the articulation and channeling of principled disagreements by rendering political projects visible and susceptible to comparison” (76), and thereby also contribute to “to identifying the general interest rather than undermining it” (48). Such partisanship is the opposite of mere power politics, and, in White and Ypi’s view, it is indispensable in democratic societies, where the exercise of power must be responsive to broader normative concerns of public justification in order to be considered legitimate.

What is interesting about White and Ypi’s conception of partisanship is how much work they expect public reason constraints to do. It is straightforwardly plausible to defend an adherence to public reason norms as crucial for achieving compromises between partisans that are not just power-based bargains but more principled agreements on desirable goals that can jointly be pursued (ch. 7). It is much more controversial, on the other hand, to suggest that the kind of partisanship that seeks to publicise its view of the common good in generalisable terms is also compatible with firm political commitment that induces agents to refuse revising their political views even in the face of total political defeat (see ch. 4). Without denying the central role of political commitment in vibrant democratic societies, public justification is bound to become one-way communication when it involves presenting views that have been rejected by great numbers of people as instantiating generally shared values and principles (think e.g. of Soviet communism). Sometimes revising one’s political views may have independent value.

Contrasting White and Ypi’s position with Muirhead’s argument is instructive to understand what is distinctive about it: while Muirhead appeals to certain partisan role models and emphasises the contribution of civic education in improving partisanship,

White and Ypi resort to an argument about a general moral duty to justify political claims in generalisable and reciprocal terms – perhaps the essence of the philosophy of public reason (for an overview, see Chambers 2010). It is in this sense that their book is more philosophical than the other contributions I discuss here: a certain familiarity with particular strands of post-Rawlsian political theory is certainly a pre-requisite for receiving their arguments as persuasive. This is not just true with respect to their arguments about public justification, but also in relation to their creative application of theories of associative obligations (ch. 5) and intergenerational justice to the political party (ch. 6). In the chapters on these topics, White and Ypi suggest that the idea of party makes sense only when we assume that those implicated in and committed to it are bound by moral obligations that extend over time: akin to what Muirhead refers to as “loyalty” (see above), partisans are said to have a moral duty to ensure that the achievements of the partisans of the past are sufficiently honoured, on the one hand, and that the principled spirit of the party is retained for future generations of like-minded partisans, on the other hand.

A similar concern for the relationship between parties and democratic theories of public reason also animates Matteo Bonotti’s book *Partisanship and Political Liberalism in Diverse Societies* (2017). Bonotti’s aim is even more explicitly philosophical and theoretical than White and Ypi’s: he seeks to establish the place of parties in John Rawls’s influential philosophy of political liberalism, rescuing “Rawls’s theory from the widespread accusation that it is inhospitable to real-world politics, and especially to party politics” (175). To achieve this goal, Bonotti works with admirable care and precision through the complexities inherent in the later Rawls’s understanding of public reason, as laid out in *Political Liberalism* (1993), suggesting that “there is in fact a correspondence between the demands of Rawls’s ideal of public reason and those of partisanship, when the latter is intended as a normative ideal” (63). After all, suggests Bonotti, “[p]resenting partial values and demands in a way that takes into account general ends and the common good ... is the distinctive normative attribute of partisanship” (105). This might not seem like a surprising position to take if we consider how White and Ypi relate partisanship to public reason, but it is arguably not the popular view in contemporary analytic political theory.

Like White and Ypi’s book, Bonotti’s touches on a wide range of normatively relevant issues, including religion in the public sphere, free speech, and electoral systems, skilfully discussing these themes in relation to Rawls’s canonical work and the topic of parties. All the while Bonotti operates with a quite heavily idealised normative conception of partisanship that is arguably rarely found in the “real world” in which he seeks to embed Rawls’s philosophy. It is especially striking that Bonotti hardly acknowledges and explores the important tension between holding firm political commitments and public reason-associated norms of mutual listening and a disposition to compromise (see above), arguing instead that we should simply resist the “empiricization of the idea of the party” (105). This is a strange move given his intellectual ambition of bringing Rawls more into the “real world”: while idealisation obviously facilitates connecting different theories in

a clear manner, it is difficult to see how it would help connecting political philosophy with politics.

From partisanship to party

What is notable about the four works reviewed above is their strong focus on *partisanship* as political practice, and the relative neglect of *party* as political institution. To be sure, the two things hang together in important ways. Partisans make up a party, so it might be said that if we aim to make partisanship better via generating action-guiding ideals, we will eventually also make parties better. Furthermore, it seems clear that the emphasis on partisanship (at the expense of party) makes a great deal of sense in the generally more U.S.-centred work of Rosenblum and Muirhead. Given the rather loose organisation of parties in the U.S., and given that perhaps most contemporary democratic problems are associated with hyperbolic partisanship among voters, putting the emphasis on partisanship (not party) seems justified.

At the same time, however, the relative neglect of party that characterises the new political theory literature on parties, limits some of the theories' ability to travel beyond the American politics-context, as well as theories' capacity to speak to some of the most serious contemporary problems that plague party democracy. I think the latter point deserves special attention: for if the best party theories that are available do not squarely address some of the weightiest problems facing party democracy, then this at the very least calls for additional work that does address those problems (cf. Biezen and Saward 2008). This is not to say that the above-summarised normative theories lose their appeal because they pay too little attention to party institutions. Yet, it seems clear that complementary research is needed that focuses on pressing institutional challenges that undermine the capacity of parties to serve their most important functions, and possibly even undercut the emergence of desirable forms of partisanship. In this section, I want to make the case for such complementary research and then review the main recent theoretical works that have studied parties in terms of political institutions.

Institutional challenges: the rise of "cartel parties" and the crisis of party democracy

To begin, the institutional challenges I just alluded to arise from the long-term development of party organisations in established democracies, and have repeatedly been identified as main drivers behind the contemporary crisis of party (and, by extension, representative) democracy. They are problematised in one of the most influential empirical literatures in comparative politics scholarship on parties that charts the transformation of parties from "mass" to "catch-all" to "cartel" parties since the 1960s, with the latter model

being “proposed as a means of drawing attention to patterns of interparty collusion or cooperation as well as competition, and as a way of emphasizing the influence of the state on party development” (Katz and Mair 2009, 755; Mair 2013).

Firstly, collusion and cooperation among major centre-left and centre-right parties has intensified as the post-war Keynesian growth regime transformed into a Hayekian one, and “the costs of providing public goods began to exceed the capacity of states to provide them” (Hopkin and Blyth 2019, 202). Under these conditions, many parties felt that they had “little choice but to become ‘responsible’ and make their peace with the capitalist class, while protecting themselves as best as they can from pressures to be ‘responsive’ to their members and voters” (Streeck 2014, 126; Mair 2013). This involved, first, a convergence of parties on the view that, whatever public goods states had produced in the past, the market could do it better. Think in this connection of ‘Third Way’ social democracy, which exchanged the ideology’s traditional commitment to a primacy of politics over markets with a seemingly pragmatic endorsement of the primacy of markets over politics (Jackson 2013, 360; Faucher-King and Le Galès 2010). This approximation of right-of-centre views limited the space of policy competition and made the latter increasingly “focused on the efficient and effective management of the polity” (Katz and Mair 2009, 755). This is what Peter Mair (2013, 1) had in mind when he noted that today’s parties “pursue a form of competition that is so lacking in meaning, that they no longer seem capable of sustaining democracy in its present form.”

Secondly, in line with a belief in markets parties also acquiesced to, if not actively promoted, the externalisation of policy commitments, meaning most importantly the devolution of monetary policy to independent central banks. The result, as Hopkin and Blyth (2019, 204) note, is the “equivalent of binding quotas over the quality as well as quantity of policies that a group of parties can produce” and has the effect that “politicians are no longer responsible for either creating or managing economic outcomes.” All of which enables them to be fiscally “responsible” instead of responsive to voters’ demands, whilst steering clear of being directly accountable for it. Within the European Monetary Union, the European Central Bank is widely thought to perform this depoliticising function; but it is far from the only unelected body constraining parties’ room for manoeuvre in the name of sound policy (see Bickerton et al. 2015).

Thirdly, in addition to ideological convergence and an externalisation of policy commitments, the cartelisation of parties came with an increased consolidation of the position of the party’s professional arm at the expense of the (anyways decaying) partisan base. A key aspect of this is that parties have gradually obtained greater access to public funds, in order to solve the problem of not being able to generate sufficient funds through membership fees, and to reduce the “disparity of resources available to those in and out of government at any particular moment, in both respects by turning to the coffers of the state” (Katz and Mair 2009, 758). At the same time the remaining committed party activists have largely been disempowered, since they “are the ones most likely to make policy demands inconsistent with the ‘restraint of trade’ in policy that is implied by the cartel model” (Katz and Mair 2009, 759). Ironically, the means of disempowerment is often:

“the apparent democratization of the party through the introduction of such devices as postal ballots or mass membership meetings at which large numbers of marginally committed members or supporters – with their silence, their lack of capacity for prior independent (of the leadership) organization, and their tendency to be oriented more toward particular leaders rather than to underlying policies – can be expected to drown out the activists” (Katz and Mair 2009, 759).

Especially in postal ballots or membership ballots more generally, participation is rather “atomistic” in the sense that “individuals are isolated from one another and engaged in direct communication only with the party centre, in a fashion that inhibits their ability to act in common with each other” (Carty 2013, 19). This provides the party leadership “with the ability to manipulate a formally popular decision-making process, by ensuring that members’ choices are constrained and limited to alternatives acceptable to the existing elite” (Carty 2013, 19).

To be sure, several of the theoretical accounts of party I have reviewed in the previous section are aware of these developments and make (occasional) references to the cartel party-literature, often in connection with defending partisanship against possible empirical objections and showing that existing empirical trends do not disallow the proposed ideals (e.g. White and Ypi 2016, 68-74). Yet the major new party theories hardly engage more closely with the distinctively institutional challenges that the rise of “cartel parties” raise, in particular the consolidation of the quasi-oligarchical rule of party elites through the twin mechanisms of (1) exploiting public resources to the benefit of the professionalised party organisation and (2) trying to “drown out the activists” who pose a potentially threat to the “restraints of trade” in policy through what are ultimately democratic means. But even more pertinently: it is unclear whether a theoretical ideal of *partisanship*, however attractive, can provide a solution to these problems. For even if we assume that partisans act in line with such an ideal, many of them would be silenced and marginalised by the organisational dynamics that entrench and stabilise the cartel party regime.

Institution-centred party theory

In my own work (for a book-length treatment, see Wolkenstein, forthcoming; also see Wolkenstein 2016; Wolkenstein 2019a, Wolkenstein 2019b), I have tried to take especially seriously the challenges presented by party cartelisation. My argument is, first, that parties’ entrenchment via enhanced access to public resources (1) reinforces the case for investing our intellectual energies in theorising parties as institutions. For insofar as parties have taken decisive steps to minimise the risks and costs of losing office, writing their own salary checks and devising their own legal environment more generally (Katz and Mair 2009, 756), they have become major gatekeepers of power whose central role in

organising the democratic political process cannot be ignored. New political actors, whether they choose to form a party themselves or not, will always be faced with an institutional environment that has been configured by older parties to make it difficult for others to challenge their power. To ignore this is to risk overlooking crucial power dynamics within contemporary representative democracies.

Second, given existing attempts to drown out activists via democratic procedures, reflection must be brought to bear on which alternative, actually empowering, models of intra-party democracy there are or could be. This is because there is nothing in-principle wrong with the idea of democratising parties. On the one hand, norms of participation are generally diversifying and shifting towards more direct and deliberative forms of political participation, which generally calls for making political parties more participatory (Wolkenstein, forthcoming; Wolkenstein 2016; Invernizzi-Accetti and Wolkenstein 2017; Wolkenstein 2019a). On the other hand, the activist partisan base should have greater influence on political decisions because it is (as noted) a key force when it comes to resisting the dynamics of cartelisation by articulating competing political demands from the bottom up, and more generally the lifeblood of a vibrant and societally-rooted party. The crucial question then becomes: how should internal party organisation be organised?

The answer I offer in my work – an optimistic one, to be sure – is that a deliberative conception of intra-party democracy can go a long way in addressing the just-described problems. By this I mean institutional designs that allow members to collectively deliberate over, question and criticise the proposals and decisions of party elites, as well as develop agendas and proposals of their own, rather than merely vote on proposals referred to them – or select candidates. What speaks for such a design is, first, that it can better unlock the critical potential of party activists than other forms of intra-party democracy: for in contrast to the potentially power-consolidating and status quo-reinforcing “postal ballots or mass membership meetings” many parties adopt (Katz and Mair 2009, 759), deliberative designs put critical reflection and debate front and centre, creating an opening to move away from the status quo.

Second, deliberative institutional designs are at once better aligned with the participatory incentives of increasingly individualist and self-realisation seeking publics, since they allow people to voice their views and be heard individually (Invernizzi-Accetti and Wolkenstein 2017), *and* it helps overcome the aforementioned problem that “individuals are isolated from one another and engaged in direct communication only with the party centre, in a fashion that inhibits their ability to act in common with each other” (Carty 2013, 19), since they are directed at creating compromises on collective agendas, proposals or single decisions. Thirdly, deliberative institutional designs within parties luckily need not be invented from scratch, but can take inspiration from decades of research on and experimentation with “democratic innovations” like deliberative mini-publics, participatory budgeting schemes, etc. (for an overview, see Smith 2009). In my work, I have suggested that parties can usefully draw on the knowledge available about such

institutions, implementing, for example, problem-oriented discussion fora that are initiated by party members (for instance) with the aim of collectively devising a strategy for the party in a particular policy field without interference by party elites (Wolkenstein 2016). One could imagine designing these devices with an adjacent obligation for elected representatives to act on the recommendations put forward by the party members, which would significantly strengthen bottom-up linkage within the party.

There are many questions about the feasibility of such proposals, but I lack the space to go into this here. Suffice it to note that radical democratic transformations of parties seem possible even within long-established parties, as the recent reforms within the British Labour party show (Gerbaudo 2018). There is also a separate question whether such reforms are necessarily the best thing for a party or democracy at large; and there are certainly authors who, unlike myself, think that this is not the case. The argument that parties should *resist* internal democratisation has for instance been made by Frances Rosenbluth and Ian Shapiro in their provocative recent book *Responsible Parties: Saving Democracy from Itself* (2018), one of the few other recent contributions to the political theory of parties (though the book is framed more in terms of historical analysis than theory) that take the party qua institution seriously.

Paying no heed to the somewhat established finding that trends of internally democratising parties and dispersing power in a decentralised fashion have been exercises in sham democracy that only serve to empower party elites, Rosenbluth and Shapiro argue that increasing party members and citizens “direct control of decisions and politicians” has proven “self-defeating for most voters” (Rosenbluth and Shapiro 2018, 3), as it has led to the empowerment of “intense minorities” such as party activists who promote policies that most voters reject. Accordingly, Rosenbluth and Shapiro suggest that the radical opposite of internal party democratisation is more desirable: a party that is organised in a top-down fashion, with a strong leader who exercises firm control over MPs, who in turn form a disciplined and unified group that follows a common agenda and is unaffected by any kind of bottom-up pressures, be it from the wider membership or the citizenry as a whole. It is a “great paradox of politics,” write the two authors, that in order for parties to produce good public policy, they must not themselves be internally democratic. This may be at odds with voters’ participatory demands, and the general *Zeitgeist* of democratising established politics – but it will satisfy voters on the long run in terms of policy.

In Rosenbluth and Shapiro’s view, the political system that has been most successful at maintaining the strong and responsible parties they regard as ideal is the British Westminster model (although they consider it now in decline because of decentralizing tendencies at the party level, notably in the Labour party after Jeremy Corbyn was elected as party leader). For decades if not centuries, they argue, Westminster has been structured around voter-benefitting competition between two large and disciplined parties. This is first because under Westminster, “any party seeking to gain or retain an electoral majority must present widely appealing policies”; secondly because “with only two parties in the game, political competition tends to be based on economic interests that are easy for voters to comprehend”; and thirdly because “single-member district systems create strong,

unified opposition parties that can hold the government to account” (Rosenbluth and Shapiro 2018, 71-73). For all its weaknesses, there is probably no better party system. And in the end, Britain is a “well-run country, judging from the government’s ability to implement policies with long-term benefits for most people most of the time over the long haul” (Rosenbluth and Shapiro 2018, 62). Or so Rosenbluth and Shapiro suggest.

The analysis comes with prescriptions. At a more general level, electoral systems around the world should be made more “British,” and one should by all means refrain from democratising parties internally. More specifically and interestingly, Rosenbluth and Shapiro make thought-provoking suggestions about how to re-draw electoral districts in Single Member District-systems in order to incentivise parties to make better policies. They argue for establishing “larger, more diverse electoral districts that include urban, suburban, and rural voters in roughly the same proportion as in the country as a whole,” for “When district residents have the same interests as the national median voter, internal party debates can focus on what is best for most rather than whose ox will gore someone else’s” (Rosenbluth and Shapiro 2018, 239).

Much as Rosenbluth and Shapiro deserve to be applauded for their efforts to come up with concrete institutional recommendations, it remains open to question whether their proposed reforms are a sound remedy for the pathologies of contemporary representative democracy. Not only does it remain unclear whether they have correctly diagnosed the problem in the first place (their claim that parties are over-democratised runs counter to plenty of evidence showing that intra-party democracy is usually designed and implemented only to cement the power of the party elite, not to actually empower “intense minorities”). It is also highly doubtful that shaping electoral systems in such a way as to create *more centrism* is a plausible response to the ideological convergence of mainstream parties (see above) paired with greater polarisation on the fringes. For that would require that those who rebel against the mainstream – typically the supporters of “populist” parties on the left and right – all of a sudden recognise that they profit from centrism, which seems like a highly unrealistic expectation.

The party as revolutionary agent

The final recent addition to the body of party theory literature, Jodi Dean’s *Crowds and Party* (2016), pulls in an altogether different direction, but also thinks of parties in terms of institutions or, perhaps even more accurately, collective agents. Dean’s political aims are diametrically opposed to Rosenbluth and Shapiro’s: instead of proposing reforms to party organisations in order to promote political centrism, Dean seeks to defend the party form as a potent vehicle of radical left-wing political protest and resistance to what she calls “communicative capitalism.” To “make a party of communists seem compelling to more of us again,” explains Dean, “I offer an approach to party inspired by the crowd. Faithful to the egalitarian rupture of the crowd event, the communist party holds open the gap through which the people,” understood as “a revolutionary alliance of the oppressed,”

“appear as the political subject” (Dean 2016, 28). The idea is to use the party as a way of empowering crowds, “the proletarianized many, those whose communicative engagements are expropriated from them in processes of accumulation and dispossession that benefit capital as a class” (Dean 2016, 28), by allowing them to conceive themselves as the people.

In essence, Dean recommends the party as the antidote to the individualism of the “dominant ideology” of capitalist liberalism. “Capitalism,” she argues, “strives to separate and individuate us, to instil in us the conviction that self-interest matters above all else, that freedom results from individual choices made for individual goals” (Dean 2016, 260). And “When leftists assume the individualism of the dominant [capitalist] ideology, reiterating its emphases on uniqueness and trying to cultivate a politics out of individuated decisions, [they] undermine [their] own best impulses to collectivity and egalitarianism.” The political party, giving enduring shape to a collective political project, can allow the radical left to both overcome the politically debilitating implications of its internal fragmentation and to move from occasional moments of promise – as experienced in large-scale protests like Occupy – to even greater mobilisation and the effective exercise of collective agency. It “enables the crowd to endure as a rupture with capitalism,” in Dean’s words (Dean 2016, 261), thus making possible what radical approaches to politics that reject the party form as overly institutionalist, insufficiently spontaneous or even potentially repressive cannot achieve: to create a collective agent that is sufficiently durable to actually challenge existing structural power (this dovetails with Muirhead’s reflections on partisan loyalty; see above.)

And this leads to Dean’s major contribution: though she barely provides more concrete organisational recommendations, she manages to defend in a rigorous fashion the ultimate importance of parties to radical political projects. This contribution is important because the larger part of more radical political theorising is, as Dean rightly criticises, too focused on non-institutionalised and spontaneous modes of political action. As I noted in the introduction, “phenomena such as civil disobedience, irregular and informal movements, ... protests, insurgencies, street fighting, and illegal upheavals” (Kalyvas 2008, 297) are often considered more important if not normatively superior to the more “normal” politics of partisan conflict. Yet the more enduring and coordinated forms of collective agency are arguably better-placed to affect lasting social change, and here party is indeed a promising place to search for organisational inspiration (cf. Gerbaudo 2018). In its own way, Dean’s proposal might also be seen as a response to the empirical challenges of party cartelisation I have described at the beginning of this section. For one, it seeks to show how radical alternatives to the status quo can become politically salient, against tendencies of policy convergence and the externalisation of policy commitments. And it is less concerned with designing ambitious party reforms – like the ones proposed by myself – than with preparing the revolution. Which, irrespective of whether one thinks it is desirable, might even be the more realistic approach to changing the status quo.

Conclusion

“Across the West,” remarks one observer, “and in Europe in particular, we are witnessing a resurgence of the political party. Both old parties, like Labour in Britain, and new ones, like Podemos in Spain and France Insoumise, have experienced spectacular growth in recent years, while also undergoing important organizational innovations” (Gerbaudo 2018). This is a good time for political theorists to study parties. Democratic theorists are especially well-placed to make better sense of the “spectacular growth” of some parties and the “organizational innovations” they experiment with, as well as propose useful institutional alternatives for parties that struggle politically. They can draw on multiple normative and empirical literatures that are concerned with understanding and improving democratic institutions, without necessarily being tied to a single empirical or theoretical paradigm (Biezen and Saward 2008). While it is critically important to keep an eye on practices of partisanship along the way, the most urgent questions of the day seem to be about institutional design. The first wave of party theory has established the ideal shape and democratic value of partisanship, it is now time to concentrate more on reforming or even reinventing the party as institution. To some, this might seem a hopeless task, given the tendencies described in the article’s second part; but such pessimism is misplaced in light of countervailing tendencies of party resurgence. In each crisis there may also be opportunity.

References

- Bader, V. (2014). Crisis of political parties and representative democracies: rethinking parties in associational, experimentalist governance. *Critical Review of International Political Philosophy*, vol. 17(3), pp. 350-376. <https://doi.org/10.1080/13698230.2014.886380>
- Bächtiger A., Dryzek J.S., Mansbridge, J., and Warren, M.E., eds. (2018). *Oxford Handbook of Deliberative Democracy*. Oxford: Oxford University Press.
- Berman, S. (2006). *The Primacy of Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bickerton, C.J., Hodson, D., and Puetter, U. (2015). The New Intergovernmentalism: European Integration in the Post-Maastricht Era, *Journal of Common Market Studies*, vol. 53(4), pp. 703-722. <https://doi.org/10.1111/jcms.12212>
- Biezen, I.v. and Saward, M. (2008). Democratic Theorists and Party Scholars: Why They Don’t Talk to Each Other, and Why They Should. *Perspectives on Politics*, vol. 6(1), pp. 21-35. <https://doi.org/10.1017/s1537592708080043>
- Bonotti, M. (2017). *Partisanship and Political Liberalism in Diverse Societies*. Oxford: Oxford University Press.

- Burke, E. ([1770] 1998). *A Philosophical Enquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful and Other Pre-revolutionary Writings*. London: Penguin Classics.
- Butler, J. (2015). *Notes Toward a Performative Theory of Assembly*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Carty, R.K. (2013). Are Political Parties Meant to be Internally Democratic? In: Katz, R.S. and Cross, W., eds., *The Challenges of Intra-Party Democracy*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199661879.003.0002>
- Celikates, R. (2016). Rethinking Civil Disobedience as a Practice of Contestation – Beyond the Liberal Paradigm, *Constellations*, vol. 23(1), pp. 37-45. <https://doi.org/10.1111/1467-8675.12216>
- Dean, J. (2016). *Crowds and Party*. London: Verso.
- Ebeling, M. (2016). Epistemic Political Egalitarianism, Political Parties, and Conciliatory Democracy. *Political Theory*, vol. 44(5), pp. 629-656. <https://doi.org/10.1177/0090591715605352>
- Edsall, T.B. (2019). No Hate Left Behind: Lethal partisanship is taking us into dangerous territory. *The New York Times* [online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2019/03/13/opinion/hate-politics.html?fbclid=IwAR0Mug4vvDuVFs3L7WGX5iktZEs8DCEu8QnCiMuSyy7t6vr5aindz1y3zgM> [Accessed 14 April 2019].
- Faucher-King, F. and Le Galès, P. (2010). *The New Labour Experiment: Change and Reform Under Blair and Brown*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Gerbaudo, P. (2018). The Return of the Party. *Jacobin* [online]. Available at: <https://www.jacobinmag.com/2018/10/mass-party-labour-podemos-neoliberalism> [accessed 3 April 2019].
- Hopkin, J. and Blyth, M. (2019). The Global Economics of European Populism: Growth Regimes and Party Systems Change in Europe. *Government and Opposition*, vol. 54(2), pp. 193-225. <https://doi.org/10.1017/gov.2018.43>
- Ignazi, P. (2017). *Party and Democracy: The Uneven Road to Party Legitimacy*. Oxford: Oxford University Press.
- Invernizzi-Accetti, C. and Wolkenstein, F. (2017). The Crisis of Party Democracy, Cognitive Mobilization, and the Case for Making Parties More Deliberative, *American Political Science Review*, vol. 111(1), pp. 97-109. <https://doi.org/10.1017/s0003055416000526>
- Jackson, B. (2013). Social Democracy. In: Freedman, M. and Stears, M., eds., *The Oxford Handbook of Political Ideologies*. Oxford: Oxford University Press, pp. 348-363. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199585977.013.0030>
- Kalyvas, A. (2008). *Democracy and the Politics of the Extraordinary: Max Weber, Carl Schmitt and Hannah Arendt*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Katz, R. and Mair, P. (2009). The Cartel Party Thesis: A Restatement. *Perspectives on Politics*, vol. 7(4), pp. 753-766. <https://doi.org/10.1017/s1537592709991782>

- Landis, J.L. (2018). Whither Parties? Hume on Partisanship and Political Legitimacy. *American Political Science Review*, vol. 112(2), pp. 219-230. <https://doi.org/10.1017/s0003055417000545>
- Mair, P. (2013). *Ruling the Void: The Hollowing of Western Democracy*. London: Verso.
- Muirhead, R. (2006). A Defence of Party Spirit. *Perspectives on Politics*, vol. 4(4), pp. 713-727. <https://doi.org/10.1017/s1537592706060452>
- Muirhead, R. (2010). Can Deliberative Democracy be Partisan?, *Critical Review*, vol. 22(2-3), pp. 129-157. <https://doi.org/10.1080/08913811.2010.508631>
- Muirhead, R. (2014). *The Promise of Party in a Polarized Age*. Cambridge, MA.: Harvard University Press.
- Näsström, S. (2015). Democratic Representation Beyond Election. *Constellations*, vol. 22(1), pp. 1-12. <https://doi.org/10.1111/1467-8675.12123>
- Rawls, J. (1993). *Political Liberalism*. New York, NY: Columbia University Press.
- Rehfeld, A. (2009). Representation Rethought: On Trustees, Delegates, and Gyroscopes in the Study of Political Representation and Democracy. *American Political Science Review*, vol. 103(2), pp. 214-230. <https://doi.org/10.1017/s0003055409090261>
- Rosanvallon, P. (2008). *Counter-Democracy: Politics in an Age of Distrust*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Rosenblum, N. (2008). *On the Side of the Angels*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Rosenbluth, F.M. and Shapiro, I. (2018). *Responsible Parties: Saving Democracy from Itself*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Saward, M. (2010). *The Representative Claim*. Oxford: Oxford University Press.
- Scheuerman, W.E. (2016). Civil Disobedience in the Shadows of Postnationalization and Privatization. *Journal of International Political Theory*, vol. 12(3), pp. 237-257. <https://doi.org/10.1177/1755088215617192>
- Schweber, H. (2016). The Limits of Political Representation. *American Political Science Review*, vol. 110(2), pp. 382-396. <https://doi.org/10.1017/s0003055416000137>
- Smith, G. (2009). *Democratic Innovations: Designing Institutions for Citizen Participation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Smith, W. (2017). Civil disobedience as transnational disruption. *Global Constitutionalism*, vol. 6(3), pp. 477-504. <https://doi.org/10.1017/s204538171700020x>
- Streeck, W. (2014). The Politics of Exit. *New Left Review*, vol. 88(July/August), pp. 121-129.
- Teorell, J. (1999). A Deliberative Defence of Intra-Party Democracy. *Party Politics*, vol. 5(3), pp. 363-382. <https://doi.org/10.1177/1354068899005003006>
- Wolkenstein, F. (Forthcoming). *Rethinking Party Reform*. Oxford: Oxford University Press.
- Wolkenstein, F. (2019a). Party Reforms and Electoral Systems: Proportional Representation is More Hospitable to Internal Democratisation. *Representation*. Online First. <https://doi.org/10.1080/00344893.2019.1652204>.

- Wolkenstein, F. (2019b). Agents of Popular Sovereignty. *Political Theory*, vol. 47(3), pp. 338-362. <https://doi.org/10.1177/0090591718786232>
- Wolkenstein, F. (2016). A Deliberative Model of Intra-Party Democracy. *Journal of Political Philosophy*, vol. 24(3), pp. 297-320. <https://doi.org/10.1111/jopp.12064>

Partiforskning i komparativ politik

Anika Gauja, lektor, Department of Government and International Relations, University of Sydney & Karina Kosiara-Pedersen, lektor, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet

Formålet med artiklen er at vise, hvordan partiorganisationer studeres inden for disciplinen statskundskab, og specifikt subdisciplinen 'komparativ politik'. Vi lægger kort ud med traditionen og efterkrigstidens værker med mere teoretiske refleksioner over partiernes udvikling. Dernæst adresseres tesen om partiernes forfald, der specielt herskede i 1980'erne og 1990'erne, og den efterfølgende fokus på partiernes forandring. Denne forskning præsenterer vi i de tre sidste afsnit om komparative organisationsstudier, specialiseringen i subfelter (partilederskab, kandidatopstilling, partimedlemskab og partifinansiering), og afslutningsvist de nyeste tendenser. Konklusionen om studier af partiorganisationer indenfor feltet 'komparativ politik' er karakteriseret ved, at forskningsfeltet er blevet mere heterogent og specialiseret. Som på andre af statskundskabs forskningsfelter, skrives færre monografier og flere artikler med specifikke problemformulieringerne, og selvom de kvalitative metoder ikke er forduftet, anvendes de kvantitative i større grad. Fokus er i mindre grad på partiernes som hele organisationer og mere på specifikke aspekter af organisationerne, f.eks. ledelse, kandidatopstilling, og medlemskab. For det andet er der en (naturlig) sammenhæng mellem partiernes forandring, adgang til data og udviklingen af specifikke forskningsfelter. Samlet er konklusionen, at studiet af de politiske partiers organisering er i forandring, ligesom partiernes organisering er. Men det er i begge tilfælde stille forandringer.

Introduktion

Politiske partier er centrale aktører i repræsentative demokratier. Selvom der gennem tiden har været mange forskellige definitioner på 'politisk parti', er kernen i hovedparten af definitioner, at de opstiller kandidater til offentlige valg, og de er dermed centrale aktører i repræsentative demokratier (Bille 1997; Sartori 1976). Politiske partier har været tillagt forskellige opgaver (King 1969; Pedersen 1989). Med opstilling af kandidater til offentlige valg følger, at partier bidrager til at strukturere stemmer, når de og deres kandidater fører valgkamp. Det sker, ideelt, på et politisk grundlag, hvilket også betyder, at de i et vist omfang aggregerer interesser og formulerer politik. Og i og med de i praksis har monopol på – eller dominerer – de valgte forsamlinger, har de også en vigtig opgave i at organisere det parlamentariske arbejde.

Politiske partier fungerer i forskellig grad som en kanal for politisk deltagelse. Det essentielle i et repræsentativt demokrati er konkurrencen mellem partierne, ikke at de enkelte partier skal være internt demokratiske (Allern & Pedersen 2007). Men der har - specielt i massepartierne tidsalder – været stærke normer for, at partierne har medlemmer med rettigheder og pligter, og dermed også en medlemsorganisation. Der har derfor i partiforskningen været fokus på partiernes medlemsorganisationer. Men en medlemsorganisation er ikke et ufravigeligt krav. Partiet Klaus Riskær Pedersen viser, som andre partier internationalt (Mazzoleni & Voerman 2016), at et parti godt opstille kandidater uden en medlemsorganisation. Derudover forandrer etablerede politiske partier den måde, hvorpå de tilknytter deres støtter (Scarrow 2014; Gauja 2015; Kosiara-Pedersen & Kristiansen 2016).

Formålet med artiklen er at præsentere, hvordan partiorganisationer studeres i forskningsfeltet 'komparativ politik'. En slags disciplinshistorie med fokus på metoder og tilgange. En grundig gennemgang af feltet ville kræve mindst et digert tobindsværk, og det har derfor været nødvendigt med mange afgrænsninger. Mens vi også kort afdækker den lange historie, fokuserer vi mest på det, der har betydning for, hvor feltet står lige nu. Derudover har vi valgt at fokusere mere på forskningstemaer, projekter og -spørgsmål end på resultaterne, da vi ikke ville kunne dække dem fyldestgørende. Vi holder fokus på partiernes organisationer, men der er tæt relaterede forskningsområder, vi desværre ikke har mulighed for at inddrage, og det gælder specielt, men ikke udelukkende, partiernes politik, vælgere (se f.eks. Hansen & Stubager 2017), regeringsdeltagelse, kandidater (se f.eks. Hansen & Kosiara-Pedersen 2014) og partiernes relation til interesseorganisationer (Allern 2010; Allern & Bale 2012). Derudover fokuserer vi på partiforskningen i etablerede, vestlige demokratier, og vi gør mere ud af danske aspekter.

I artiklen gennemgår vi udviklingen i studier af partiorganisationer. Vi lægger kort ud med traditionen og efterkrigstidens værker med mere teoretiske refleksioner over partiernes udvikling. Tredje afsnit adresserer tesen om partiernes forfald, der specielt herskede i 1980'erne og 1990'erne. Herefter har fokus været på partiernes forandring, og denne forskning præsenterer vi i de tre sidste afsnit om komparative organisationsstudier, specialiseringen i subfelter (partilederskab, kandidatopstilling, partimedlemskab og partifinansiering), og afslutningsvist de nyeste tendenser.

Traditionen

Det er mere end 100 år siden den første partiforskningen inden for feltet komparativ politik så dagens lys, specielt med Ostrogorskis analyse af britiske og US partier (Ostrogorski 1903) og Michels analyse af det tyske socialdemokrati (Michels 1911). Disse empiriske casestudier blev i efterkrigstiden suppleret af klassiske værker med mere teoretisk refleksion over partiernes organisering. Duverger (1972 [1954]) fremdrog to partityper, elitepartiet og massepartiet, mens Kirchheimer (1966) bidrog med catch-all parties og

Panebianco (1988) med det elektoralt-professionelle parti. Fælles for disse er, at de teoretiske modeller over partiernes udvikling er baseret på den empiriske virkelighed, de pågældende forskere havde kendskab til.

USA's partier har, med deres svage partiorganisationer, obligatoriske primærvalg og manglende medlemmer, traditionelt været set som undtagelsen i partiforskningen (Ware 2011). I 1950 kom den i forskningsverdenen vigtige amerikanske politolog forening, the American Political Science Association, med en rapport, der var resultatet af arbejdet i et udvalg om politiske partier. I rapporten argumenteres for de politiske partiers centrale rolle i moderne, amerikansk demokrati og specielt for et stærkere, mere ansvarligt topartisystem. En nation med mere end 150 millioner mennesker kræver politiske partier for at give befolkningen et valg mellem forskellige politiske retninger. Politiske partier og partisystemet sikrer en forbindelse mellem frihed, flertalsstyre og lederskab, som amerikanerne tager for givet (APSA 1950, 22).

APSA-rapporten angiver en klar normativ rolle for politiske partier med fokus på effektiv repræsentation af et flertal, der er specifikt relevant i amerikansk kontekst. Rapporten illustrerer hvilke essentielle funktioner partier er tillagt i moderne repræsentative demokrater, der har angivet retningen for partiforskningen. Politiske partier og deres organisationer har til formål at skabe et forbindelsesled mellem befolkningen og staten (se, f.eks. Lawson and Merkl 1988; Key 1961; Schattschneider 1942). Politiske partier har til formål at indsamle og aggregere interesser, at give samfundsborgerne mulighed for politisk deltagelse, sikre politisk kommunikation, rekruttere, uddanne og socialisere den politiske elite, og at organisere arbejdet i parlamentet (jf. King 1969). Gennem regelmæssige valg bidrager partier til, at de politiske beslutningstagere stilles til ansvar for dets politiske beslutninger. APSA-rapporten anbefalede intet mindre end en "omfattende transformation af amerikanske politiske partier" med fastere strukturer, højere partidisciplin i Kongressen og en veldefineret rolle for partimedlemmer (Wickham-Jones 2018, 2; vores oversættelse). Formålet med rapporten var at skabe offentlig debat. Selvom det ikke lykkedes, er det et tidligt eksempel på, hvordan politologer forsøger at indgå i dialog med praktikere og påvirke politik.

Til brug for undervisningen i Statskundskab på Aarhus Universitet skrev Poul Meyer *Politiske Partier* (Meyer 1965), der på dansk introducerede "de vigtigste teoretiske problemer, der er fremdraget i de senere års videnskabelige arbejder indenfor partisociologien, og til belysning af disse problemer er i overvejende grad anvendt oplysninger om danske partier" (Meyer 1965, 7). Hermed blev adgangen lettet til indsigt i partiforskningen, herunder partiernes definition, oprindelse, struktur, partidemokrati, partimedlemskab mv.

Partier i forfald – eller forandring?

Tesen om partiernes forfald dominerede litteraturen om partiernes organisering i 1980'erne, specielt i en amerikansk kontekst. Forfaldet kunne både ses i vælgenes parti-identifikation, partimedlemskab, tilliden til politikerne osv. Politiske partier var (og er) ikke, hvad de havde (og har) været (Gunther og Diamond 2001, 3). Samfundet synes at have accepteret de politiske partier som et 'nødvendigt onde' (Bale og Roberts 2002), men selvom partier er uundgåelige, opfattes de oftest negativt (Webb 2009), og der er udbredt skepsis over for, om de faktisk kærer sig om, hvad folk tænker (Dalton & Weldon 2005: 933). Det er ikke blot partiernes medlemstal men også medlemmernes deltagelse i og mellem valgkampagner samt valgdeltagelsen, der er nedadgående på tværs af den industrialiserede, vestlige verden (Whiteley 2011; Siaroff 2009; Franklin 2004). Partitilknytningen er svækket (Dalton 2000). Denne udvikling skal ses i sammenhæng med, at partierne forandres fra frivillige organisationer forankret i civilsamfundet til statsstøttede aktører, der ligner hinanden politisk, og som giver få muligheder for reel politisk deltagelse (Katz & Mair 2018, 10-11; jf. kartelparti diskussionen nedenfor).

Medlemskrisen var markant, da Harmel og Janda (1994, 260) noterede sig, at en del af litteraturen om partisystemernes forfald i 1980'erne skyldtes "reelt eller oplevet 'forfald' i industrialiserede samfunds partier", og forventningen om, at andre politiske organisationer, så som interesseorganisationer, kunne erstatte dem (Lawson & Merkl 1988; vores oversættelse). Der var således en vis skepsis ift. tesen om partiernes forfald (se f.eks. Reiter 1989). En del af problemet omkring tesen om partiernes forfald er, at partisystemer og partier, og forfald og forandring, sammenblandes. Et partisystem forandres, når nye partier vokser frem. Partier som så er ikke i forfald, når de erstattes af andre partier, eller når deres ressourcer ændres fra medlemmernes kontingenter til offentlig partistøtte.

Den europæiske partiforskning kom videre i en tid med fornyet interesse for partiforskningen, og med fokus på partier i forandring snarere end i forfald. I 1995 udkom første nummer af det videnskabelige tidsskrift 'Party Politics', og første artikel i det første nummer var Katz og Mairs artikel om kartelpartitypen (1995). Her opsummerer de idealtyperne eliteparti, masseparti og catch-all parti fra tidligere litteratur, og lancerer derefter deres kartelpartitype på basis af et større komparativt projekt (se nedenfor). Fokus er på, hvordan partierne forandres over tid, blandt andet fordi partiernes kontekst forandres. Kartelpartitypen (Katz & Mair 1995) er karakteriseret ved, at medlemsorganisationen opretholdes, fordi medlemmer bidrager med legitimitet, men deres indflydelse minimeres ved at individualisere medlemmernes rettigheder og pligter, og ved at sløre grænsen mellem medlemmer og andre støtter. Økonomisk beror partiet primært på offentlig partistøtte. 'Kartel' navnet kommer af, at de etablerede partier indretter privilegeret adgang til mediesystemet, offentlig partistøtte og opstillings- og spærreregler til fordel for dem selv og til ugunst for nye partier.

I 1997 argumenterede Harmel og Svåsand for, at "efter i et par årtier at have været vidne til partiernes 'forfald' og dernæst deres 'fornyelse', er det naturligt at fokusere på,

hvordan de kom fra det ene til det andet” (Harmel & Svåsand 1997, 291; vores oversættelse). De fokuserede på spørgsmål som, hvilken rolle partiinterne forhold og faktorer i omgivelserne spiller for partiernes forandring? Hvor sandsynlig partiforandring er? Om forandringen sker reaktivt eller proaktivt? Og det sker gradvist eller abrupt? Og hvem er de centrale aktører? Harmel og Jandas integrerede teori om partiernes mål og organisatorisk forandring (1994) er det vigtigste eksempel på teori på dette felt. De baserer modellen på, at forandring ikke er noget, der “blot sker”, men at det kan forklares med interne og eksterne faktorer, og at partiets leder og ledelse spiller en rolle (1994, 264-266). Forandringer i partiets politik, strategi og organisering forventes f.eks. som et resultat af partilederskift, eller hvis partiet lider nederlag på dets primære mål, f.eks. hvis et traditionelt regeringsbærende parti, som Socialdemokratiet eller Venstre i Danmark, ikke erhverver sig nøglerne til Statsministeriet efter et valg.

To årtier efter er den kontekst, inden for hvilken partiernes organisatoriske forandring foregår, drastisk forandret. Det drastiske fald i partiernes medlemstal er fortsat, og det har stillet spørgsmålstegn ved, hvordan partierne varetager den deltagelse og repræsentation, de traditionelt har været tillagt i repræsentative demokratier (van Biezen 2014, 178). Med færre medlemmer er partierne udfordret, når de skal rekruttere kandidater til offentlige valg, udvikle politiske forslag og finde kampagnefolk til at skabe en forbindelse til vælgere og støtter i en valgkamp. Derudover er medlemmerne ikke repræsentative for vælgerne; de er ældre, oftere mænd og har en længere uddannelse (Heidar & Wauters 2019; se også nedenfor). Selvom massepartierne gyldne tidsalder er ovre, og nu snarere ses som historisk epoke (se f.eks. van Biezen & Poguntke 2014, 205) har den stadig betydning som normativt ideal for partiernes organisering (Gauja 2015; Allern & Pedersen 2007).

Komparative partiorganisationsstudier

I 1980 udkom resultatet af Kenneth Jandas arbejde over næsten to årtier, hvor han via primære og sekundære kilder skabte en database om politiske partier (Janda 1980). Men det var først et årti senere, at der for alvor blev sparket liv i de komparative studier af partiorganisationer. I sidste halvdel af 1980'erne igangsatte Richard S. Katz og Peter Mair det projekt, der blev afgørende for den fornyede interesse for partiorganisationsforskningen (1992; 1994; 1995). Formålet med projektet var at vise partiorganisationernes udvikling over tid i sammenligning med partier i etablerede demokratier. Data blev hentet fra partiernes regler og vedtægter, regnskaber og andre officielle kilder, herunder også hos partikontorerne, f.eks. antal ansatte, antal medlemmer og andelen af kvinder i de ledende organer. Først og fremmest plæderede de for, at ‘den officielle version’, dvs. partiets vedtægter osv., er relevant at studere, da det sætter rammerne for partiernes organisering. Det betyder ikke, at alt foregår ‘efter bogen’. Men hvis der er magtkampe og uenigheder, vil de berettigede kunne henvise til vedtægterne. Og det er under alle omstændigheder et udgangspunkt for videre studier. Projektet bidrog, i kraft af landeeksperternes deltagelse,

både med et væld af data om 79 partiers formelle organisering i perioden 1960-1990 (Katz & Mair 1992) og 12 lande studier (Katz & Mair 1994; Bille 1997). Det tredje bind med komparative studier i projektet udkom aldrig, men enkelte komparative analyser om kandidatopstilling (Bille 2001) og partiernes finansiering (Pierre et al. 2000) blev publiceret. Samlet lagde projektet grundstenen til en fornyet interesse i partiernes organisering og betydning heraf både ved at levere data og en gruppe af etablerede partiforskere.

To af landeeksperterne i Katz & Mair projektet, Thomas Poguntke og Paul D. Webb, tog sammen med Susan E. Scarrow i slutningen af 00'erne initiativ til at fortsætte og udvide dataindsamling og studier af partiernes organisationer, da de fik finansiering til og organiserede 'Political Parties Data Base' projektet (PPDB, se www.politicalpartydb.org). Projektet gennemføres, som i Katz & Mair projektet, af landeeksperter, der indsamler en del af samme data, som indgår i Katz & Mair projektet, men også data, der giver mulighed for analyser af nye aspekter, f.eks. repræsentativitet og muligheden for at være partistøtte. Kredsen af lande er også udvidet fra tolv lande i Vesteuropa og USA til hele Europa og lande i Mellem- og Sydamerika, Asien og Afrika samt Australien. I første runde (2011-12) indsamledes data fra 140 partier i 25 lande, mens anden runde (2017) inkluderer 250 partier i 42 lande. Det muliggør globale komparative studier og en sammenligning ikke kun af partier men også af lande. Essensen af en traditionel forståelse af komparativ politik.

Muligvis belært af erfaringerne fra Katz & Mair projektet har PPDB projektet fravalgt fælles landestudier og i stedet fokuseret på dels at indsamle data og gøre dem tilgængelige for andre, dels komparative analyser (Poguntke et al. 2016; Scarrow et al. 2017). De komparative studier viser, hvad der karakteriserer partiernes finansiering (van Biezen & Kopecký 2017), forbindelser til interesseorganisationer (Allern & Verge 2017), og graden af partiinternt demokrati (von dem Berge & Poguntke 2017; Bolin et al. 2017). Men der fokuseres også på konsekvenserne af partiernes organisering, f.eks. sammenhængen mellem partiernes finansiering og opfattelsen af, hvor responsive de er (Lobo & Razzuoli 2017) og kandidatopstillingsprocessernes betydning for kvinders repræsentation (Pruysers et al. 2017). I den overordnede konklusion viser Webb, Poguntke og Scarrow, at de 120 partier samlet set har karakteristika både fra elite-, masse, catch-all og kartel-partier (2017). Partityperne er, som tidligere angivet, idealtyper, eller parametre, hvormed partiernes organisatoriske udvikling kan måles.

Der er andre studier, der har set på årsager til og konsekvenser af organisatoriske træk. I en dansk kontekst har Helene Helboe Pedersen tidligere end PPDB-projektet analyseret sammenhængen mellem partiernes organisering og deres adfærd, specifikt på sammenhængen mellem på den ene side magtfordelingen mellem medlemsorganisationen og folketingsgrupperne, og på den anden side partiernes koalitionsadfærd i Folketinget; des mere folketingsgruppen er underlagt medlemsorganisationen, des færre koalitioner indgår partiet i (Pedersen 2010a; 2010b). Ann-Kristin Kölln (2014) viser, at der er en sammenhæng mellem faldet i partiernes medlemstal på den ene side, og højere antal ansatte, større udgifter og en større afhængighed af offentlig partistøtte på den anden side (Kölln 2014).

De dominerende forsknings- og publiceringsnormer fremmer ikke udgivelsen af publikationer om de enkelte lande. Men der er enkelte. Lars Bille offentliggjorde i 1997 'Partier i forandring' (Bille 1997), hvori han analyserer de otte danske partier, der var med i Katz & Mair projektet, med data for perioden 1960-1995. Heri giver han en omfattende karakteristik af, hvad der kendetegner de danske partier og deres organisatoriske udvikling. Overordnet undersøger han, om balancen mellem medlemsorganisationen, folketingsgruppen og partibureaukratiet er forskubbet, og hvilke(n) partitype de danske partier anno 1995 tilhørte. Mens Poul Meyer (1965) viser, hvordan den danske case passer ift. forskellige tendenser i partisociologien, er Lars Billes bog den første, der på systematisk vis karakteriserer de danske partiorganisationer. Konklusionen er, at partierne i midt 1990'erne har en række træk både fra massepartiet, catch-all partiet og kartelpartiet. Tendensen til mere fokus på kampagner og mindre på partierne som medlemsorganisationer er også opsummeret senere af Bille et al. (2012). I modsætning til et enkelt kapitel i en international antologi (Bille 1994), giver den danske bog mulighed for at krydre 'den officielle version' med den kontekstuelle viden og alt det uformelle, der var tilgængeligt for en landeekspert som Lars Bille (1997). Det giver en levende fortælling.

Specialisering og udvikling af subfelter

Politologiens studier af politiske institutioner er blevet udfordret og suppleret af studier i politisk adfærd. Det gælder også studiet af politiske partier. Politiske partier har altid befundet sig i krydsfeltet mellem organisationer, institutioner og individer. Politiske institutioner og organisationer, inden for hvilke individer som partiledere, partielite, medlemmer, folketingsmedlemmer mv. handler. Og hvor partiernes repræsentanter, f.eks. folkevalgte eller partiledere, handler på vegne af (dele af) partiet. Politologiens tendenser til både kvantitative metoders forrang og specialisering ses også i studiet af partiorganisationer. Formålet med dette afsnit, og dermed resten af artiklen, er at præsentere centrale specialiserede forskningsfelter. De fire forskningsfelter, vi har udvalgt her (partilederskab, kandidatudvælgelse, partimedlemskab og partifinansiering), har alle været centrale aspekter i tidligere studier af partiorganisering, men de har udviklet sig til selvstændige sub-felter. Partilederskab og kandidatudvælgelse er to ud af de tre vigtigste parametre for det parti-interne demokrati (Cross & Katz 2013; Bolin et al. 2017), mens partimedlemskab og partifinansiering er de to vigtigste parametre for partiernes ressourcer (Poguntke et al. 2016; Scarrow et al. 2017).

Partilederskab

De politiske partiers ledere spiller en central rolle både i partiernes organisering, parlamenter og regeringer. Partilederne har afgørende indflydelse på de politiske beslutninger, og de er genstand for opmærksomhed både fra medierne og vælgerne (Poguntke & Webb

2005; Cross 2013). Hvor studier af enkelte partiledere, ofte af historikere, har lang tradition, er komparative studier af partilederne et hurtigt voksende forskningsfelt, specielt drevet af William Cross og André Blais (2012a; 2012b) samt Jean-Benoit Pilet og Bill Cross (2014) projekterne. Dette voksende felt, hvoraf en del studier inkluderer mange lande/partier, undersøger både årsagerne til og betydningen af (ændringer i) hvordan partiledere vælges (se, f.eks., Sandri et al. 2015; Schumacher & Giger 2017; Gauja 2017; Quinn, 2012; Kenig, 2009; Cross et al. 2016). På basis af partiernes vedtægter, valgundersøgelser, og mediedækningen undersøger de, både hvilken betydning partiernes elektorale og organisatoriske kontekst har for reformer af den måde, hvorpå partierne udvælger ledelsen, specielt indførelse af urafstemninger blandt medlemmer og vælgere, og effekten af disse på partiets vælgermæssige opbakning.

Årsagen til at forskningen har fokuseret på dette felt er, at der er en del partier, der har reformeret, hvordan de udvælger partilederen. Partimedlemmerne har, i lyset af positionens vigtighed og forandrede demokratinormer, presset på for reel indflydelse på valg af partiledere. Resultatet er, at partierne i mange vestlige lande har udvidet kredsen af dem, der afgør partiledervalget. I studiet af partierne i 13 lande viser Pilet og Cross (2014), at i omkring en tredjedel af partierne (i 2012) var almindelige partimedlemmer med til at vælge partilederne. Selvom den mest anvendte metode er, at partilederen vælges af delegerede på den årlige kongres/årsmøde/landsmøde, er det stadig bemærkelsesværdigt sammenlignet med 1965, hvor ingen af disse landes partier gav partimedlemmerne direkte indflydelse på valg af partiledere. Tendensen er fortsat siden dette studie (Cross et al. 2016), men den er ikke kommet til Danmark; her er det fortsat kun i få partier urafstemninger blandt partimedlemmer afgør, hvem er partiets formand.

Som også studier af partiernes forandring generelt viser, sker reformer af formandsvalg oftere efter elektoral tilbagegang (Cross & Blais 2012a), og de er koblet med tre generelle tendenser, nemlig politikkenes personalisering, folkelige krav om (mere) direkte demokrati og faldende medlemstal (Wauters 2010). Men forandringer i partiernes vedtægter og praksis omkring formandsvalg har ikke nødvendigvis forbedret demokratiet. Kenig (2009) viser, f.eks. at mens en mere inkluderende proces giver flere formandskandidater, giver det ikke nødvendigvis mere reel konkurrence. De mere inkluderende processer har heller ikke umiddelbart haft en effekt på mangfoldigheden blandt partilederne, der fortsat er karakteriseret ved at være mænd, over 50 år med omfattende politisk erfaring (Pilet and Cross 2016, 6). Her adskiller Danmark og de andre nordiske lande sig med flere (yngre men erfarne) kvinder (Kosiara-Pedersen & Hansen 2015).

Kandidatopstilling

Kandidatopstilling er den proces, hvormed politiske partier bestemmer, hvem der stiller op for partiet. Det er partiernes definatoriske opgave og derfor central for forståelsen for, hvor magten i partiet ligger. Der er meget på spil for både medlemmer og potentielle kandidater. Partiernes regler for kandidatopstilling reflekterer partiets ideologiske eller

politiske udgangspunkt og organisationskultur men skal også ses i den elektorale kontekst, partiet befinder sig selv i. Fordi kandidatopstilling er så essentiel en opgave, forventes de vedtægtsbestemte regler at stemme godt overens med praksis (Bille 2001). Det er en opgave, partiernes medlemmer traditionelt har haft indflydelse på. Kandidatopstilling giver ”medlemmerne den bedste mulighed for at udøve indflydelse på deres parti og (indirekte) på partiets politik” (Cross 2008, 598; vores oversættelse).

Opstilling af kandidater er et centralt aspekt af et repræsentativt demokrati, idet det her afgøres, hvilke kandidater vælgerne kan vælge imellem og dermed også ultimativt hvem der kan sætte sig på et af de folkevalgte pladser i parlamentet, og dermed også parlamentsgruppernes sammensætning, de i parlamentet repræsenterede interesser og dets deskriptive repræsentation. Ifølge Hazan og Rahat har “kandidatudvælgelsen fundamental betydning for nutidens demokrati og styring” (2010, 10; vores oversættelse). I lyset af kandidatopstillingens vigtighed er det overraskende, at det først er i 1988, at den første tvær-nationale og delvist komparative analyse udgives (Gallagher og Marsh 1988).

Som ved udpegning eller valg af partilederen har undersøgelser af kandidatudvælgelse vist, hvordan procedurerne i en del partier er forandret over tid. Fokus har specielt været på, hvem der ifølge vedtægterne kan deltage, og hvilken betydning disse regler har for sammensætningen af kandidatlistor og parlamenter. Mere end to årtier efter Gallagher og Marshs (1988) studie har Hazan og Rahats (2010) komparative studie af kandidatudvælgelse sat dagsordenen for feltet med deres fokus på kandidater, hvem der vælger, graden af decentralisering og om kandidaterne vælges eller kåres.

På basis af disse parametre har videre analyser specielt fokuseret på mere inklusive kandidatudvælgelsesprocessor, specielt den øgede brug af lukkede og åbne primærvalg, dvs. for enten medlemmer (og evt. registrerede støtter) eller for alle (interesserede) vælgere (se, f.eks. Cross et al. 2016; Kenig et al. 2015; Sandri et al. 2015). Listen over partier, der gennem ændringer i deres formelle regler og/eller vedtægter åbner op for primærvalg i forbindelse med opstilling af kandidater eller valg af partileder er lang og inkluderer de franske socialister (Faucher 2015, 804), israelske partier (Hazan & Rahat 2010), italienske Partito Democratico (Sandri et al. 2015), canadiske Liberals og i Storbritannien både Labour og Conservatives (Gauja 2017).

Partiforskningen har kun til en vis grad undersøgt, hvem der primært bliver opstillet. Andre har vist, at kvinder, unge og etniske minoriteter ofte er underrepræsenterede (se f.eks. Caul 1999; Norris 2006; Childs 2013), og det er primært overladt til f.eks. kønsforskere at udforske diskrepansen mellem formelle regler og praksis i partierne (se f.eks. Bjarnegård 2013; Kenny 2013) eller hvilke andre mekanismer, der er på spil. Specielt når det gælder køn, viser Kjær og Kosiara-Pedersen på basis af den danske case, at det er centralt at se på, hvad der sker internt i partierne i faserne før opstillingsmøderne, for det virker til at være her, kvinder fravælger eller fravælges (2018).

Partimedlemskab

I massepartimodellen udgør partimedlemmer en essentiel ressource (Duverger 1972 [1954]; Katz & Mair 1995). Siden medlemsorganisationernes gyldne tid har der været fokus på partiernes medlemstal. Men analyserne har primært handlet om antallet af medlemmer og andelen af vælgere, der er medlem. Medlemstal er umiddelbart tilgængelige enten via henvendelse til partikontoret eller via vælgerundersøgelser (Katz & Mair et al. 1992; Scarrow 2000; Mair & van Biezen 2001; van Biezen, Mair & Poguntke 2012; van Haute et al. 2018), men der er også en markant usikkerhed associeret med disse tal (van Haute & Gauja 2015). Uanset usikkerhed er det endnu vigtigere, at medlemstal kun indikerer størrelsen på medlemsorganisationen. Ikke noget om hvem medlemmerne er, hvordan de bidrager til partiet og dermed det parti-interne demokrati, hvor repræsentative de er for vælgerne både når det gælder karakteristika og holdninger osv.

Bortset fra et Vesteuropæisk studie fra midten af 1980'erne med fokus på deltagerne til partiernes landsmøder/årsmøder/kongresser, som så vidt vi ved aldrig fik udgivet publikationer, tog studier af partiernes medlemmer først for alvor fart, da Patrick Seyd og Paul Whiteley gennemførte deres studier af britiske Labour (Seyd & Whiteley 1992; 2002) og Conservatives (Whiteley, Seyd & Richardson 1994). Norge (Heidar 1994), Holland (Den Ridder et al. 2015) og Irland (Gallagher & Marsh 2002) var også blandt pionererne, ligesom den første danske undersøgelse, der blev gennemført som del af Magtudredningen i 2000 (Bille & Elklit 2003; Hansen 2002; Pedersen 2003). Disse studier er baseret på omfattende spørgeskemaundersøgelser, der senere er gentaget både i Norge (Allern et al. 2016), Holland (Den Ridder et al. 2015), og Danmark (Kosiara-Pedersen 2015a). I Danmark både blandt alle de i Folketinget repræsenterede partier i 2012 (Kosiara-Pedersen 2017) og blandt de politiske ungdomsorganisationer i 2014 (Harre & Kosiara-Pedersen 2015).

De danske undersøgelser viser både hvem der melder sig ind i de politiske partier (Bille 2003), om de er repræsentative for vælgerne (Pedersen 2003; Kosiara-Pedersen 2019), hvorfor og hvordan, de melder sig ind (Kosiara-Pedersen 2015a), hvordan og hvorfor de deltager (Hansen 2002; Kosiara-Pedersen 2014b; Kosiara-Pedersen 2017), hvilke politiske holdninger de har og om de holdningsmæssigt er repræsentative for deres vælgere (Kosiara-Pedersen 2019), hvad de synes om partidemokratiet (Hansen & Pedersen 2003; Kosiara-Pedersen 2014a) og om demokratiet (Buch 2003), om og hvorfor de er interesseret i at stille op som kandidat (Kosiara-Pedersen & Harre 2017; Kjær & Kosiara-Pedersen 2018), og hvorfor de overvejer udmeldelse (Kosiara-Pedersen 2015b; Kosiara-Pedersen 2017). Enkelte studier af partimedlemskab har haft et kønsperspektiv (Pedersen 2002; Heidar & Pedersen 2006), og fokus på IT's betydning (Pedersen & Saglie 2005).

Det er langt fra alle partier, der giver mulighed for at gennemføre spørgeskemaundersøgelser blandt deres medlemmer. Det betyder, at der i en del lande kun har været partimedlemsundersøgelser blandt de partier, forskerne har kunnet overbevise om undersøgelsernes nytte. I Storbritannien har partierne ikke i nyere tid været interesserede i at

samarbejde, og nyere partimedlemsundersøgelserne er derfor gennemført af et meningsmålingsinstitut (Bale et al. 2019). I flere undersøgelser er der enkelte partier, der står udenfor, f.eks. i Sverige (Kölln & Polk 2015; 2017). Men der er også lande, hvor partimedlemsundersøgelserne kun er gennemført i enkelte partier, f.eks. Australien (Gauja & Jackson 2015), eller blandt deltagerne på landsmødet/årsmødet/kongressen, som set i Spanien (Barras et al. 2015).

Mens populationsundersøgelser kører i internationalt regi, blandt andet European Social Survey og World Values Survey¹, har der ikke i partimedlemsundersøgelserne været tradition for internationalt koordinerede komparative projekter. Komparative studier har været mulige men ikke perfekte, eftersom dataindsamlingen ikke har været koordineret. Det gælder f.eks. de nordiske sammenligninger, i første omgang mellem Norge og Danmark (Pedersen & Saglie 2005; Heidar & Pedersen 2005; Heidar et al. 2012) og senest mellem både Danmark, Norge og Sverige (Demker et al. 2019). Manglen på ensartede spørgsmål og svarmuligheder blev ændret ved samarbejdet i Members and Activists of Political Parties (MAPP) projektet². Samlingen af landeeksperter med gode relationer til partierne, og Emilie van Haute finansiering, satte gang i et komparativt projekt på tværs af lande med tradition for partimedlemsundersøgelser (Holland, Norge, Danmark) og lande, hvor der ikke har været samme tradition (Belgien, Canada, Italien, Portugal). Formålet er med udgangspunkt i Hirshmanns 'exit, voice and loyalty' at undersøge partiernes rekruttering og mobilisering af medlemmer (van Haute 2015), men projektet afdækker også medlemmernes deltagelse, karakteristika og holdninger på tværs af lande og partier.

Partifinansiering

Karakteren og konsekvenserne af juridisk regulering af de politiske partier er et voksende forskningsfelt, der påviser en tendens til øget regulering, specielt af partiernes finansiering (se f.eks. Koss 2010; Nassmacher 2009; Karvonen 2007; Janda 2005). Denne forskning supplerer tidligere fokus på valgsystemerne og deres betydning for partierne. Komparative og enkelte studier har vist en forskellighed i både karakteren af partiregulering, og i dens konsekvenser for partierne indenfor og på tværs af partisystemer. Der skelnes mellem hvor reguleringen findes, specielt om det er i konstitutioner eller lovgivning, og hvilket aspekt af partiet og dets aktiviteter, der reguleres (van Biezen 2008; Karvonen 2007). Mens regulering i ikke-demokratier anvendes for at begrænse oppositionspartierne og i nye demokratier har til formål at sikre, at anti-demokratiske tendenser ikke får fat, angår det i etablerede demokratier primært partiernes finansiering (Karvonen 2007, 450–1). Det gælder også i Danmark, hvor de politiske partier ikke er nævnt i grundloven, men hvor love regulerer bidrag til politiske partier og den offentlige partistøtte.

¹ Information om disse projekter kan findes på www.europeansocialsurvey.org og www.worldvaluessurvey.org.

² Data mv. er tilgængelig på www.projectmapp.eu.

Der er forskellige finansieringsformer tilknyttet partityperne, f.eks. elitepartier og private bidrag, massepartierne og medlemskontingenter, samt kartelpartiet og offentlig finansiering (van Biezen & Kopecky 2017, 84). PPDB-projektet indsamlede blandt andet data om partiernes indtægtsprofiler, og analyser af disse viser, at de politiske partier i stigende grad finansieres af den offentlige partistøtte og i mindskende grad af partimedlemmernes kontingenter (van Biezen & Kopecky 2017, 88). Det gælder også de danske partier. Der er forskel mellem partiernes indtægtsprofiler i valgår og mellem valg, da de private bidrag er markant større i valgår (Kosiara-Pedersen 2014c).

Nyeste tendenser

Afslutningsvist præsenterer vi de tre vigtigste af de nye tendenser, der angår den del af partiforskningen, der fokuserer på organisationer: personalisering, koblingen til sociale bevægelser og nye former for partitilknytning. Alle tre tendenser er understøttet af den teknologiske udvikling, specielt udviklingen af sociale medier.

Politikkens personalisering

Personalisering og det tæt koblede 'præsidentialisering' er nyere begreber med betydning for partiorganisationsforskningen. Der kan skelnes mellem forskellige måder, hvorpå politikken personaliseres, herunder institutionel, adfærdsmæssig, og mediemæssig personalisering. Begrebet dækker over, at der er fokus på enkelte personer frem for grupper/kollektive identiteter, dvs. på partilederen frem for partiet, det enkelte parlamentsmedlem frem for parlamentsgruppen osv. (se Balmas et al. 2014; Kriesi 2011, 826; Karvonen 2010, 4; Poguntke & Webb 2005). Personalisering har potentielt seriøse konsekvenser for de politiske partiers organisering. Balmas et al. argumenterer for, at politikken personalisering indbefatter en mindre rolle for de politiske partier som kollektiv, fordi vælgerne identificerer sig med personer snarere end partier, politikere udvikler politik snarere end partiernes organisationer, interesseaggregering sker ad hoc snarere end gennem partierne, enkelte politikere snarere end partier står som afsender af politiske budskaber, politik skabes af enkelte politikere snarere end gennem deliberation i partierne, og at det er kandidater og partiledere, der vælger et parti, snarere end det omvendte (Balmas et al. 2014, 47).

Men studier af politikken personalisering giver kun delvis empirisk støtte (Karvonen 2010; Bøggild & Pedersen 2018). Wauters et al. (2018) analyserer 40 artikler med studier af personalisering, og de finder ingen klar tendens hverken i retning af mere eller mindre personalisering af partierne. Pruyssers et al. (2018, 6) argumenterer for, at manglen på en klar tendens skyldes begrebsmæssig forvirring. På nogle områder er der en klar personalisering, f.eks. i mediernes dækning af politik (indholdsanalyse), hvor ledere og kandidater gives mere opmærksomhed, mens vælgernes adfærd (valgundersøgelser) ikke

viser klar personalisering. I det mest omfattende studie, der inkluderer 26 demokratier over 50 år, finder Rahat og Kenig (2018) en general tendens til partiernes forfald og øget personalisering; to tendenser, der hænger sammen. Rahat og Kenig finder resultaterne alarmerende for fortalere for politiske partiers demokratiske rolle, men at “dem, der står med udfordringen, kan glemme alt om de gode gamle dage, hvor partier var partier. Politiske partiers storhedstid er ovre; personalisering er her for at blive” (Rahat & Kenig 2018, 263; vores oversættelse).

Sociale bevægelser og nye partier

1970'ernes post-materialisme og de grønne partiers fremmarch satte fokus på ‘bevægelsespartier’, dvs. partier, der gror frem af og i deres partiorganisationer har karakteristika fra sociale bevægelser (se f.eks. Kitschelt 2006; Kitschelt 1988). Efter en stille periode er der, i lyset af forandringerne i den digitale teknologi og de folkelige protester blandt andet som reaktion på den globale finanskrisen, igen fokus på ‘bevægelsespartier’. Studier af, f.eks. *Occupy* bevægelsen har påpeget vigtige forbindelser mellem bevægelsen og partipolitik i Italien og Turkiet (Dræge et al. 2017). Digitale partier som piratpartierne og den italienske femstjernebevægelse, der er groet frem af folkelig mobilisering, har inspireret andre lignende tiltag, som f.eks. spanske Podemos og franske Insoumise. Fællestræk for disse partier er, at de understøttes af ny teknologi sigter på at skabe en demokratisk proces, der er mere åben over for almindelige mennesker, mere umiddelbar og direkte, og mere autentisk og transparent (Gerbaudo 2019, 4). De centrale forskningsspørgsmål, der adresseres på dette felt, er, hvordan disse grupper institutionaliserer deres organisationer, hvordan de opnår vælgermæssig succes, og hvordan de transformeres fra at være bevægelser til at være politiske partier, der agerer i det parlamentariske demokrati. I sagens natur er denne del af partiforskningen begrænset til analyser af enkelte eller få partier, og materialet analyserne baserer sig på er traditionelle kilder som vedtægter, hjemmesider, interview og vælgerundersøgelser, men også sociale medier og deltagerobservation.

Nye former for partitilknytning

I lyset af det kraftige fald i antallet af partimedlemmer, som præsenteret ovenfor, har forskere – og partier – genovervejet hvad medlemskab faktisk betyder (Gauja 2015; Scarrow 2015). Analyser af vedtægter og praksis, f.eks. på hjemmesider, viser en klar tendens til, at grænsen mellem medlemmer og andre tilknyttede sløres, og der skabes nye former for partitilknytning (Katz & Mair 1995; Kosiara-Pedersen et al. 2017; Gibson et al. 2017). Et internationalt studie viser, at partier med både partimedlemskab og mulighed for at være ‘partistøtte’ har færre men mere aktive medlemmer, og at partier, der giver medlemmerne flere rettigheder, også har mere repræsentative medlemmer (Kosiara-Pedersen et al. 2017; Achury et al. 2018). Selvom Alternativet har en organisatorisk struktur, der langt

hen ad vejen ligner de etablerede partier, er det alligevel et af de mest interessante partier, når det gælder dét at åbne op for, at partimedlemskab ikke er afgørende for engagement (Kristiansen & Kosiara-Pedersen 2016). Det er ikke nyt, at partier og kandidater mobiliserer folk, der ikke er medlem (Pedersen 2004), men Alternativet gjorde det mere omfattende.

Der er, naturligt nok, fokus på, hvilken betydning teknologien har for forandringen i relationen mellem partier og deres støtter. Ny teknologi giver mulighed for at understøtte den eksisterende organisation, da en række opgaver kan klares hurtigere og billigere (Karpf 2012). Det gælder f.eks. administrative opgaver, kommunikation til medlemmerne og medlemshåndtering. Men ny teknologi understøtter også en forandring i partiernes organisering, med et skift fra det at have en (medlems-)organisation til det at organisere (medlemmer og støtter) (Bennett & Segerberg 2013; Margetts et al. 2015). Teknologien understøtter nye former for tilknytning. Partiforskere peger i den forbindelse blandt andet på risikoen for, at politisk deltagelse gennem partier reduceres til 'clicktivism', og at centralisering af magten forøges yderligere (se f.eks. Gibson & Ward 2009). Andre peger dog på teknologiens facilitering af hyppigere, hurtigere og bredere engagement (Chadwick 2007; Karpf 2016).

Konklusion

Formålet med artiklen er at vise, hvordan partiorganisationer studeres inden for disciplinen statskundskab, og specifikt subdisciplinen 'komparativ politik'. For det første ses en generel tendens til, at forskningsfeltet er blevet mere heterogent og specialiseret. Som på andre af statskundska-bes forskningsfelter, skrives færre monografier og flere artikler med specifikke problemformuleringerne, og selvom de kvalitative metoder ikke er forduftet, anvendes de kvantitative i større grad. Fokus er i mindre grad på partiernes som hele organisationer og mere på specifikke aspekter af organisationerne, f.eks. ledelse, kandidatopstilling og medlemskab.

For det andet er der en (naturlig) sammenhæng mellem partiernes forandring, adgang til data og udviklingen af specifikke forskningsfelter. Det store fokus på partiernes medlemmer skyldes ikke blot, at partierne fortsat har mange træk fra massepartierne storhedstid, om end medlemstallene er raslet ned eller beskedne i udgangspunktet. Det skyldes også, at partimedlemsundersøgelser har givet mulighed for detaljerede analyser af partimedlemskab. Dermed har der været fokus på politiske partiers rolle som kanal for politisk deltagelse og politisk rekruttering. På samme vis skal det store fokus på, hvordan partierne opstiller kandidater og vælger partiledere ses i lyset af både disse opgavers centrale betydning i parlamentariske demokratier, og at der sker forandringer i partiernes formelle regler og praksis, som der er et behov for at forklare og forstå. Mens der på området for partifinansiering fokuseres meget på regulering, er det kun i en del lande muligt også at analysere partiernes indtægtsprofiler, og stort set ingen ser på udgifterne. På samme vis er studier af partiernes professionalisering, forstået som antallet af ansatte

og deres kompetencer og arbejdsopgaver, et område, kun få partiforskere får adgang til (en undtagelse er f.eks. Karlsen & Saglie 2017). Partiernes interne forhold er svære at få adgang til, især på tværs af partier og lande.

De politiske partiers organisering er i forandring. Ligeså er partiforskningen inden for politologiens komparativ politik tilgang. Men det er i begge tilfælde stille forandringer.

Litteratur

- Achury, S., Scarrow, S.E., Kosiara-Pedersen, K. and Van Haute, E. (2018). The Consequences of Membership Incentives: Do Greater Political Benefits Attract Different Kinds of Members? *Party Politics*. Online First. <https://doi.org/10.1177/1354068818754603>
- Allern, E. H. (2010). *Political Parties and Interest Groups in Norway*. Colchester: ECPR Press.
- Allern, E. H. and Bale, T. (2012). Political Parties and Interest Groups: Qualifying the Common Wisdom. *Special issue of Party Politics*, vol. 18(1). <https://doi.org/10.1177/1354068811422639>
- Allern, E. H. and Kosiara-Pedersen, K. (2007). The Impact of Party Organisational Changes on Democracy. *West European Politics*, vol. 30(1), pp. 68-92. <https://doi.org/10.1080/01402380601019688>
- Allern, E. and Verge, T. (2017). Still connecting with society? Political parties' formal links with social groups in the 21st century. In: S. Scarrow, P. Webb and T. Poguntke, *Organizing Political Parties: Representation, Participation and Power*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.001.0001>
- Allern, E. H., Heidar, K. and Karlsen, R. (2016). *After the Mass Party: Continuity and Change in Political Parties and Representation in Norway*. New York: Lexington Books.
- APSA [American Political Science Association's Committee on Political Parties]. (1950). Toward a More Responsible Two Party System. *The American Political Science Review*, vol. 44(3), pp. 1-96.
- Bale, T. and Roberts, N. (2002). Plus ca change...? Anti-Party Sentiment and Electoral System Change: A New Zealand Case Study. *Commonwealth and Comparative Politics*, vol. 40(2), pp. 1-20. <https://doi.org/10.1080/713999587>
- Bale, T., Webb, P. and Poletti, M. (2019). *Footsoldiers: Political Party Membership in the 21st Century*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203731765>
- Barras, M., Barberà, O., Barrio, A., Correa, P. and Rodríguez-Teruel, J. (2015). Party membership in Spain and congress delegates. In: E. V. Haute and A. Gauja. *Party*

- Members and Activist*. London: Routledge, pp. 34-49. <https://doi.org/10.4324/9781315722214>
- Bille, L. (1994). Denmark: The decline of the membership party? In: R. S. Katz and P. Mair. *How Parties Organize*. London: Sage. <http://dx.doi.org/10.4135/9781446250570.n6>
- Bille, L. (1997). *Partier i forandring*. Odense: Odense Universitetsforlag.
- Bille, L. (2001). Democratizing a Democratic Procedure: Myth or Reality? Candidate Selection in Western European Parties, 1960-1990. *Party Politics*, vol. 7(3), pp. 363-380. <https://doi.org/10.1177/1354068801007003006>
- Bille, L and Elklit, J. (2003), *Partiernes medlemmer*. Århus: Aarhus Universitetsforlag, pp. 103-131.
- Bille, L., Kosiara-Pedersen, K. and Nielsen, H. J. (2012). From Membership to Campaign Organizations? Organizational Change within Danish Parties. In: J. Blom-Hansen, C. Green-Pedersen and S. E. Skaaning, *Democracy, Elections and Political Parties*. Aarhus: Politica, pp. 164-171.
- Bjarnegård, E. (2013). *Gender, Informal Institutions and Political Recruitment: Explaining Male Dominance in Parliamentary Representation*. Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9781137296740>
- Bolin, N., Aylott, N., Von dem Berge, B. and Poguntke, T. (2017). Patterns of Intra-Party Democracy across the World. In: S. E. Scarrow, T. Poguntke and P. Webb (eds.), *Organizing Political Parties. Representation, Participation, and Power*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.003.0007>
- Bøggild, T. and Pedersen H. H. (2018). Campaigning on behalf of the party? Party constraints on candidate campaign personalisation. *European Journal of Political Research*, vol. 57(4), pp. 883-899. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12256>
- Caul, M. (1999). Women's Representation in Parliament: The Role of Political Parties. *Party Politics*, vol. 48(1), pp. 72-90. <https://doi.org/10.1177/1354068899005001005>
- Chadwick, A. (2007). Digital Network Repertoires and Organizational Hybridity. *Political Communication*, vol. 24(3), pp. 283-301. <https://doi.org/10.1080/10584600701471666>
- Childs, S. (2013). Intra-Party Democracy: A Gendered Critique and a Feminist Agenda. In: W. Cross and R. Katz, *The Challenges of Intra-Party Democracy*. Oxford: Oxford University Press, pp. 81-99. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199661879.003.0006>
- Cross, W. (2013). Intra-Party Democracy and Leadership Selection. In: W. Cross and R. Katz, *The Challenges of Intra-Party Democracy*. Oxford: Oxford University Press, pp. 100-115. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199661879.003.0006>
- Cross, W. and Blais, A. (2012a). *Politics at the Centre: The Selection and Removal of Party Leaders in the Anglo Parliamentary Democracies*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199596720.001.0001>

- Cross, W. and Blais, A. (2012b). Who Selects the Party Leader? *Party Politics*, vol. 18(2), pp. 127-150. <https://doi.org/10.1177/1354068810382935>
- Cross, W. (2008). Democratic Norms and Party Candidate Selection: Taking Contextual Factors into Account. *Party Politics*, vol. 14(5), pp. 596-619. <https://doi.org/10.1177/1354068808093392>
- Cross, W. P. and Katz, R. S. (2013). *The Challenges of Intra-Party Democracy*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199661879.001.0001>
- Cross, W., Kenig, O., Pruyssers, S. and Rahat, G. (2016). *The Promise and Challenge of Party Primary Elections*. Montreal: McGill-Queen's University Press.
- Dalton, R. (2000). The Decline of Party Identification. In: R. Dalton and M. Wattenberg, *Parties Without Partisans: Political Change in Advanced Industrial Democracies*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/0199253099.003.0002>
- Dalton, R. and Weldon, S. (2005). Public Images of Political Parties: A Necessary Evil? *Party Politics*, vol. 28(5), pp. 931-951. <https://doi.org/10.1080/01402380500310527>
- Demker, M., Heidar, K. and Kosiara-Pedersen, K. (2019). *Nordic Party Members: Linkages in Troubled Times*. London: ECPR Press/Rowman & Littlefield.
- Draege, J. B., Chironi D. and della Porta, D. (2017). Social Movements within Organisations: Occupy Parties in Italy and Turkey. *South European Society and Politics*, vol. 22(2), pp. 139-156. <https://doi.org/10.1080/13608746.2016.1199091>
- Duverger, M. (1972). *Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State*. London: Methuen.
- Faucher, F. (2015). Leadership Elections: What is at Stake for Parties? A Comparison of the British Labour Party and the Parti Socialiste. *Parliamentary Affairs*, vol. 68(4), pp. 794-820. <https://doi.org/10.1093/pa/gsu026>
- Franklin, M. (2004). *Voter Turnout and the Dynamics of Electoral Competition*. New York: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1162/jinh.2007.37.4.596>
- Gallagher, M. and Marsh, M. (1988). *Candidate Selection in Comparative Perspective: The Secret Garden of Politics*. London: Sage. <https://doi.org/10.2307/2131360>
- Gallagher, M. and Marsh M. (2002). *Days of Blue Loyalty. The politics of membership of the Fine Gael party*. Dublin: PSAI. <https://doi.org/10.1057/palgrave.ap.5500048>
- Gauja, A. (2017). *Party Reform: The Causes, Challenges, and Consequences of Organizational Change*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198717164.003.0002>
- Gauja, A. (2015). The Construction of Party Membership. *European Journal of Political Research*, vol. 54(2), pp. 232-48. <https://doi.org/10.1111/1475-6765.12078>
- Gauja, A and Jackson, S. (2015). Australian Greens party members and supporters: Their profile and activities. *Environmental Politics*, vol. 25(2), pp. 357-379. <https://doi.org/10.1080/09644016.2015.1104803>
- Gerbaudo, P. (2019). *The Digital Party: Political Organisation and Online Democracy*. London: Pluto Press. <https://doi.org/10.1177/0268580919870741>

- Gibson, R., Greffet, F. and Cantijoch, M. (2017). Friend or Foe? Digital Technologies and the Changing Nature of Party Membership. *Political Communication*, vol. 34(1), pp. 89-111. <https://doi.org/10.1080/10584609.2016.1221011>
- Gibson, R. and Ward, S. (2009). Parties in the Digital Age: A Review Article. *Representation*, vol. 45(1), pp. 87-100. <https://doi.org/10.1080/00344890802710888>
- Gunther, R. and Diamond, L. (2001). *Political Parties and Democracy*. Baltimore: Johns Hopkins University Press. <https://doi.org/10.7202/009182ar>
- Hansen, B. and Kosiara-Pedersen, K. (2003). Medlemsrollen og det interne partidemokrati. In: L. Bille and J. Elklit, *Partiernes medlemmer*. Århus: Aarhus Universitetsforlag, pp. 103-131.
- Harmel, R. and Janda, K. (1994). An Integrated Theory of Party Goals and Party Change. *Journal of Theoretical Politics*, vol. 6(3), pp. 259-87. <https://doi.org/10.1177/0951692894006003001>
- Harmel, R. and Svasand, L. (1997). Preface. *Party Politics*, vol. 3(3), pp. 291-292. <https://doi.org/10.1177/1354068897003003001>
- Harre, A. and Kosiara-Pedersen, K. (2015). Politiske ungdomsorganisationers ildsjæle. In: J. N. Nielsen, J. M. Olsen, C. Klauber and M. D. Sørensen. *Tag del i fremtiden – en antologi om unges deltagelse i den politiske offentlighed*. København: DUF – Dansk Ungdoms Fællesråd, København.
- Hazan, R. and Rahat, G. (2010). *Democracy within Parties: Candidate Selection Methods and their Political Consequences*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1017/s1537592711000776>
- Heidar, K. (1994). The polymorphic nature of party membership. *European Journal of Political Research*, vol. 25(1), pp. 61–86. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.1994.tb01201.x>
- Heidar, K. and Kosiara-Pedersen, K. (2006). Party feminism: gender gaps within Nordic political parties. *Scandinavian Political Studies*, vol. 29(3), pp. 192-218. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2006.00149.x>
- Heidar, K. and Wauters, B. (2019). *Do Political Parties Still Represent? An Analysis of the Representativeness of Political Parties in Western Democracies*. London: Routledge.
- Heidar, K., Kosiara-Pedersen, K., and Saglie, J. (2012). Party change and party member participation in Denmark and Norway. In: J. Blom-Hansen, C. Green-Pedersen and S. E. Skaaning. *Democracy, elections and political parties: essays in honor of Jørgen Elklit*. Aarhus: Politica, pp. 155-163. <https://doi.org/10.4324/9781351110952>
- Janda, K. (1980). *Political Parties. A Cross-National Survey*. New York: The Free Press. <https://doi.org/10.2307/1961087>
- Janda, K. (2005). *Political Parties and Democracy in Theoretical and Practical Perspectives: Adopting Party Law*. Washington. DC: National Democratic Institute for International Affairs.

- Karlsen, R. and Saglie, J. (2017). Party Bureaucrats, Independent Professionals, or Politicians? A Study of Party Employees. *West European Politics*, vol. 40(6), pp. 1331–1351. <https://doi.org/10.1080/01402382.2017.1290403>
- Katz, R. S. and Mair, P. (1992). *Party Organizations - A Data Handbook*. London: Sage.
- Katz, R. S. and Mair, P. (1994). *How Parties Organize*. London: Sage
- Katz, R. S. and Mair, P. (1995). Changing Models of Party Organizations and Party Democracy: The Emergence of the Cartel Party. *Party Politics*, vol. 1(1), pp. 5–28. <https://doi.org/10.1177/1354068895001001001>
- Katz, R. S. and Mair, P. (2018). *Democracy and the Catechization of Political Parties*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780199586011.001.0001>
- Karpf, D. (2016). *Analytic Activism: Digital Listening and the New Political Strategy*. New York: Oxford University Press.
- Karpf, D. (2012). *The MoveOn Effect: The Unexpected Transformation of American Political Advocacy*. New York: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199898367.003.0002>
- Karvonen, L. (2010). *The personalisation of politics: A study of parliamentary democracies*. Colchester: ECPR Press. <https://doi.org/10.3224/pcs.v5i2.20823>
- Karvonen, L. (2007). Legislation on Political Parties: A Global Comparison. *Party Politics*, vol. 13(4), pp. 437–455. <https://doi.org/10.3224/pcs.v5i2.20823>
- Kenig, O. (2009). Democratization of Party Leadership Selection: Do Wider Selectorates Produce More Competitive Contests? *Electoral Studies*, vol. 28(2), pp. 240–247. <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2008.11.001>
- Kenig, O., Cross, W., Pruyers, S. and Rahat, G. (2015). What is a Party Primary? Creating a Common Definition and Typology. *Representation*, vol. 51(2), pp. 147–160. <https://doi.org/10.1080/00344893.2015.1061044>
- Kenny, M. (2013). *Gender and Political Recruitment. Theorizing Institutional change*. London: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1017/s1537592715000924>
- Key, V. O. (1961). *Public Opinion and American Democracy*. New York: Albert A. Knopf. <https://doi.org/10.2307/2572930>
- Kirchheimer, O. (1966) The Transformation of the Western European Party System. In: J. Lapalombara and M. Weiner. *Political Parties and Political Development*. Princeton: Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400875337-007>
- Kitschelt, H. (2006). Movement Parties. In: R. Katz and W. Crotty. *Handbook of Party Politics*. London: Sage, pp. 278–290. <https://doi.org/10.4135/9781848608047.n24>
- Kitschelt, H. (1988). Organization and strategy of Belgian and West German ecology parties. A new dynamic of party politics in Western Europe? *Comparative Politics*, vol. 20(2), pp. 127–154. <https://doi.org/10.2307/421663>
- King, A. (1969). Political Parties in Western Democracies. Some Sceptical Reflections. *Polity*, vol. 2(2), pp. 111–141. <https://doi.org/10.2307/3234095>

- Kjær, U. and Kosiara-Pedersen, K. (2018): The Hourglass of Women's Representation. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*, vol. 29(3), pp. 299-317. <https://doi.org/10.1080/17457289.2018.1530678>
- Kosiara-Pedersen, K. (2014a). Partimedlemmernes deltagelse og syn på partidemokrati 2000-2012. *Politica*, vol. 46(3), pp. 274-295.
- Kosiara-Pedersen, K. (2014b). The Impact of Having Children on Party Member Activism. *The Copernicus Journal of Political Studies*, vol. 1(5), pp. 87-100. <http://dx.doi.org/10.12775/cjps.2014.01.05>
- Kosiara-Pedersen, K. (2014c). Partiernes kampagneudgifter. In: K. M. Hansen, & K. Kosiara-Pedersen, *Folketingsvalgkampen 2011 i perspektiv*, vol. 3(3). København: Djøf/Jurist- og Økonomforbundet, pp. 57-66.
- Kosiara-Pedersen, K. (2015a). Party membership in Denmark: fluctuating membership figures and organizational stability. In: E. V. Haute and A. Gauja. *Party Members and Activist*. London: Routledge, pp. 66-83.
- Kosiara-Pedersen, K. (2015b). *Why are members on the way out of their political youth organization?* University of Gothenburg.
- Kosiara-Pedersen, K. (2017). *Demokratiets ildsjæle. Partimedlemmer i Danmark*. København: DJØF forlag.
- Kosiara-Pedersen, K. (2019). Do Danish political parties represent? In: K. Heidar & B. Wouters. *The Representativeness of Party Membership*. London: Routledge.
- Kosiara-Pedersen, K. and Hansen, K. M. (2015). Gender differences in Assessments of Party Leaders. *Scandinavian Political Studies*, vol. 38(1), pp. 26-48. <https://doi.org/10.1111/1467-9477.12033>
- Kosiara-Pedersen, K. and Harre, A. (2017). Kandidatrekruttering i politiske partier. *Tidskriftet Økonomi & Politik, DJØF*, vol. 90(3), pp. 40-51.
- Kosiara-Pedersen, K., Scarrow, S.E. and van Haute, E. (2017). Rules of Engagement? Party Membership Costs, New Forms of Party Affiliation, and Partisan Participation. In: S. Scarrow, P. Webb and T. Poguntke. *Organizing Political Parties: Representation, Participation and Power*. Oxford: Oxford University Press, pp. 234-258. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.003.0010>
- Koss, M. (2010). *The Politics of Party Funding: State Funding to Political Parties and Party Competition in Western Europe*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199572755.001.0001>
- Kölln, A-K. (2014). *Party decline and response. The effects of membership decline on party organizations in Western Europe, 1960-2010*. Twente: University of Twente. <https://doi.org/10.3990/1.9789036536165>
- Kölln, A-K and Polk, J. (2015). *Svenske partimedlemsundersökningen. Resultatredovisning*, University of Gothenburg, Department of Political Science. Available at: <http://pol.gu.se/partiforskningsprogrammet/Forskning+om+partier/partimedlemsundersokning> [Accessed 14. November 2019].

- Kölln, A-K and Polk, J. (2017). Emancipated party members: Examining ideological incongruence within political parties. *Party Politics*, vol. 23(1), pp. 18-29. <https://doi.org/10.1177/1354068816655566>
- Kriesi, H. (2011). Personalization of national election campaigns. *Party Politics*, vol. 18(6), pp. 825-844. <https://doi.org/10.1177/1354068810389643>
- Kristensen, A.M. and Kosiara-Pedersen, K. (2016). Alternativt partimedlemskab? In: K. Kosiara-Pedersen, G. P. Nedergaard and E. L. Suenson. *Statskundskab i praksis: Klassiske teorier og moderne problemer*. København: Karnov Group.
- Lawson, K. and Merkl, P. (1988). *When Parties Fail: Emerging Alternative Organizations*. Princeton: Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400859498>
- Lobo, M. C. and Razzuoli, I. (2017). The impact of parties' financial dependence on citizens' perception of party responsiveness. In: S. Scarrow, P. Webb and T. Poguntke. *Organizing Political Parties: Representation, Participation and Power*. Oxford: Oxford University Press, pp. 187-207. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.003.0008>
- Margetts, H., John, P., Hale, S. and Yasseri, T. (2015). *Political turbulence: How social media shape collective action*. Princeton, NJ: Princeton University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctvc773c7>
- Mazzoleni, O. and Voerman, G. (2016) Memberless parties: Beyond the business-firm party model?. *Party Politics*, vol. 23(6), pp. 783-792. <https://doi.org/10.1177/1354068815627398>
- Meital, B., Rahat, G., Sheaffer, T. and Shenhav, S. R. (2014). Two routes to personalized politics: Centralized and decentralized personalization. *Party Politics*, vol. 20(1), pp.37-51. <https://doi.org/10.1177/1354068811436037>
- Meyer, P. (1965). *Politiske Partier*. København: Nyt Nordisk Forlag.
- Michels, R. (1911). *Political Parties: A Sociological Study of the Oligarchic Tendencies of Modern Democracy*. New York: Collier Books.
- Nassmacher, K-H. (2009). *The Funding of Party Competition: Political Finance in 25 Democracies*. Baden-Baden: Nomos. <https://doi.org/10.5771/9783845216515>
- Norris, P. (2006). Recruitment. In: R. Katz and W. Crotty. *Handbook of Party Politics*. London: Sage, pp. 89-108. <https://doi.org/10.4135/9781848608047.n10>
- Ostrogorski, M. (1903). *La Democratie et L'organisation des Partis Politique*. Paris: Calmann-Levy.
- Panebianco, A. (1988). *Political parties: Organization and power*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.2307/1963705>
- Pedersen, H. H. (2010a). Differences and Changes in Danish Party Organisations: Central Party Organisation versus Parliamentary Party Group Power. *Journal of Legislative Studies*, vol. 16(2), pp. 233-250. <https://doi.org/10.1080/13572331003740131>

- Pedersen, H. H. (2010b). How Intra-Party Power Relations Affect the Coalition Behaviour of Political Parties. *Party Politics*, vol. 16(6), pp. 737-754. <https://doi.org/10.1177/1354068809345855>
- Pedersen, K. (2002). Er der kønsforskelle i de danske partier?. In: A. Borchorst *Kønsmagt under forandring*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Pedersen, K. (2003). *Party Membership Linkage: the Danish Case*. Copenhagen: Institut for Statskundskab.
- Pedersen, K. (2004). From aggregation to cartel? The Danish case. In: T. Poguntke and K. Lawson. *How political parties respond: Interest aggregation revisited*. London & New York: Routledge, pp. 86-104. <https://doi.org/10.4324/9780203324226>
- Pedersen, K. and Hansen, B. (2003). Partimedlemmernes aktivitet. In: L. Bille and J. Elklit, *Partiernes medlemmer*. Århus: Aarhus Universitetsforlag, pp. 73-102.
- Pedersen, K. and Saglie, J. (2005). New technology in ageing parties: Internet use in Danish and Norwegian parties. *Party Politics*, vol. 11(3), pp. 359-377. <https://doi.org/10.1177/1354068805051782>
- Pedersen, M. N. (1989). En kortfattet oversigt over det danske partisystems udvikling. *Politica*, vol. 21(3), pp. 265-278.
- Pierre, J., Svåsand, L. and Widfeldt, A. (2000). State Subsidies to Political Parties: Confronting Rhetoric with Reality. *West European Politics*, vol. 23(3), pp. 1-24. <https://doi.org/10.1080/01402380008425381>
- Pilet, J-B. and Cross, W. (2016). Uncovering the Politics of Party Leadership: A Cross-National Perspective. In: J.B. Pilet and W. Cross. *The Politics of Party Leadership: A Cross-National Perspective*. Oxford: Oxford University Press, pp. 1-11. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198748984.001.0001>
- Pilet, J-B. and Cross, W. (2014). *The Selection of Political Party Leaders in Contemporary Parliamentary Democracies: A Comparative Study*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315856025>
- Plasser, F. and Plasser, G. (2002). *Global Political Campaigning*. Westport: Praeger.
- Poguntke, T. and Webb, P. (2005). *The Presidentialization of Politics: A Comparative Study of Modern Democracies*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/0199252017.001.0001>
- Pruysers, S., Cross, W. and Katz, R. (2018). Personalism, Personalization and Party Politics. In: W. Cross, R. Katz and S. Pruyers. *The Personalization of Democratic Politics and the Challenge for Political Parties*. London: Rowman & Littlefield, pp. 1-18.
- Quinn, T. (2012). *Electing and Ejecting Party Leaders in Britain*. Basingstoke: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9780230362789>
- Rahat, G. and Kenig, O. (2018). *From Party Politics to Personalized Politics? Party Change and Political Personalization in Democracies*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198808008.001.0001>
- Den Ridder, J., Van Holsteijn, J. and Koole, R.A. (2015). Party membership in the Netherlands. In: E. Van Haute E. and A. Gauja. *Party Members and Activists*.

- Routledge Research on Social and Political Elites Abingdon: Routledge, pp. 134-150. <https://doi.org/10.4324/9781315722214>
- Sandri, G., Seddone, A. and Venturino, F. (2015). *Party Primaries in Comparative Perspective*. New York: Ashgate. <https://doi.org/10.4324/9781315599595>
- Sartori, G. (1976). *Parties and party systems. A framework for analysis*. Cambridge: Cambridge University Press. https://doi.org/10.1007/978-3-531-90400-9_110
- Scarrow, S. (2015). *Beyond Party Members: Changing Approaches to Partisan Mobilization*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1017/s153759271600253x>
- Schattschneider, E. E. (1942). *Party Government*. New York: Farrar and Rinehart. <https://doi.org/10.2307/1949637>
- Schumacher, G. and Giger, N. (2017). Who Leads the Party? On Membership Size, Selectorates and Party Oligarchy. *Political Studies*, vol. 65(1), pp. 162-181. <https://doi.org/10.1177/0032321716667957>
- Seyd, P. and Whiteley, P. (1992). *Labour's Grass Roots. The Politics of Party Membership*. Oxford: Clarendon Press.
- Seyd, P. and Whiteley, P. (2002) *New Labour's Grassroots. The Transformation of the Labour Party Membership*. Basingstoke: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9780230599215>
- Siaroff, A. (2009). The Decline of Political Participation: An Empirical Overview of Voter Turnout and Party Membership. In: J. DeBardeleben and J. Pammett. *Activating the Citizen: Dilemmas of Participation in Europe and Canada*. London: Palgrave, pp. 41-59. https://doi.org/10.1057/9780230240902_3
- van Biezen, I. (2014). The End of Party Democracy as We Know It. A Tribute to Peter Mair. *Irish Political Studies*, vol. 29(2), pp. 177-93. <https://doi.org/10.1080/07907184.2014.897944>
- van Biezen, I. (2008). State Intervention in Party Politics: The Public Funding and Regulation of Political Parties. *European Review*, vol. 16(3), pp. 337-353. <https://doi.org/10.1017/s106279870800029x>
- van Biezen, I. and Kopecky, P. (2017). The Paradox of Party Funding: The Limited Impact of State Subsidies on Party Membership. In: S. Scarrow, P. Webb and T. Poguntke, *Organizing Political Parties: Representation, Participation and Power*. Oxford: Oxford University Press, pp. 84-105. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.003.0004>
- van Biezen, I. and Poguntke, T. (2014). The Decline of Membership Based Politics. *Party Politics*, vol. 20(2), pp. 205-216. <https://doi.org/10.1177/1354068813519969>
- van Biezen, I., Mair, P. and Poguntke, T. (2012). Going, going...gone? The decline of party membership in contemporary Europe. *European Journal of Political Research*, vol. 51(1), pp. 24-56. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.2011.01995.x>
- Van Haute, E. (2015). Joining Isn't Everything. Exit, Voice, and Loyalty in Party Organizations. In: R. Johnston and C. Sharman. *Parties and Party Systems: Structure and Context*. Vancouver: UBC Press, pp.184-201.

- Van Haute, E., Paulis, E. and Sierens, V. D. (2018). Assessing Party Membership Figures: The MAPP Dataset. *European political science*, vol. 17(3), pp. 366-377. <https://doi.org/10.1057/s41304-016-0098-z>
- Van Haute, E. and Gauja, A. (2015). *Party Members and Activists*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315722214>
- Von dem Berge, B. and Poguntke, T. (2017). Varieties of intra-party democracy: Conceptualisation and index construction. In: S. Scarrow, P. Webb and T. Poguntke. *Organizing Political Parties: Representation, Participation and Power*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.003.0006>
- Reiter, H. (1989). Party Decline in the West: A Skeptic's View. *Journal of Theoretical Politics*, vol. 1(3), pp. 325-348. <https://doi.org/10.1177/0951692889001003004>
- Ware, A. (2011). Exceptionalism, Political Science and the Comparative Analysis of Political Parties. *Government and Opposition*, vol. 46(4), pp. 411-435. <https://doi.org/10.1111/j.1477-7053.2011.01349.x>
- Wauters, B. (2010). Explaining Participation in Intra-Party Elections: Evidence from Belgian Political Parties. *Party Politics*, vol. 16(2), pp. 237-259. <https://doi.org/10.1177/1354068809339541>
- Wauters, B., Thijssen, P., van Aelst, P. and Pilet, J-B. (2018). Centralized personalization at the expense of decentralized personalization. The decline of preferential voting in Belgium (2003-2014). *Party Politics*, vol. 24(5), pp. 511-523. <https://doi.org/10.1177/1354068816678882>
- Webb, P. (2009). The failings of political parties: reality or perception? *Representation*, vol. 45 (3), pp. 265-275. <https://doi.org/10.1080/00344890903129517>
- Webb, P., Poguntke, T. and Scarrow, S. (2017). Conclusion. The Study of Party Organization. In: S. Scarrow, P. Webb and T. Poguntke. *Organizing Political Parties: Representation, Participation and Power*. Oxford: Oxford University Press, pp. 307-320. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198758631.001.0001>
- Whiteley, P. (2011). Is the Party Over? The Decline of Party Activism and Membership Across the Democratic World. *Party Politics*, vol. 17(1), pp. 21-44. <https://doi.org/10.1177/1354068810365505>
- Whiteley, P. and Seyd, P. (1994). Local Party Campaigning and Electoral Mobilization in Britain. *The Journal of Politics*, vol. 56(1), pp. 242-252. <https://doi.org/10.2307/2132356>
- Wickham-Jones, M. (2018). *Whatever Happened to Party Government? Controversies in American Political Science*. Ann Arbor: University of Michigan Press. <https://doi.org/10.3998/mpub.9826974>

Unlocking the potential of party research: Bringing sociology back in

Leopold Ringel, Lecturer, Faculty of Sociology, Bielefeld University; Jan Schank, Research Fellow, Centre for Security and Society, University of Freiburg; Damien Krichewsky, Lecturer, Forum Internationale Wissenschaft, University of Bonn and Jenni Brichzin, Research Fellow, Institute of Sociology, Chemnitz University

Research on political parties is a rich field, its origins dating back more than a century. Sociology played a crucial role in the foundation of party research. However, while party research has narrowed its scope and agenda, thus overlooking significant contributions from sociology, sociology has neglected the significance of political parties in the study of related social phenomena. To address this mismatch, the article explores how a sociological outlook on political parties can open up new research questions by conceptualizing political parties as embedded in societal processes, by accounting for various informal processes in party organizations, and by investigating the political profession with a comprehensive practice-based lens.

Introduction

Ever since Robert Michels seminal study on the German Social Democratic Party (Michels 1962 [1911]) and Max Weber's influential essay on politics as a profession (Weber 2004 [1919]), political parties have been a popular subject of research in the social sciences. As a result, party scholars have produced a considerable body of research over the past decades. However, while the first canonical publications in this research field were authored by sociologists, the study of political parties has ever since been dominated by political science. Undoubtedly, party research has provided significant insights into the functioning and inner life of political parties. It has extensively reflected on their diverse functions throughout the political process, from the facilitation of social choice (Hershey 2006) to the recruitment of political personnel (Norris 2006); it has examined how party formation and party structures change over time (Krouwel 2006); and it closely monitors current developments in party membership (Mair and van Biezen 2001). In contrast, sociology arguably moved to the margins of the field of party research, focusing instead on political phenomena such as social movements, ideologies, or political action in everyday life, extending beyond the classical political institutions of the state.

The article argues that the relative neglect of sociological perspectives by party research, and, in turn, sociology's neglect of parties as a topic of research comes with a price attached. Our main point which we are going to elaborate in the following sections is that the 'sociological gaze' equips party researchers with conceptual tools allowing an analytical distance from mundane problems and assumptions about the nature of empirical phenomena. In so doing, we outline and emphasize themes that point to subtle, yet powerful dynamics at play. Of course, the point is not to pit sociology against political science, and vice versa, but to draw attention on the analytical potential of sociology for enriching the study of political parties.

For heuristic purposes, the article discusses conventional party research and our suggestions for new avenues of research at the macro-, meso-, and micro-level, as this is one common way to provide an overview of large bodies of literature in the social sciences. We emphasize the usage of the plural: the point is not to promote or favor a specific sociological theory, but to discuss a multiplicity of theories, concepts, and epistemologies, which, each in their own way, have the potential to enrich and further develop party research.

Sociology and political science: Siamese twins or awkward couple?

The endeavor of reintroducing sociology to a research field dominated by political science requires a few preliminary remarks on the boundary between these two disciplines. Setting aside the sensitive nature of boundary-making, which necessarily touches upon academic identities, it is not easy to disentangle the two. In fact, sociology and political science have much in common. They share common roots, which can be found for instance in the classical works of Max Weber, or Karl Marx. Their fields of inquiry overlap considerably, in particular in the case of political sociology (Sartori 1969). Making references across this disciplinary boundary is also a common practice. And many sociologists and political scientists have educational backgrounds and/or academic profiles which entail some elements coming from the other side. Furthermore, are the two disciplines not too differentiated internally to speak of *the* sociological in contrast to *the* political science approach?

Notwithstanding these entanglements, sociology and political science are not only distinct at the level of formal academic institutions. They have also developed distinct traditions, bodies of literature, and research questions. In particular, as pointed out by Niklas Luhmann (2000a), they tend to maintain different epistemological relations to their object of inquiry. While political science often takes assumptions and problems prevailing in the political field as a point of departure for its own investigations, sociology tends to take a step back and bracket these assumptions and problems. For instance, political science tends to study political institutions in a way that adopts and sometime even promotes the normative premises of liberal democracy (Brichzin et al. 2018). The participation of citizens in political processes is assumed to be desirable; the erosion of trust in democratic

institutions is considered a problem to be solved – including through inputs from political science; the ongoing surge of right-wing populist movements and parties is envisaged as an indicator of political crisis; and so on. While, as individuals, the majority of political scientists and sociologists probably share a preference for democratic regimes, this close epistemological relation of political science with the political field narrows its scope to a view derived from the *status quo* of political reality. This comes at the cost of research questions transcending this *status quo* – an issue especially problematic in times of profound social and political change.

By contrast, sociology, at its core, pursues the study of the sociohistoric genesis, stabilization, and change of *all* societal values, norms, and roles which have become ‘naturalized’ over time, and which therefore often escape our scholarly attention as potential objects of research. As Georg Simmel (1910) argued, the discipline’s primary task is to investigate “how is society possible”, i.e. to unveil the tacit but powerful social fabric underlying our daily lives. This specific mode of observation transforms “socially insignificant objects into scientific objects” and, in turn, investigates even “a major socially significant object from an unexpected angle” (Bourdieu and Wacquant 1992, 221).

While political science’s concerns for the health of liberal democracies is in tune with widespread popular concerns, the question of “how is society possible” is quite alien to mundane reasoning precisely because it derives “from an unexpected angle”. However, we maintain that this emancipation from common assumptions and problems is an elementary feature of sociological inquiry as it allows scholarship to transcend societal preframings. Following Pierre Bourdieu, such emancipation is all the more necessary as the social sciences are “always prone to receive from the social world [they study] the issues that [they pose] about that world. Each society, at each moment, elaborates a body of social problems taken to be legitimate, worthy of being debated, of being made public and sometimes officialized and, in a sense, guaranteed by the state.” (Bourdieu and Wacquant 1992, 236).

From Bourdieu’s perspective, then, many of the questions examined by party research derive from social problems defined and ‘officialized’ by powerful institutions such as the state and the broader public sphere. Conversely, as we will try to show, the sociological mode of observation can contribute theories and concepts that, each in their own way, might help advance party research in directions that break with the political common sense.

Research on political parties: the dominance of political science

Party research has unveiled a variety of important insights over the past decades, offering a better understanding of the nature of political parties. For heuristic reasons, we develop an account of the state of research that is based on the familiar distinction between the macro-, meso-, and micro-levels of society. While some studies focus on macro dynamics

in the political system (macro), others investigate political parties as formal organizations (meso) and the preferences and opinions of party members and voters (micro).

The political system

Studies taking a macro perspective are typically concerned with inter-party competition, interactions of parties with other elements of the political system, and the functions they fulfill within the system (van Hecke et al. 2018). As we are going to demonstrate, party research has traditionally taken the normative foundations of democratic theory as self-evident, thereby emphasizing the role of parties in determining the outcomes of political decisions, ensuring adequate representation of citizens' interests and preferences, and allowing for the peaceful transfer of power and allocation of government offices.

The characteristics of party systems are typically deduced from different models of democracy (Katz 2007). This is complemented by a corresponding set of normative prescriptions on how many parties should exist and how they should relate to their members, officials, and the electorate, depending, again, on the theory of democracy taken as the point of departure. The relations between parties and political systems are thus commonly derived from the latter's legal and/or constitutional frameworks, which are seen as more or less conducive to the parties' ability to fulfill the functions attributed to them (Stokes 1999; Dalton et al. 2011).

Prescriptive statements derived from theories of democracy also come to the fore in contributions focusing on "the quality of democracy" as an outcome of different party systems (Wolinetz 2006). The historical emergence of different party systems is traced to national "electoral laws and cleavage structures" (Wolinetz 2006, 51) between different segments of a given political system. Studies thus examine not only relations between parties, but also between parties and "the state". Gauja (2016), for instance, explicitly connects both themes in a comparative analysis of electoral laws in common law democracies, inquiring how various legislative regimes regulate and uphold democratic politics. Similarly, Nassmacher (2009) and the volume edited by Falguera et al. (2014) discuss party financing and its regulation both as a major aspect of party-state relations and as an important determinant of the structural characteristics of party systems. The link between the legal regulation of parties and democratic theory also comes to the fore in Rashova and van Biezen (2014) who discuss the impact of party regulation on the legitimacy of parties and the political system.

These contributions have in common that they focus predominantly on legal frameworks and their impact on parties. Even when they acknowledge that regulation in and of itself is not sufficient (as in the case of Rashkova and van Biezen 2014), they argue for the implementation of 'better' or 'different' formal rules. References to influences beyond the reach of legislation and administration, such as cultural factors, embedded routines, or the practical exigencies of political action are however largely missing. Moreover, these studies usually operate on a national level of analysis, thereby neglecting or

not adequately accounting for transnational dynamics. Even when comparisons are made, they are typically of a cross-national rather than a transnational character, treating nation states as coherent and unified analytical entities.

To summarize: research on parties and their relation to political systems has certainly provided important insights into the functions of parties in modern democracies and shed light on some of the conditions and mechanisms allowing them to fulfill their functions. However, the emphasis on formal rules and legal frameworks makes macro-level party research oblivious to other contributing factors. As we will argue below, theories of society can help overcome this narrow focus on formal rules, legal frameworks, and the nation state as the nucleus of analysis.

Party types

Dating back to the early 20th century, a large body of research has sought to improve and refine typologies of political parties. Such typologies are predominantly descriptive, and they focus on the formal structures of party organizations as well as their relationships with the environment. We summarize this research by discussing the four most popular models of parties, which vary in terms of formal organization, degree of centralization, dependency on and integration of members, as well as their relationship to the state: elite parties, mass parties, catch-all parties, and cartel parties.¹

Elite parties were the typical form of party organization in the 19th and early 20th century, comprising of mostly noble and/or affluent individuals elected to parliament (Krouwel 2006). Such parties had very loose formal structure with almost no party organization outside of parliament, thus amounting to an agglomeration of local parties mostly dormant between elections. As the name indicates, members of such parties generally hailed from the socioeconomic elite and relied neither on state funding nor on the collection of membership fees. Even though elite parties offered different political visions, interparty competition remained weak as such parties simply had too many aligned interests and, as a result, had to deal with minimal political cleavages.

Mass parties differed from elite parties and increasingly challenged their dominance at the end of the 19th and the early 20th century (Duverger 1954). Such parties typically emerged outside of state structures, representing and mobilizing large segments of society hitherto neglected by the political system, particularly the working classes and minority religious denominations. In contrast to elite parties, mass parties were highly centralized organizations outside of parliament, with a clear ideological vision and central party offices basically dictating elected representatives how to vote. Due to their commitment to organizing and catering to a specific segment of society outside of the political system, mass parties relied on ancillary organizations and were highly dependent on

¹ The literature, of course, discusses more types of party organizations. However, these four are the most popular and clearly distinguishable.

membership fees to finance their activities. Due to their foundation in a clear ideological vision, mass parties were in fierce competition with other parties, making compromises inside or outside of parliament unlikely.

After World War II, mass parties had to deal with a decrease of cleavages between segments of society and as a result felt compelled to appeal to a more diverse electorate. *Catch-all parties* share similarities with mass parties in that they rely on a strong party organization, but they differ in terms of ideological purity in order to bridge social, economic, and denominational cleavages (Kirchheimer 1966). In comparison, catch-all parties have an even stronger leadership and professional party organization and often pursue elaborate media strategies. Their activities are therefore capital-intensive, making them increasingly dependent on state subsidies. Due to their tight connection to the state and mission to attract diverse segments of society, catch-all parties have a bias toward centrism and show less principled opposition to political rivals than mass parties.

Cartel parties reinforce those trends that started with catch-all parties, particularly the coupling-turned-fusion of party and state. Elected office holders are thus mainly oriented towards maintaining executive power as their political survival becomes more and more contingent upon state resources (Katz and Mair 1995). The name cartel party derives from parties' disintegrating even further from civil society, forming an interparty cartel revolving around the distribution of state resources. The "colluding parties become agents of the state and employ the resources of the state to ensure their own collective survival" (Katz and Mair 1995, 5). Cartels therefore span multiple parties and tend to block all-too-fierce inter-party competition as they rely upon many informal agreements and backroom negotiations between rivaling parties.

While party typologies are descriptive and usually lack references to sociological theories of society, the implicit meta-theory seems to be that the organizational structure of parties is a mere reflection of social structure (Wiesendahl 1998): elite parties reflect the structure of relatively stable class societies with limited voting rights, whereas mass parties are a consequence of more segments of society seeking the right to vote whilst being in fundamental opposition to other (economical or denominational) segments. Catch-all and cartel parties, then, seem to be the logical dominant model in times of decreasing class struggles and the blurring of boundaries between the different strata. This view is rooted in the (rather outdated) functionalist perspective of contingency theory, which dominated organizational research in the 1950s and 1960s. While contingency theory has been extensively criticized in organization theory and sociology (e.g. Aldrich 1979; Child 1972; Crozier and Friedberg 1980; Wiesendahl 1998), resulting in a steady decline in scholarly interest, party research, albeit not explicitly referring to contingency theory (for an exception see Panebianco 1988), seems to remain implicitly invested in its core epistemological and theoretical positions (Wiesendahl 2015). In effect, research fails to show interest in many characteristics of political parties as formal *and* informal organizations.

Party membership and voting decisions

Overall, party research prefers rational choice theory when examining individual behavior, thereby building upon the *homo oeconomicus* model of individual decision-making. Voting decisions are thus explained by aggregating individual voters' demographic characteristics (Stonecash 2000) and ideological inclinations (Davis et al. 2019), and by identifying the latter's overlap with party platforms (Niedermayer and Hofrichter 2016; Van Assche et al. 2018). Research on party members also focuses on aggregate demographic characteristics, which are held to contain explanatory power regarding individual decisions (e.g., Gauja and Jackson 2015; Niedermayer 2018).

Party membership as well as voting decisions are often discussed in explicitly economic terms, identifying a "supply" of and a "demand" for party membership (van Haute 2011). Likewise, voting decisions are explained by referring to marketing concepts such as "branding" (e.g., Grimmer and Grube 2017), thus configuring voters as "consumers" of a service (representation or participation) provided by parties. Effects of communicative activities of parties' targeting "public opinion" are analyzed in similar terms, with public opinion being – often implicitly – conceptualized as an aggregate of individual attitudes (e.g., Slothuus 2015; De Vries and Solaz 2019). This line of research, then, assumes an economic rationale of exchange to undergird individual political choices, be it party membership or electoral decisions.

There is an ongoing debate as to what are the most important factors determining the issues invoked by parties when engaging in competition for voters. Why, these studies ask, do parties choose particular (types or dimensions of) issues over others, as discussed, for instance, in a recent special issue of *Party Politics* (Rovny and Whitefield 2019). Typically, issues seem to be divided into one of two binary classes: they are either economic or non-economic issues. The task for party research is to identify which of those two types of issues is most important for determining voting decisions. Again, the hypotheses suggested in this line of research overwhelmingly rely on the model of voters (and parties) as rational and goal-seeking actors, for instance when political communication in election campaigns is explained by strategic incentives for parties to prefer one issue over another (e.g., Pardos-Prado and Sagarzazu 2019; De Vries and Solaz 2019).

Besides voters and members of the party base, elected representatives are a third group closely examined by micro-level research on political parties. Studies use aggregated demographic characteristics and attitudes of individual representatives and compare them to those of the electorate in order to assess the extent to which the political system fulfills its representative function (Heidar and Wauters 2019). The findings, however, indicate a considerable and, to some degree, increasing gap between the attitudes and preferences of representatives and represented, for instance, when it comes to European Integration (Vogel and Göncz 2018).

In sum, micro-level party research unveils several dynamics, particularly the divergence between elected representatives and the citizenry. However, the examples discussed in this section showcase that this scholarship has often limited its scope, both

conceptually and empirically: conceptually, studies tend to oversimplify the complexities and nuances of political processes due to the dominance of rational choice based models; empirically, they frequently prefer polling data and, as a result, do not trace activities, interactions, and practices in political contexts, as doing so would require the application of non-standardized research methods.

Research on political parties: bringing sociology back in

Having discussed some of the merits and limitations of conventional party research, this section outlines how sociological theories and concepts can be used to enrich and push this area of research further. In so doing, phenomena, problems, and research questions come to the fore that are in many ways alien to the common sense of party research: how do different conceptualizations of modern society mandate different ways of embedding parties and political processes? What can we see when we focus on organizational activities, particularly on tacit and informal processes? And finally, what do politicians do in their everyday work, and how does this relate to the outcome of political processes? It is important to note that we draw from a variety of sociological theories, grounded in sometimes mutually exclusive methodological and epistemological positions, thereby benefiting from the discipline's multi-paradigmatic nature. We thus do not claim to present an integrated and overarching framework but argue for making greater use of sociological theories as heuristics that help make sense of particular empirical settings.

The political system and society

Various sociological theories conceptualize politics beyond the boundaries set by party research. We discuss three influential theories, world polity theory, social systems theory, and field theory, as they suggest unique interpretations of political processes by contextualizing the political system within a broader theory of transnational or world society. Doing so allows us to overcome the emphasis on formal rules, legal frameworks, and "methodological nationalism" (Wimmer and Schiller 2002), that is, an often-implicit bias directing researchers to conceptualize the nation-state as the dominant unit of analysis. Against this backdrop, we outline potential avenues for research, and, in consequence, shed new light on some of the premises limiting the scope of party research.

According to *world polity theory* in the institutional tradition, post-World War II society has increasingly been shaped by rationalized myths (Meyer and Rowan 1977) and what Meyer et al. (1997) call "world models". Such models prescribe universalized ideas of what individuals, organizations, and nation states are and the goals they should pursue. They are created and diffused by so-called rationalized others (Meyer 1996) or universalized third parties (Werron 2014), for example journalists, activists, international organizations, public intellectuals, and scientists. What makes these actors special is that the

positions they promote in the public sphere are generally grounded in abstract values claiming universal validity, such as human rights, public health, saving the planet, or minority rights. As a result, modern world society is shaped by highly institutionalized ideas and ideals also pertaining to political actors and governing bodies. The latter are hence confronted with templates of how a proper and modern nation state ought to be – regardless of particular cultural, religious, or economic context. This explains, for instance, why many countries of the Global South create political institutions and adopt public policies which, upon closer inspection, are only loosely coupled with the way things actually work “on the ground” (e.g. Bradley and Ramirez 1996; Meyer 2000).

By emphasizing transnational mechanisms and processes of institutionalization, world polity theory draws attention to phenomena hitherto neglected by party research. It also allows for conceptualizing audiences – in this case: the electorate – not as a real group of people whose preferences and representation by politicians can be measured and assessed, but as a social construct manufactured in and by public statements of universalized third parties (Werron 2014; see also Brankovic, Ringel and Werron 2018). Against this backdrop, future studies could examine the following questions: How exactly are political parties and party systems shaped by rationalized myths (Pizzimenti and Calossi 2019)? What properties do rationalized/universalized others attribute to the electorate, and how do parties respond to such construction processes? And finally, how tightly or loosely coupled are party activities with “rationalized myths”?

In a similar vein, *social systems theory* conceives of modern society as an all-encompassing – globalized – world society (Luhmann 2012). However, while world polity research argues that modern society is permeated by scientifically legitimized, universalized, and rationalized myths, Luhmann conceptualizes modern society as differentiated in equally important functional systems, such as politics, law, the economy, science, education, health, or religion, each having its own unique organizing principle, called “code”. For instance, the code dominating the political system is powerful/powerless, which in liberal democracies is recoded as government/opposition. Even though functional systems are interdependent and connected by multiple “structural couplings” (such as the coupling of politics and law by constitutions), each of these systems is operationally closed (self-referential) and preoccupied with its own reproduction, a process that Luhmann refers to as “autopoiesis”. Without going into too much detail with this highly complex theory, we would like to stress that party research can benefit in multiple ways from using a systems theoretical lens. Of the manifold possibilities, we provide two potential avenues for future studies.

First, systems theory calls for attention to system-internal dynamics and ongoing efforts of functional systems to uphold their autonomy. By taking such an internal point of view, researchers can revisit their interpretation of activities that are usually considered immoral, harmful, and/or illegal by studying their latent function for system maintenance. For instance, applying Luhmann’s concept of “useful illegality” (Luhmann 1964), Kusche (2014) argues that political clientelism can actually have a stabilizing and therefore crucial function for political systems. In a similar vein, studies taking a systems theoretical

perspective could investigate more thoroughly different kinds of activities, which at first sight might seem either inconspicuous or detrimental, but upon closer inspection help stabilizing and reproducing the autonomy of the political system. Second, in claiming that systems do not react directly to external stimuli, but only to internally constructed representations of their environment, systems theory bypasses the normative stance of democratic theory that the political system needs to adequately “represent the citizenry” (Krichewsky, forthcoming). Rather, we might ask how political parties shape – and thereby construct – internal representations of the environment of the political system, which extends much beyond the alleged interests and preferences of citizens.

Bourdieuian *field theory* offers yet another set of strategies to contextualize political parties and political processes in a novel way. Similar to Luhmann, Pierre Bourdieu sees the differentiation of modern society into an increasing number of autonomous spheres – fields – as its defining characteristic. However, there are also substantial differences. First, while Luhmann is preoccupied with identifying the functional aspects of systems, Bourdieu emphasizes struggles, hierarchies, and the constant exertion of symbolic power (Bourdieu and Wacquant 1992). Accordingly, “a field is a field of forces within which the agents occupy positions that statistically determine the positions they take with respect to the field, these position-takings being aimed either at conserving or transforming the structure of relations of forces that is constitutive of the field” (Bourdieu, 2005, 30). Second, unlike Luhmann’s operationally-closed systems, fields typically have degrees of autonomy: The so-called heteronomous pole has sometimes considerable external dependencies such as economic constraints imposed by resourceful actors or by markets; the autonomous pole on the other hand can only be explained by reconstructing the field-internal logic pursued by actors. When discussing struggles between groups of actors, Bourdieu distinguishes between those pertaining to the “power to impose the dominant vision of the field” (in the case of the political field: rich/poor, citizen/foreigner) and the fact that even “the most irreducible adversaries [...] accept a certain number of presuppositions that are constitutive of the very functioning of the field.” To theorize such deeply held beliefs, Bourdieu refers to what he calls “nomos” (Bourdieu 2000), that is, a field’s “constitution”, its “fundamental law” (Bourdieu 2000, 101), defining the stakes and legitimate practices.

According to Bourdieu (2005), the boundaries of the political field are relatively loose as journalists and social scientists, albeit participating in other fields, are in constant dialogue with politicians, vying for advantage, and trying to impose their unique interpretation of the world. He therefore sensitizes studies for exchange relations and struggles between the political field and adjacent fields. Second, drawing on the “nomos” concept, we might argue that no matter what the party affiliation, all professional members of the field implicitly accept certain rules of behavior, for example, respecting the privacy conditions of backroom negotiations and concepts of professionalism (Ringel 2017). As for the latter, Bourdieu argues that regardless of party affiliation, politicians see themselves as experts who – despite all public commitments to the ‘wisdom of the crowd’ and ‘being a humble public servant’ – know best what to do. Future studies might thus examine tacit

rules and concepts upon which political debate unfolds as they moderate and thus help explain even the fiercest of conflicts. And third, considering the connection of fields at different levels, studies might also examine if and how global fields impact national political fields and vice versa (Buchholz 2016).

Parties as ecosystems of formal and informal behavior

While typologies of conventional party research usually emphasize the formal characteristics of political parties and seem to rest implicitly on contingency theory, a variety of organizational approaches has shed light on aspects that are of a more informal nature and emphasize intra-organizational processes, thus overcoming the notion of party structure merely reflecting society's structure. In what follows, we are going to discuss three approaches that, each in their own way, challenge the tenets of party research and push scholarship in new directions: Micro politics, Goffman's frontstage/backstage model, and, again, systems theory.

Building on the theory of *micro politics*, Wiesendahl (1998) suggests viewing political parties as arenas in which heterogeneous types of individual actors vie for advantage (Burns 1961; Crozier and Friedberg 1980). Scholars drawing from a micro politics perspective reject visions of organizations as unitary and rational actors. Instead they highlight strategic actions of interdependent individuals and groups, who are constantly engaged in subtle games of cooperation and conflict within and across the boundaries of formal organizations. As a result, actors frequently deviate from formalized goals and rules. Wiesendahl outlines a typology of groups of actors within parties (traditional party members, careerists, policy activists, lobbyists), who apply a variety resources such as formal positions, internal networks, expertise, or contacts to powerful external actors to construct different visions, which they try to impose as the dominant vision within the party organization. Conceptualizing parties as arenas of contentious interaction sensitizes for the ubiquity of internal power plays involving different types of resources (e.g. information, expertise, networks) and cautions against the common sense of party research according to which organizational structures are determined by external conditions. In contrast, whatever the structure of a party, from a micro-political perspective, it is the result of intra-organizational struggles and coalition building. Crozier and Friedberg (1980) emphasize that it is never one group that has all the power while other groups possess none; rather, even those who seem dominated control some sort of resource, which they use strategically in negotiations. A micro-political framework thus suggests studying in-depth processes within party organizations, to investigate different types of resources that actors apply in strategic actions and calls for a case study design.

For the most part, party scholarship tends to frown upon *political secrecy*, branding it as horse-trading and dubious backroom negotiations both of which it considers detrimental to the democratic process. A sociological take, however, calls for more nuance. In their seminal works, Simmel (1906) and Goffman (1959) offer alternative views,

analyzing the positive functions of secrecy in everyday life and refraining from making it a moral issue. While Simmel makes historical observations and draws attention to the formation of new types of secrecy in reaction to disclosure practices, Goffman discusses the importance of so-called “backstages”, where individuals can prepare their public self-presentations on the “frontstage”. Both types of situations are separated but at the same time intertwined: public self-presentations rely on the ability of individuals to deviate from norms endorsed in the frontstage in other, more private, situations.

Drawing on both Goffman and Simmel, Ringel (2017, 2019) argues that, just like individuals, organizations, too, have to separate frontstages and backstages in order to be considered legitimate, which stands in direct opposition to frequent calls for more transparency. Accordingly, measures to increase transparency are likely to trigger the emergence of new forms of secrecy, thus shifting respective front- and backstage arrangements. Organizations facing such demands provide their members with elaborate “fronts, appearances, manner, routines” (Manning, 2008, 680) to maintain an idealized “presentation of the system for nonmembers” (Luhmann 1964, 108. Our translation). Empirically, Ringel studies the Pirate Party of Germany, a party made up of firm believers in extensive forms of government transparency, which they vowed to implement. When elected into four state parliaments, the Pirates tried to put their vision into practice by enacting comprehensive forms of transparency. After running into manifold problems and creating a negative public perception, they established a working relationship with political opponents in the state parliament and put safeguards into place to avoid scandalizations by the media. The case demonstrates that even an organization with members who are totally committed to transparency eventually runs into different kinds of problems, which, at a general level, demonstrates limitations of engendering comprehensive transparency. Studies could use this framework to examine a variety of questions, for example the impact of digitalization on parties’ efforts to manage visibility both online and offline (see also Gerbaudo 2019; Laube et al. 2017), or how parties react to PR-crises often caused by breaches between front- and backstages. Again, we emphasize that sociological perspectives can help scholars to critically examine and revisit everyday assumptions – in this case the supposedly ‘good’ effects of organizational transparency and the ‘bad’ nature of practices of secrecy.

Having outlined how *systems theory* can contribute important insights on the relationship between party politics and society, we argue that it also harbors significant analytical potential for the study of parties as organizations (Luhmann 2000a, 2000b; Siri 2012). Again, the concepts of autopoietic self-reproduction and autonomy are particularly illuminating. Even though organizations are established to fulfill certain goals – in the case of parties: implementing political programs based on particular visions and ideals – once they exist, they develop a life of their own independent of the original vision as they are primarily occupied with their own reproduction. From a Luhmannian perspective, it follows that parties essentially become “career organizations” primarily concerned with internal processes (Reese-Schäfer 2002). In terms of self-reproduction, Luhmann argues that organizations are a specific type of system that is based on the constant production

and interlinking of decisions. They are, in Nassehi's (2005) words, "decision machines". Luhmann distinguishes between decisions mandated by the formal structure (decided decision-premises) and those connected to the informal structure (undecided decision-premises).

Both, the autopoietic self-reproduction of organizations as well as the theory of decision-premises, offer innovative avenues for research. While studies often criticize the lack of interest for pressing social problems displayed by parties, systems theory allows to turn conventional wisdom upside down: a significant decoupling of parties from problems experienced and formulated in their societal surrounding is a necessary condition of their organizational existence. In this perspective, party research could examine how organizational features of parties (their decision-premises) condition their selective sensitivity to internal representations of external problems and demands. More generally, focusing on the interlinking of decisions and decision-premises, studies could further investigate how formal (decided) and emergent (undecided) orders interact in party organizations.

Practice-based approaches

While conventional micro-level party research prefers rational choice-based models, relies mostly on polling data, and emphasizes people's preferences and opinions, recent developments in sociology draw attention to other concepts of social action and to other types of data. We particularly highlight two *turns* that help redirecting research at the micro-level: from opinions and preferences to practices (*practice turn*), and from a focus on the social and thus the idealistic or cognitive sphere to an appreciation of materiality (*material turn*).

Compared to rational choice-based models of action, practice-based research in sociology suggests significant conceptual and epistemological shifts. Instead of taking the logic of (economic) rationality for granted, *practice theory* starts from the contrary viewpoint on human action as open and indeterminable (Bourdieu 1977). Viewed from a practice-based lens, coping with complex social circumstances is an accomplishment of situated and embodied (inter-)action resulting in a certain practical logic that is likely to differ widely from one context to another. Thus, it is an empirical task to decipher the different logics of action in different contexts – which explains the inclination of practice research toward non-standardized, qualitative research methods, especially the careful and detailed reconstruction of interactive sequences in the course of in-depth ethnographic research.

In the field of politics, the practice-based lens raises a variety of questions as it departs from conceptualizations of political action as power-oriented, opportunistic, and calculated, and calls for in-depth ethnographic research on local party groups, board meetings, election campaigns, general assemblies etc. Recently, several studies (Laube 2018; Scheffer 2014; Brichzin forthcoming) examined the practical problems that MPs have to

deal with in their everyday life in parliament such as: what is political action directed at? How do collective positions (of a parliamentary group, or, indeed, an entire party) as well as forceful ideas come about? Are there different logics of political practice? These studies have demonstrated that practice-based research on parliamentary processes can contribute to our understanding of how and why normative claims about representative democracies do not account for the full story. They showcase that parliamentary groups devote much of their energy to *generating* unified, coherent, and, distinctive collective positions, which cannot simply be viewed as mere “representations” (Laube et al. 2017; Laube et al., forthcoming). Researchers may well be justified in identifying “representation,” “responsiveness”, and other abstract values as the outcomes of these distributed work processes; they are, however, not necessarily the main goals of the actors involved in their creation. Studies also indicate that rational-choice-based models are unable to account for the complexities, nuances, and ambivalence of parliamentary practice. Brichzin (forthcoming), for example, analyses three modes of political practice in parliament – “political game”, “political composition”, “settling of issues”. Only one of these modes (“political game”) is connected to the party logic and to the reelection motive.

While practice theory in political research already takes the material dimension into account – i.e. the impact of bodily presence, or of the material infrastructure (e.g. clocks or digital devices) –, the *material turn* goes one step further: materiality is not only an important factor among others, but a genuine quality of the social itself. The importance of materiality had long been neglected in sociology, with Emil Durkheim and Max Weber famously banning all things non-social from sociological inquiry. Over the past decades, however, matter has become an important and extensively theorized topic (Clegg and Kornberger 2006; Dale and Burrell 2008; Latour 2005), the relevance of which for understanding political processes has only been discovered recently (Barry 2013; Marres 2012). Material approaches to politics make two crucial points. On the one hand, materiality – i.e. infrastructure, technology, architecture – is indispensable for the alignment of political action, especially in complex political systems. For instance, Laube (2018) shows how the digital infrastructure used by a parliamentary group allows for organizing public communication during an election campaign. In a similar vein, Husted and Plesner (2017) examine the construction of physical and digital space, which enables the participation of citizens in political decision processes, referred to by the authors as open-source politics. Dányi (2018) argues that architectural configurations as well as their history are an important factor in explaining political processes in parliaments. On the other hand, material objects themselves often become instigators of political processes. They are, in other words, actors of their own accord insofar as their qualities and appearances evoke and direct political reactions. Barry (2013), for example, examines the political consequences of the construction of an oil pipeline, which reach far beyond political institutions. Asdal and Hobæk (2016) trace the path of a whale through parliament. These examples demonstrate that there are good reasons to believe that recognizing the material dimension of political work helps to further our understanding of parties, drawing attention to how “things” act and influence political processes.

In sum, we suggest extending and redirecting the focus of party research at the micro, meso, and macro-level by drawing from a multiplicity of sociological theories and concepts:

	Macro-level	Meso-level	Micro-level
Conventional party research	Focussing on the functions of political parties for the political system	Focussing on developing typologies of political parties	Focussing on individuals: members of the political parties, and the voters of political parties
Bringing sociology back in	Focussing on the relationship of political parties and society	Focussing on political parties as formal and informal organizations	Focussing on diverse (and material) forms of practice in political parties

Conclusion

Despite all epistemological, methodological, and even paradigmatic differences, sociological theories, at their core, are invested in gaining a deeper understanding of the tacit yet powerful dynamics that steer our everyday lives. Each in their own way, they address the Simmelian question “how is society possible?” by examining the genesis, stabilization, and change of social phenomena. In contrast to party research in the political science tradition, sociology thus draws attention to the importance of remaining heedful to the pitfalls of accepting problems pre-defined by society, usually in the guise of social problems. This does not mean that sociology cannot not be critical, quite the contrary. However, criticism should derive from studies undertaken according to sociologically and *not* socially defined problems.

Research on political phenomena is particularly prone to accept social problems as scientific problems. An influential and powerful host of institutions such as the state, political parties, think tanks, the media, but also activists and what is usually referred to as civil society are deeply invested in defining problems and questions worthy of scientific inquiry. This is not to say that such problems and questions are not worthy of pursuing; however, as we hope to have demonstrated in the course of this article, there is an array of highly relevant avenues of research that has yet to be discovered by party research. By shifting the attention from the legal framework of the political system to dynamics beyond the boundaries of nation states, from the formal scaffolding of party organizations to informal processes, and from rational-choice-based theories of individual preferences to everyday practices and the material dimension, we hope to contribute to unlocking sociology’s potential for party research.

References

- Aldrich, H. E. (1979). *Organizations and environments*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Asdal, K. and Hobæk, B. (2016). Assembling the Whale: Parliaments in the Politics of Nature. *Science as Culture*, vol. 25(1), pp. 96-116. <https://doi.org/10.1080/09505431.2015.1093744>
- Barry, A. (2013). *Materialist Politics: Disputes along the pipeline*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a theory of practice*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511812507>
- Bourdieu, P. (2000). *Pascalian meditations*. Stanford: Stanford University Press.
- Bourdieu, P. (2005). The Political Field, The Social Science Field, and Journalistic Field. In: R. Benson and E. Neveu, eds., *Bourdieu and the Journalistic Field*, 1st ed. Cambridge: Polity Press, pp. 29-47.
- Bourdieu, P. and Wacquant, L. (1992). *An invitation to reflexive sociology*. Cambridge: University of Chicago Press.
- Bradley, K. and Ramirez, F. (1996). World Polity Promotion of Gender Parity: Women's Share of Higher Education, 1965–85, *Research in Sociology of Education and Socialization*, vol. 11, pp. 63–91.
- Brankovic, J., Ringel, L. and Werron, T. (2018). How rankings produce competition: The case of global university rankings. *Zeitschrift für Soziologie*, vol. 47(4), pp. 270-288. <https://doi.org/10.1515/zfsoz-2018-0118>
- Brichzin, J. (forthcoming). Materialisations from Political Work. In: E. Dányi, ed., *Social Studies of Science, Special Issue*.
- Brichzin, J., Krichewsky, D., Ringel, L., and Schank, J. (2018). Soziologie der Parlamente. Konturen eines Programms. In: J. Brichzin, D. Krichewsky, L. Ringel and J. Schank, eds., *Soziologie der Parlamente. Neue Wege der politischen Institutionenforschung*, 1st ed. Wiesbaden: Springer VS, pp. 1-32. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-19945-6>
- Buchholz, L. (2016). What is a global field? Theorizing fields beyond the nation-state. *The Sociological Review Monographs*, vol. 64, pp. 31–60. <https://doi.org/10.1002/2059-7932.12001>
- Burns, T. (1961). Micropolitics: Mechanisms of institutional change. *Administrative Science Quarterly*, vol. 6(3), pp. 257-281. <https://doi.org/10.2307/2390703>
- Child, J. (1972). Organizational Structure, Environment and Performance: The Role of Strategic Choice. *Sociology*, vol. 6, pp. 1-22. <https://doi.org/10.1177/003803857200600101>
- Clegg, S. R. and Kornberger, M. (eds.) (2006). *Space, Organizations and Management Theory*. Frederiksberg: Liber and Copenhagen Business School Press.
- Crozier, M. and Friedberg, E. (1980). *Actors and systems. The politics of collective action*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

- Dale, K. and Burrell, G. (2008). *The Spaces of Organisation and the Organisation of Space: Power, Identity and Materiality at Work*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Dalton, R. J., Farrell, D. M. and McAllister, I. (2011). *Political Parties and Democratic Linkage. How Parties Organize Democracy*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:osobl/9780199599356.001.0001>
- Dányi, E. (2018). The things of the parliament. In: J. Briczin, D. Krichewsky, L. Ringel and J. Schank, eds., *Soziologie der Parlamente. Neue Wege der politischen Institutionenforschung*, 1st ed. Wiesbaden: Springer VS, pp. 267-285. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-19945-6>
- Davis, N. T., Goidel, K., Lipsmeyer, C., Whitten, G. D. and Young, C. (2019). The Political Consequences of Nativism: The Impact of Nativist Sentiment on Party Support. *Social Science Quarterly*, vol. 100(2), pp. 466-479. <https://doi.org/10.1111/ssqu.12596>
- De Vries, C. E. and Solaz, H. (2019). Sweeping it under the rug: How government parties deal with deteriorating economic conditions. *Party Politics*, vol. 25(1), pp. 63-75. <https://doi.org/10.1177/1354068818816967>
- Duverger, M. (1954). *Political parties: their organization and activity in the modern state*. London: Methuen.
- Eldersveld, S. J. (1964). *Political Parties: A Behavioral Analysis*, Chicago: Rand McNally.
- Falguera, E., Jones, S. and Ohman, M. (2014). *Funding of Political Parties and Election Campaigns. A Handbook on Political Finance*. Stockholm: International IDEA.
- Goffman, E. (1959). *The presentation of self in everyday life*. New York: Anchor Books.
- Gauja, A. (2016). *Political Parties and Elections. Legislating for Representative Democracy*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315601205>
- Gauja, A. and Jackson, S. (2015). Australian Greens party members and supporters: their profiles and activities. *Environmental Politics*, vol. 25(2), pp. 359-379. <https://doi.org/10.1080/09644016.2015.1104803>
- Gerbaudo, P. (2019). *The digital party: political organisation and online democracy*. London: Pluto Press.
- Grimmer, M. and Grube, D. S. (2017). Political branding: A consumer perspective on Australian political parties. *Party Politics*, vol. 25(2), pp. 268-281. <https://doi.org/10.1177/1354068817710585>
- Heidar, K. and Wauters, B. (2019). *Do Parties Still Represent? An Analysis of the Representativeness of Political Parties in Western Democracies*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351110952>
- Hershey, M. (2006). Political parties as mechanisms of social choice. In: R. S. Katz and W. J. Crotty, eds., *Handbook of party politics*, 1st ed. London: Sage, pp. 75-88. <http://dx.doi.org/10.4135/9781848608047.n9>

- Hopkin, J. and Paolucci, C. (1999). The business form model of party organization: cases from Spain and Italy. *European Journal of Political Research*, vol. 35, pp. 307-339. <https://doi.org/10.1023/A:1006903925012>
- Husted, E. and Plesner, U. (2017). Spaces of open-source politics: Physical and digital conditions for political organization. *Organization*, vol. 24(5), pp. 648-670. <https://doi.org/10.1177/1350508417713215>
- Katz, R. S. (2007 [1980]). *A Theory of Parties and Electoral Systems*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Katz, R. S. and Mair, P. (1995). Changing models of party organization and party democracy: the emergence of the cartel party. *Party Politics*, vol. 1, pp. 5-28. <https://doi.org/10.1177/1354068895001001001>
- Katz, R. S. and Crotty, W. J. (2006). *Handbook of Party Politics*. London: Sage.
- Kirchheimer, O. (1966). The transformation of Western European party systems. In: J. LaPalombara and M. Weiner, eds., *Political parties and political development*, 1st ed. Princeton: Princeton University Press, pp. 177-200.
- Krichewsky, D. (forthcoming). Political Responsiveness: The Identification and Processing of Problems in Modern Polities. In: A. L. Ahlers, D. Krichewsky, E. Moser and R. Stichweh, eds., *Sociology of Contemporary Political Systems: Inclusion and Differentiation*, 1st ed. Bielefeld: Transcript.
- Krouwel, A. (2006). Party models. In: R. S. Katz and W. J. Crotty, eds., *Handbook of party politics*, 1st ed. London: Sage, pp. 249-269. <http://dx.doi.org/10.4135/9781848608047.n22>
- Kusche, I. (2014). Political Clientelism and Democracy: Clientelistic power and the internal differentiation of the political system. *Acta Sociologica*, vol. 57(3), pp. 207-221. <https://doi.org/10.1177/0001699313506721>
- Laube, S. (2018). Unsichtbare Stützen des Politikbetriebs. Zu einer Soziologie politischer Wissenszuarbeit. In: J. Brichzin, D. Krichewsky, L. Ringel and J. Schank, eds., *Soziologie der Parlamente. Neue Wege der politischen Institutionenforschung*, 1st ed. Wiesbaden: Springer VS, pp. 209-230.
- Laube, S., Schank, J. and Scheffer, T. (2017). Work-in-progress. Medien als Status-Marker in der Fertigung politischer Positionen. In: F. Krotz, C. Despotovic and C. C. Kruse, eds., *Mediatisierung als Metaprozess. Transformationen, Formen der Entwicklung und die Generierung von Neuem*, 1st ed. Wiesbaden: Springer VS, pp. 113-135.
- Laube, S., Schank, J. and Scheffer, T. (forthcoming). Constitutive Invisibility. Exploring the Work of Staff Advisers in Political Position Making. *Social Studies of Science*.
- Latour, B. (2005). *Reassembling the Social*. Oxford: Oxford University Press.
- Lowenstein, D. H. (2006). Legal regulation and protection of American parties. In: R. S. Katz and W. J. Crotty, eds., *Handbook of Party Politics*, 1st ed. London: Sage, pp. 465-470.
- Luhmann, N. (1964). *Funktionen und Folgen formaler Organisation*. Berlin: Dunker and Humblot.

- Luhmann, N. (2000a). *Die Politik der Gesellschaft*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.
- Luhmann, N. (2000b). *Organisation und Entscheidung*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Luhmann, N. (2012). *Theory of society, Volume 1*. Stanford: Stanford University Press.
- Marres N. (2012). *Material Participation. Technology, the Environment and Everyday Publics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Mair, P. and van Biezen, I. (2001). Party Membership in Twenty European Democracies, 1980-2000. *Party Politics*, vol. 7(1), pp. 5–21. <https://doi.org/10.1177/1354068801007001001>
- Manning, P. (2008). Goffman on organizations. *Organization Studies*, vol. 29(5), pp. 677-699. <https://doi.org/10.1177/0170840608088767>
- Meyer, J. W. (1996). Otherhood. The promulgation and transmission of ideas in the modern organizational environment. In: B. Czarniawska and G. Sevón, eds., *Translating organizational change*, 1st ed. Berlin: de Gruyter, pp. 241-252.
- Meyer, J. W. (2000). Globalization: Sources and Effects on National States and Societies. *International Sociology*, vol. 15(2), pp. 233-248. <https://doi.org/10.1177/0268580900015002006>
- Meyer, J. W., Boli, J., Thomas, G. M. and Ramirez, F. O. (1997). World society and the nation-state. *American Journal of Sociology*, vol. 103(1), pp. 144-181.
- Meyer, J. W. and Rowan, B. (1977). Institutionalized organizations: Formal structure as myth and ceremony. *American Journal of Sociology*, vol. 83(2), pp. 340-363.
- Michels, R. (1962 [1911]). *Political parties*. New York: Collier Press.
- Müller, W. C. and Sieberer, U. (2006). Party law. In: R. S. Katz and W. J. Crotty, eds., *Handbook of Party Politics*, 1st ed. London: Sage, pp. 435-445.
- Nassehi, A. (2005). Organizations as decision machines: Niklas Luhmann's theory of organized social systems. *Sociological Review*, vol. 53(1), pp. 178-191. <https://doi.org/10.1111/j.1467-954X.2005.00549.x>
- Nassmacher, K. H. (2009). *The Funding of Party Competition. Political Finance in 25 Democracies*. Baden-Baden: Nomos.
- Niedermayer, O. (2018). *Parteimitglieder in Deutschland: Version 2018. Arbeitshefte aus dem Otto-Stammer-Zentrum, Nr. 29*. Berlin: Freie Universität Berlin. <http://dx.doi.org/10.17169/refubium-499>
- Niedermayer, O. and Hofrichter, J. (2016). Die Wählerschaft der AfD: Wer ist sie, woher kommt sie und wie weit rechts steht sie? *Zeitschrift für Parlamentsfragen*, vol. 47(2), pp. 267-285.
- Norris, P. (2006). Recruitment. In: R. S. Katz and W. J. Crotty, eds., *Handbook of party politics*, 1st ed. London: Sage, pp. 89-108. <http://dx.doi.org/10.4135/9781848608047.n10>
- Panebianco, A. (1988). *Political parties: organization and power*. Worcester: Cambridge University Press.
- Pardos-Prado, S. and Sagarzazu, I. (2019). Economic performance and center-periphery conflicts in party competition. *Party Politics*, vol. 25(1), pp. 50-62. <https://doi.org/10.1177/1354068818816978>

- Pizzimenti, E. and Calossi, E. (2019). The neglected variable. The coevolution of public administration and political parties in the UK and Italy (1950–2010). *Italian Political Science Review/Rivista Italiana Di Scienza Politica*, 1-18. <https://doi.org/10.1017/ipo.2019.19>
- Rashkova, E. R. and van Biezen, I. (2014). A contested legitimacy: The paradoxes of legal regulation of political parties. *International Political Science Review*, vol. 35(3), pp. 265-274. <https://doi.org/10.1177/0192512114533981>
- Reese-Schäfer, W. (2002). Parteien als politische Organisationen in Luhmanns Theorie des politischen Systems. In: K. U. Hellmann and R. Schmalz-Bruns, *Theorie der Politik. Niklas Luhmanns politische Soziologie*, 1st ed. Frankfurt: Suhrkamp, pp. 109-131.
- Ringel, L. (2017). *Transparenz als Ideal und Organisationsproblem. Eine Studie am Beispiel der Piratenpartei Deutschland*. Wiesbaden: Springer VS. <https://doi.org/10.1007/978-3-658-18328-8>
- Ringel, L. (2019). Unpacking the transparency-secrecy nexus. Frontstage and backstage behavior in a political party. *Organization Studies*, vol. 40(5), pp. 705-723. <https://doi.org/10.1177/0170840618759817>
- Sartori, G. (1969). From the Sociology of Politics to Political Sociology. *Government and Opposition*, vol. 4(2), pp. 195-214. <https://doi.org/10.1111/j.1477-7053.1969.tb00173.x>
- Scheffer, T. (2014). Die Arbeit an den Positionen – Zur Mikrofundierung von Politik in Abgeordnetenbüros des Deutschen Bundestages. *Zeitschrift für Soziologie*, special issue, pp. 369-389.
- Simmel, G. (1906). The Sociology of Secrecy and of Secret Societies. *American Journal of Sociology*, vol. 11(4), pp. 441-498. <https://doi.org/10.1086/211418>
- Simmel, G. (1910). How is Society Possible? *American Journal of Sociology*, vol. 16(3), pp. 372-391.
- Siri, J. (2012). *Parteien. Zur Soziologie einer politischen Form*. Wiesbaden: Springer VS. <https://doi.org/10.1007/978-3-531-18722-8>
- Slothuus, R. (2015). Assessing the Influence of Political Parties on Public Opinion: The Challenge from Pretreatment Effects. *Political Communication*, vol. 33(2), pp. 302-327. <https://doi.org/10.1080/10584609.2015.1052892>
- Stokes, S. C. (1999). Political Parties and Democracy. *Annual Review of Political Science*, vol. 2, pp. 243-267. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.2.1.243>
- Stonecash, J. (2000). *Class and Party in American Politics*. New York: Routledge.
- Van Assche, J., Van Hiel, A., Dhont, K. and Roets, A. (2018). Broadening the individual differences lens on party support and voting behaviour: Cynicism and prejudice as relevant attitudes referring to modern-day political alignments. *European Journal of Social Psychology*, vol. 49(1), pp. 190-199. <https://doi.org/10.1002/ejsp.2377>
- Van Haute, E. (ed.) (2011). *Party Membership in Europe: Exploration into the anthills of party politics*. Brussels: Editions de l'Université de Bruxelles.

- Van Hecke, S. et al. (2018). *Reconnecting European Political Parties with European Union Citizens*. International IDEA Discussion Paper 6/2018. Stockholm: International Institute for Democracy and Electoral Assistance. <https://doi.org/10.31752/idea.2018.71>
- Vogel, L. and Göncz, B. (2018). European Integration in the View of Political Elites and Citizens – An Increasing Gap? In: N. Conti, B. Göncz and J. Real-Dato, eds., *National Political Elites, European Integration and the Eurozone Crisis*, 1st ed. London: Routledge, pp. 88-114.
- Weber, M. (2004). *The Vocation Lectures*. Illinois: Hackett Books.
- Werron, T. (2014). On public forms of competition. *Cultural Studies <=> Critical Methodologies*, vol. 14(1), pp. 62-76. <https://doi.org/10.1177/1532708613507891>
- Wiesendahl, E. (1998). *Parteien in Perspektive: Theoretische Ansichten der Organisationswirklichkeit politischer Parteien*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Wiesendahl, E. (2015). Noch auf der Höhe der Zeit? Die Parteienforschung im Epochenumbuch der Moderne. In: J. Krüper, H. Merten and T. Poguntke, eds., *Parteienwissenschaft*, 1st ed. Baden-Baden: Nomos, pp. 161-184. <https://doi.org/10.5771/9783845257839>
- Willke, H. (1995). *Systemtheorie III: Steuerungstheorie. Grundzüge einer Theorie der Steuerung komplexer Sozialsysteme*. Stuttgart, Jena: Gustav Fischer Verlag.
- Wimmer, A. and Glick-Schiller, N. (2002). Methodological nationalism and beyond: nation-state building, migration and the social sciences. *Global Networks*, vol. 2(4), pp. 301–334. <https://doi.org/10.1111/1471-0374.00043>
- Wolinetz, S. (2006). Party systems and party system types. In: R. S. Katz and W. J. Crotty, eds., *Handbook of party politics*, 1st ed. London: Sage, pp. 51-62. <http://dx.doi.org/10.4135/9781848608047.n7>

Sociale mediers rolle i politisk kommunikation: et litteraturstudie

Sander Andreas Schwartz, adjunkt, Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab, Roskilde Universitet

Denne artikel giver overblik over forskning i den politiske brug af sociale medier indenfor parlamentarisk politik i en europæisk kontekst. Via litteraturstudie inddrages relevante artikler i tre overordnede temaer, som er: politisk afsender, borgerengagement og offentlig aktør. Studiet fokuserer efterfølgende på brugen af digitale metoder indenfor feltet. Her fremhæves særligt nuværende udfordringer ved indsamling af såkaldt 'digital trace data'.

Introduktion

Dette studie er en systematisk litteratursøgning af brugen af sociale medier i forbindelse med parlamentarisk politik og herunder partier eller enkeltkandidaters aktivitet på disse platforme. Jeg præsenterer et udvalg af artikler, som jeg mener har særlig relevans for tidsskriftet Politik. Mit udvalg i den forbindelse vil være fokuseret for det første på parlamentarisk brug, hvor enten partier eller enkeltpersoner med tilknytning til national parlamentarisk politik inddrages. Jeg har bevidst valgt et europæisk fokus i kontrast til det dominerende amerikanske perspektiv, eftersom litteratur indenfor politisk kommunikation er væsentligt overrepræsenteret af amerikanske studier (Vergeer 2013). Med et europæisk fokus afgrænser jeg mig også fra ikke-vestlige cases, såsom politisk kommunikation under det Arabiske forår i Mellemøsten. Hermed ser jeg dette litteraturstudie som en mulighed for at sætte fokus på europæiske studier, som deler nogle fælles politiske og strukturelle vilkår, såsom et mere reguleret mediesystem samt en stærk overvægt af flerpartisystemer og generelt større magt til partierne versus enkeltkandidater. Her er særligt skandinaviske studier interessante i dansk perspektiv, eftersom vores systemer ligner hinanden i særdeleshed, fordi landene alle har en stærk public service-tradition, og fordi partierne i høj grad er den centrale parlamentariske institution både under og imellem folketingsvalg.

Jeg starter med en bred gennemgang af udviklingen indenfor politisk kommunikation og mediernes rolle. Efterfølgende gennemgår jeg sociale mediers indflydelse på

feltet sammen med et kig på danskeres brug af sociale medier i forbindelse med valgkamp. Til sidst vil jeg præsentere, hvorledes USA har domineret særligt tidlig forskning indenfor sociale medier og politisk kommunikation i forhold til europæisk fokus.

Efter den teoretiske ramme præsenterer jeg den metodiske tilgang til det systematiske litteraturstudie. Herefter vil jeg præsentere min ramme for litteratursøgning og gennemgang af relevante studier. I første del kategoriserer jeg artiklerne efter, hvorvidt de primært undersøger politisk kommunikation som envejskommunikation, borgerengagement, eller som et netværk af offentlig debat. I sidste del af litteraturstudiet diskuterer jeg, hvilke metoder disse studier bruger til at undersøge parlamentarisk politik på sociale medier. Her fokuserer jeg særligt på, hvorvidt studierne anvender digitale spor (Jungherr 2016) og metadata (Rogers 2013). Efter litteraturstudiet diskuterer jeg de metodiske problemstillinger, muligheder samt teknologiske udfordringer.

Nye medier, gamle temaer

Der er flere modeller, som inddeler politisk kommunikation i forskellige faser startende fra 1900-tallet og op til nu. Pippa Norris (2000) har udviklet en af de mest anerkendte gennemgange, som beskriver udviklingen fra præmoderne, moderne og til postmoderne valgkampagner (for et andet populært men i store træk sammenligneligt overblik se Blumler og Kavannah 1999). Udviklingen starter med fokus på dør-til-dør kampagner og partipressen, hvor partier har stor kontrol over budskabet. Den moderne fase er massemedierne og særligt fjernsynets æra samtidig med en faldende støtte i befolkningen til partierne. I den postmoderne fase er mediebildet blevet mere fragmenteret og udbuddet af mediekanaler eksploderet. Dette har blandt andet resulteret i faldende magt og tillid til de traditionelle og journalistiske medieinstitutioner. På sin vis kan man sige, at den postmoderne fase ligner den præmoderne, fordi publikum på ny opfattes som fragmenteret, og effekten af medier, kommunikation og kampagner igen ikke kan tages for givet eller entydigt måles, som man kunne i den moderne fase med massemedier (Bennet og Iyengar 2008). I den postmoderne fase er der derfor øget behov for eksperter og konsulenter, som kan navigere i det komplekse medielandskab for at opnå borgernes opmærksomhed og støtte. Politikere søger i stigende grad hjælp fra reklamebranchen og marketing, hvilket fører til nye begreber som politisk marketing (Strömbäck 2007) og relationship marketing (Bannon 2005). Begge begreber, men særligt sidstnævnte, har til formål at genetablere og vedligeholde en god relation til borgerne, hvis støtte de enkelte partier ikke længere kan tage for givet. Den ustabile relation til borgere medfører også en permanent kampagnetilstand indenfor politisk kommunikation, hvor relationen til borgerne og etablering af loyalitet betragtes som en langsigtet strategi, der ikke blot kan etableres under valgkamp, men i lige så høj grad må opbygges imellem valg. Politisk kommunikation har således ændret fokus fra at kommunikere med en loyal og konkret vælgerskare via massemedier, til kommunikation med en mere fragmenteret vælgerskare, der fordeler sig over mange forskellige medier.

Teknologiske udviklinger som internettet har skabt fundamentet for en række nye medier herunder såkaldte sociale medier. I stedet for at overtage massemediernes rolle, så har introduktionen af en række nye medier udvidet mediebildet og skabt, hvad Andrew Chadwick kalder for det hybride mediesystem (2013). I bogen af samme navn beskriver Chadwick, hvordan mediebildet udvider sig i takt med introduktionen af nye medielogikker, nærmere end at skabe en medierevolution, hvor ældre medielogikker overtages af nye. Chadwick bygger sin teori på medialiseringsteori, der beskriver, hvordan politiske institutioner tilpasser sig medielogikker, for at opnå synlighed via de ønskede kanaler (Strömbäck og Esser 2014). Han udbygger dog teorien ved at beskrive, hvordan nye teknologiske medieplatforme både supplerer og udfordrer den traditionelle massemedielogik som baserer sig på journalistisk professionalisme. Sociale medier kan siges at basere sig på netværksmedielogik i modsætning til den traditionelle massemedielogik (Klinger og Svensson 2014). Netværksmedielogikken bygger på nem adgang til brugergenereret indhold, hvilket blandt andet gør det nemmere for politikere og borgere at kommunikere direkte med hinanden. Sociale medier er hermed et oplagt værktøj til at etablere mere personlige og individualiserede relationer mellem borgerne og de politiske institutioner. Det kræver dog også, at politikerne tilpasser sig de nye netværksmedielogikker, der muliggør et interaktivt forhold mellem modtager og afsender, hvilket kan betyde, at politikerne som afsender kan miste kontrollen over det politiske budskab. Chadwicks teori om det hybride mediesystem beskriver et medie billede, hvor der eksisterer mange forskellige nye og gamle medier og institutionelle logikker, der både kan arbejde sammen og mod hinanden. Mediebilledet er herved udvidet og langt mere komplekst, end i de perioder, som Norris kalder præmorderne og moderne kampagneperioder. Succesfuld politisk kommunikation i denne medievirkelighed handler overordnet om at skabe synergi og sammenspil imellem nye og gamle medielogikker. Selvom synergien kan være det overordnede strategiske mål, så er det væsentligt at undersøge, hvad der kendetegner den enkelte medieplatform, for efterfølgende at kunne forstå, hvilken rolle denne medielogik spiller i det bredere hybride mediesystem.

Sociale medier og demokratisering

Overordnet set har forskning indenfor sociale mediers rolle i parlamentarisk politik primært beskæftiget sig med, hvorvidt sociale medier har en demokratiserende effekt på det repræsentative politiske system. Studierne har typisk beskæftiget sig med en eller begge af to hypoteser. Den første hypotese er 'the equalization/normalization hypothesis', som undersøger, hvorvidt sociale medier skaber mere ligelig konkurrence mellem politiske aktører. Tidlig forskning indenfor denne hypotese viser, at internettet ikke medfører mere ligelig konkurrence, men i stedet reetablere de gamle politiske magtstrukturer (Margolis og Resnick, 2000). Den anden hypotese undersøger vertikalt om politisk kommunikation via sociale medier øger borgerdeltagelse og engagement i befolkningen, hvilket henvises til som 'the reinforcement/mobilization hypothesis'. Her har tidlige studier bl.a. fundet,

at internettet kan forstærke skellet mellem de ressourcestærke og allerede politisk engagerede og dem som ikke har adgang eller kompetencer til at bruge internettet (Norris 2001). Senere studier er dog mere optimistiske omkring internettets mobiliserende rolle i takt med at teknologien bliver bredere og lettere tilgængelig (se eksempelvis et studie i dansk kontekst af Jensen 2013). Særligt de sociale mediers popularitet har skabt fornyet interesse for og optimisme omkring internettets indflydelse på demokratiske processer. Sociale medier er kendetegnet ved at tilbyde lettere teknologisk adgang til brugergenereret online indhold (Kaplan og Haenlein 2010). Samtidig er sociale medier også kendetegnet ved en voksende social interesse for at skabe og dele brugergenereret indhold online (Ellison og Boyd 2013). Hvor internetgenereret indhold tidligere var for en mindre gruppe af teknologiske superbrugere, så har sociale medier gjort det nemt for en bred del af befolkningen at deltage i debat, billeddeling, video-blogs m.m.

Danskerne er flittige brugere af sociale medier og særlig Facebook, hvor 75% af befolkningen i øjeblikket har en aktiv konto, som de besøger mindst en gang om ugen (Newman et al. 2019). Twitter er mindre populær i Danmark (11%) sammenlignet med vores nabo Tyskland (28%) eller USA (27%). Sociale medier har også fået en central rolle i det danske folketingsvalg. Siden 2007 har en gruppe forskere undersøgt internettets rolle under det danske folketingsvalg, herunder sociale mediers rolle fra 2011 og til nu (Jensen, Hoff og Klastrup 2015). Undersøgelsen finder bl.a., at 60% af borgerne i 2011 sagde, de ikke brugte sociale medier i forbindelse med folketingsvalget, hvorimod kun 22% sagde, at de ikke brugte sociale medier i forbindelse med valgkampen i 2015. Rapporten afdækker også, at det kun er en lille del af den danske befolkning, som selv skaber og deler politisk indhold. Omvendt så er der mange borgere, der følger politik og politikere på sociale medier. Det betyder, at de aktører, der deler indhold, ikke mindst politikerne selv, har god mulighed for at nå bredt ud i den danske befolkning på sociale medier som Facebook.

Europæiske studier og amerikanisering af feltet

En typisk milepæl indenfor studier af sociale mediers rolle i politisk kommunikation er den amerikanske valgkamp i 2008, hvor Barak Obama vandt præsidentvalget med en kampagne, der lagde stor vægt på internettet og sociale medier. Selvom andre politikere havde forsøgt sig tidligere med innovativ brug af internettet i forbindelse med politiske valgkampagner, så var Obama den første, der demonstrerede med succes, at internettet kunne være en vigtig strategisk platform til at mobilisere borgere og i sidste ende bidrage til at vinde en valgkamp (Harris og Harrigan 2015).

Selvom det var et sammenspil af mange komplekse og nationale samfundsfaktorer, der gjorde at Obama blev valgt som USA's præsident i 2008 (Kreis 2012), så blev denne valgkamp et bevis på, at internettet og sociale medier havde fået en vigtig strategisk og demokratisk position. Denne case har således fået stor indflydelse på efterfølgende studier af politiske kampagner både i USA og i andre lande (Skovsgaard og Van Dalen

2013; Graham et al. 2016; Kalsnes 2016, Jackson og Broersma 2016; Klinger og Russman 2017), selvom flere pointerer, at europæisk og nordisk kontekst er meget forskellig fra amerikansk (Karlsen og Enjolras 2016; Magin et al. 2017). Amerikansk politik siges eksempelvis at være mere medie- og kandidatfokuseret versus partifokuseret (Geber og Sherer 2015; Gibson, Römmelse og Williamson 2015), mere innovativ (Strandberg 2013; Lilleker et al. 2017) og mere decentraliseret (Harris og Harrigan 2015; Jensen 2017). Kommunikationsforsker Christian Vaccari pointerer, at USA ofte bliver set som et godt eksempel, fordi deres politiske system og samfundsstrukturer, gør det til et oplagt sted at udvikle og teste de nyeste digitale trends (Vaccari 2013). Netop derfor mener han dog også, at forskning skal være påpasselig med at overføre forskningsdesign og politiske problemstillinger ukritisk til europæiske politiske systemer.

Der er desuden en overvægt af amerikanske studier indenfor politisk kommunikation. En undersøgelse af kommunikationsforsker Maurice Vergeer (2012) viser at over halvdelen af alle studier indenfor politisk kommunikation tager udgangspunkt i data fra USA. Samlet set så betyder dette, at forskningen indenfor politisk kommunikation er gevaldigt overrepræsenteret af amerikanske studier, som enten direkte eller indirekte er inspireret af tendenser i amerikansk politik.

Der er naturligvis også væsentlige forskelle blandt europæiske lande, som man skal være opmærksom på ved komparative studier på tværs af landegrænser. Visse demokratiske problemstillinger gør sig gældende i de mange vestlige lande, mens der er andre problemstillinger, som enten er specifikke for enkelte lande, eller enkelte lande hvor den generelle problematik ikke gør sig gældende. Et af de generelle problemer som har været præsenteret i forbindelse med studierne af internettets rolle er den faldende interesse i politik, partier og valg (Solijonov 2016). Det er dog ikke et problem, som er lige så entydigt i Danmark, hvor befolkningen generelt har høj interesse i politik sammen med en høj valgdeltagelse, der i øvrigt har været konsistent høj over de sidste 30 år (Bhatti 2016). Danmark er derfor anderledes end lande som England og Tyskland, der har oplevet store dyk i valgdeltagelsen i nyere tid, eller USA, som generelt har oplevet store udsving i valgdeltagelsen. I lande med store udsving kan politikere således vinde valg på at få folk op af sofaen, mens det i Danmark handler mere om at få svingvælgere til at stemme på et bestemt parti. Der er derfor stor forskel på de væsentlige demokratiske udfordringer i forskellige lande. Hvis man skal pege på én ting, som gør sig gældende i de fleste vestlige demokratier, så er det et generelt fald over de sidste 50 år i støtten til enkelte partier samt en faldende partiloyalitet ved stemmeboksen. Hvorvidt det er et problem for demokratiet kommer an på, hvilken rolle vi tillægger de politiske partier. Konsekvensen har dog været, at strategisk kommunikation er blevet vigtigere op til et valg, for at sikre politisk støtte i en befolkning, der ikke længere har samme tilknytning til og loyalitet overfor et bestemt parti.

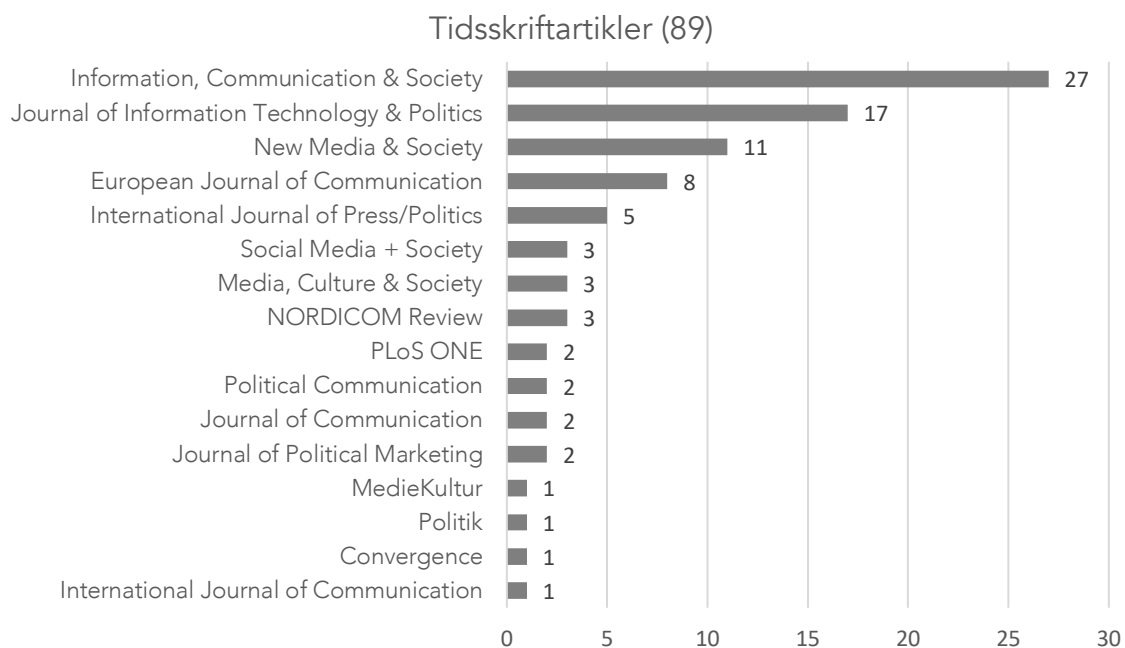
Metode til systematisk søgning og afgrænsning

For at finde frem til relevante studier om politisk kommunikation på sociale medier, har jeg anvendt en systematisk indsamlingsmetode til litteraturstudie (Webster og Watson 2002). Metoden er systematisk i den forstand, at jeg har foretaget en søgning på specifikke nøgleord og udvalgt relevante forskningsartikler baseret på en række relevanskriterier. Til min indledende søgning anvendte jeg EBSCOhost, som er en samlet database for videnskabelige tidsskrifter. Denne database egner sig særligt til detaljeret og systematisk søgning på tværs af tidsskrifter indenfor politik, kommunikation og mediastudier. Min søgeteknik tager brug af boolsk søgeteknik, hvor jeg anvendte 'og/eller' mellem søgeord samt grundstammen af ord med multiple slutninger. Jeg har indskrænket min søgning til studier, som er udgivet indenfor de sidste 10 år, hvilket vil sige fra 2009 og ind til marts 2019, hvor litteraturstudiet gennemføres. Dette burde inkludere hovedbestanddelene af studier om Facebook og Twitter i Europa, men omvendt undgår jeg fokus på tidlige sociale medier som Myspace og andre mindre relevante trends som tidlige blogs. Jeg har begrænset min søgning til søgeord som opstår i abstract, fordi mine nøgleord er meget brede med flere kombinationsmuligheder. I søgningen anvendte jeg tre 'og' kriterier, der således skal opstå i abstract, hvilket er "politic*" (politics or political or politician osv.) AND "Party or parties or politician or parliament*" AND "Social media OR Facebook OR Twitter OR Instagram OR Social network Site". Jeg har ikke eksplicit inkluderet søgekriterier såsom Snapchat eller YouTube, for at simplificere det metodiske fokus i denne litteratursøgning, som således baserer sig primært på tekstbaserede sociale medier og delvist billeder i offentlig kontekst, men altså ikke video eller private sociale mediekkanaler.

Den endelige søgning via EBSCOhost gav 296 resultater. Ved gennemgang for relevanskriterier og særligt gentagelser, endte jeg med en liste på 141 artikler. Disse artikler blev hentet ned og gennemgået detaljeret for relevans. I denne fase besluttede jeg mig for at fokusere litteraturstudiet på europæiske studier. Jeg har derfor fravalgt studier, som tager udgangspunkt i data fra USA, hvilket udgjorde en væsentlig del af artiklerne. Desuden har jeg fravalgt artikler omkring international politik såsom EU Parlamentet, men fokuseret på artikler om nationalpolitik. Jeg har også fravalgt artikler, der udelukkende eller primært omhandler pressens eller borgernes rolle i den politiske debat uden at inddrage politiske partier eller individer. Desuden har jeg udelukket lokalpolitik og fokuseret på nationalparlamentarisk politik. Efter min indledende søgning via EBSCOhost supplerede jeg med søgninger direkte i tidsskrifterne Social Media + Society, det danske Mediekultur samt i tidsskriftet Politikens egen database. Til sidst søgte jeg via Google Scholar for at sikre mig, at jeg har fået de mest relevante artikler med. Eftersom jeg ikke fandt nye artikler ved at anvende Google Scholar og baseret på min generelle erfaring med at krydstjekke referencer løbende, så oplever jeg, at min teknik har givet et tilfredsstillende overblik over de mest relevante artikler, som studerer sociale mediers rolle i parlamentarisk politik i et europæisk perspektiv. I sidste ende har dette givet mig en samlet gruppe af 89 artikler. I søjlediagrammet nedenfor (figur 1) har jeg opgivet for-

delingen af artikler ift. tidsskrifter. Næsten en tredjedel af artiklerne kommer fra tidsskriftet *Information, Communication and Society* efterfulgt af *Journal of Information Technology and Politics*. Baseret på nedenstående, så er det tydeligt, at mit litteraturstudie fokuserer på studier i krydsfelterne mellem politik, medier og kommunikation. Hermed er det muligt, at jeg ikke præsenterer et komplet overblik over studier, som eksempelvis positionerer sig indenfor retorik i den mere tekstnære ende eller computervidenskab i den mere datalogiske ende. Desuden er nogle typer akademisk tekst ikke inddraget i denne systematiske søgning såsom bøger, Ph.D.-afhandlinger og konferenceartikler. Jeg inddrager dog centrale bøger og andre kilder med relevans for feltet og min litteratursøgning i de indledende afsnit.

Der er i øvrigt lavet flere relevante temanumre over de sidste ti år, som delvist eller specifikt omhandler parlamentarisk politik og sociale medier, ofte med fokus på valgkampperioden. *Journal of Information Technology and Politics* har lavet tre relevante temanumre i perioden (Gibson, Rømmelse og Williamson 2014; Lilleker et al. 2017; Junherr og Theocharis 2017), *Political Communication* har lavet et (Koc-Michalska og Lilleker 2017), *New Media and Society* har lavet et (Vergeer 2012), *Information Communication and Society* har lavet to (Enli og Moe 2013; Engesser et al. 2017) og *The International Journal of Press/Politics* har lavet et (Chadwick og Stromer-Galley 2016). Desuden har Jungheer (2016) præsenteret et litteraturstudie, der ligner dette, men dog kun omhandler studier fra Twitter. Jeg har ikke inkluderet ovenstående introduktioner til feltet fra disse temanumre eller Jungherrs litteraturstudie i mit overblik, men mange artikler fra de ovenstående temanumre og litteraturstudier har jeg inddraget i dette litteraturstudie. På samme måde har indledningen til disse temanumre og litteraturstudierne inspireret til at danne rammen for mit endelige litteraturstudie.

Figur 1: Antallet af artikler (89) som denne litteratursøgning baseres på fordelt efter tidsskrift.

Litteraturstudiet kategoriseret efter tre politiske hovedtemaer

I dette afsnit vil jeg gennemgå hovedtemaer og resultater fra de artikler, som jeg har systematisk udvalgt. Jeg har valgt at inddele studierne i tre kategorier: politisk afsender, borgerengagement og offentlig aktør. 'Politisk afsender' fokuserer på parti og politikers kommunikationsstrategi, motivationer og aktivitet på sociale medier. Denne kategori kan betegnes som udbuddet af politisk kommunikation, og fokuserer dermed primært på envejskommunikation fra parti eller politiker til offentlighed eller imellem borgere. Kategorien 'borgerengagement' ser på, hvordan den politiske kommunikation engagerer borgerne og fokuserer dermed på efterspørgsel nærmere end udbud samt interaktionen imellem politiker og borger. Den sidste kategori er 'offentlig aktør'. Her er fokus på at afdekke forholdet mellem centrale aktører i den bredere offentlighed og særligt de traditionelle massemediers rolle i relation til både politiker og borger. I den sidste kategori kommunikerer parti eller politiker hermed enten til en bredere og mere diffus offentlighed eller direkte til massemedierne.

Politisk afsender

Den politiske afsender, både parti og enkeltpolitiker, må forventes at kommunikere strategisk i alle aspekter af deres aktivitet på sociale medier (McNair 2011). Det betyder, at deres offentlige aktivitet på sociale medier primært produceres med henblik på at skabe opbakning i befolkningen og i sidste ende vinde flest mulige stemmer op til et valg. Den enkelte kandidat må dog også gøre sig strategiske overvejelser omkring intern positionering i eget partiet samt positionering i forhold til andre partier og politikere, hvilket således også påvirker den strategiske brug af sociale medier (Strömbäck 2007).

En af hovedtemaerne ved studiet af politiske partier og individers anvendelse af sociale medier bygger på normaliseringshypotesen, der undersøger, hvorvidt nye medier kan være med til at gøre konkurrencen mellem partier og politikere mere ligelig. Idéen er her, at den lettere adgang til sociale medier eksempelvis gør det nemmere for nye og mindre politiske aktører at føre kampagne med mindre ressourcer end etablerede institutioner. Problemet med normaliseringshypotesen er dog, at normalisering bliver målt på mange måder ud over partistørrelse, økonomi og position (regeringsbærende/konkurrende). Nogle studier fokuserer eksempelvis også på alder og politisk erfaring osv. Dette sammenholdes i øvrigt med flere typer af succesparametre såsom antallet af stemmer eller omtale i massemedier versus omtale på sociale medier. Kombinationen af forskellige definitionsparametre for normalisering samt forskellige succesparametre varierer i de forskellige studier, hvilket også komplicerer sammenligningsgrundlaget.

Selvom normaliseringshypotesen defineres med forskellige nuancer i mange studier, så er der dog alligevel nogle generelle tendenser at spore på tværs af studier og landegrænser i Europa. Generelt er der kun få studier, som entydigt underbygger normaliseringshypotesen. Quinlan et al. (2018) finder eksempelvis, at økonomiske ressourcer

og partitilknytning er de mest afgørende faktorer for om den enkelte politiker i Tyskland har en tilstedeværelse på sociale medier. Der er dog flere studier som viser tendens til udligningshypotesen både i Danmark (Hansen og Kosiara-Pedersen 2014) Norge og Sverige (Larsson og Kalsnes 2014; Larsson 2016) samt Schweiz og Østrig (Klinger og Russman 2017). Hoveddelen af studier omkring sociale mediers normaliserende eller udlignende indflydelse finder dog blandede resultater, hvilket således også bekræfter udligningshypotesen til dels. Et fransk studie (Koc-Michalska, Gibson og Vedel 2014) og et engelsk studie (Southern 2015) finder lige som Quinlan et al. (2018), at økonomiske ressourcer har indflydelse på, hvilke politiske aktører, der er aktive på sociale medier (normalisering). Omvendt finder de også, at andre konkurrerende aktører er mere aktive end de regeringsbærende, hvilke understøtter udligningshypotesen. Et studie fra Danmark (Skovsgaard og Van Dalen 2013), pointerer, at traditionelle medier har størst prioritet, hvilket bekræftes af et Østrigsk og Sveizisk studie af kommunikationsansvarlige i politiske partier (Klinger og Russmann 2017), men dette studier fremhæver yderligere ansigt-til-ansigt-mødet med borgeren som vigtigere end kommunikation via sociale medier. Et større komparativt studie finder ikke tydelige tegn på normalisering eller udligning på tværs af 12 EU-medlemslande, men finder i stedet at sociale medieplatforme som Facebook er blevet en komplet integreret del af kampagnearbejdet hos de fleste partier på tværs af landegrænser (Lilleker et al. 2015).

Ud over at undersøge, hvilke kanaler politikerne bruger under valgkampen, så er der også underdelinger af studier, som undersøger hvad politikerne bruger sociale medier til. Hoffman, Suphan og Meckel (2016) finder, at politikere i Schweiz hovedsageligt bruger sociale medier til selvfremstilling, hvilket bekræftes af et norsk studie (Enli og Skogerbo 2013) samt et dansk studie, som ydermere finder lav tilstedeværelse af politiske emner i indholdet, som deles på sociale medier i forhold til indhold med henblik på selvfremstilling (Van Dalen et al. 2015). I et lignende studie også af Hoffmann og Suphan (2017) denne gang med udgangspunkt i Tyskland finder de frem til en lignende konklusion. De konkluderer desuden, at politikernes personlige holdning til grænsen mellem privatliv og offentlighed er en god måde at afgøre sandsynligheden for aktiv deltagelse på sociale medier, i højere grad end de klassiske normaliseringsparametre såsom økonomiske ressourcer og andet. Et tysk studie viser, at politikere bruger forskellige sociale medieplatforme til forskellige formål. Twitter bruges eksempelvis til at kommunikere med pressen, mens Facebook bruges mere til mobilisering af støtte i befolkningen (Stier et al. 2018).

Effekten af tilstedeværelsen på sociale medier viser dog, at selvom mindre partier og politikere er mere synlige på sociale medier, så er dette ikke nødvendigvis lig med flere stemmer. De fleste studier finder tendens til normalisering af de traditionelle magtstrukturer, når de sammenligner stemmeantal med tilstedeværelsen på sociale medier (Strandberg 2013; Hansen og Kosiara-Pedersen 2014; Jacob og Spierings 2016). Karslen og Enjolras (2016) finder desuden, at individuelt orienterede politikere er mest aktive på Twitter i kontrast til de partiorienterede, men de konkluderer også, at de individuelt orienterede politikere ikke er de mest indflydelsesrige aktører i netværket.

Konkluderende kan vi således se en tendens til, at mindre partier og politikere er mere aktive på sociale medier. Omvendt så konkluderer de fleste studier, at disse aktører ikke opnår væsentlig mere indflydelse eller flere stemmer alene ved høj aktivitet på sociale medier. Tvært i mod, så tyder det på, at de succesfulde og indflydelsesrige aktører på sociale medier i højere grad er de traditionelle magtfulde politiske aktører, som også får opmærksomhed i traditionelle medier udenfor sociale medieplatforme. Hermed kan sociale medier ved første øjekast skabe ligestilling forstået som nemmere adgang for mindre aktører til offentlig debat. Omvendt findes der ikke entydigt bevis på, at sociale medier isoleret set, udligner fordelingen af den politiske magt og indflydelse. Alt i alt kan man således konkludere, at normaliseringshypotesen står en smule stærkere, fordi de nye kanaler generelt set ikke har ændret væsentligt ved de traditionelle politiske magtforhold, selvom nye aktører har fået nemmere adgang til offentlig kommunikation på sociale medier.

Borgerengagement

Næste kategori er borgerengagement, som undersøger hvorvidt sociale medier er med til at gøre politikerne mere interaktive, og om sociale medier kan være med til at mobilisere nye borgere i stedet for blot at tale til de allerede engagerede. Et tidligt svensk studie baseret på fokusgrupper pointerer, at politikere er mere villige til at indgå i politisk debat end borgere er (Gustafsson 2012), hvilket bekræftes af et norsk studie (Segaard 2015), som dog finder potentiale for at mobilisere nye borgere på sociale medier. Flere studier konkluderer generelt, at politikere ikke interagerer ofte via sociale medier (Højholt og Kosiara-Pedersen 2011; Graham et al. 2013; Klinger 2013; Kalsnes 2016; Jensen 2017). Enkelte studier er dog mere positive omkring mængden af interaktion (Larsson og Ihlen 2015). Et studie viser, at politikere fra mindre partier i både Sverige og Norge er mere aktive og mere succesfulde med at skabe stort engagement og flest delinger af deres posts på Facebook (Larsson 2016). Et dansk studie af Sørensen (2016) viser, at over to-tredjedele af folketingskandidaterne på Facebook interagerede med borgere i kommentarsporet i løbet af en måned udenfor valgkamp. Desuden medførte en tredjedel af alle kommentarer interaktion med en politiker. Sørensen mener, at det relativt høje tal kan skyldes, at han ser på data udenfor valgkampen, hvor politikere har mere tid. Men han nævner også, at politikere kan være blevet mere aktive over tid. Omvendt så er det uklart, hvor meget engagement, vi bør forvente af politikere, og der savnes nuance i diskussionen af den indflydelse, som delvis og sporadisk engagement kan have på den politiske proces. Studier som Kalsnes (2016) fører eksempelvis en nuanceret diskussion af ”The Social Media Paradox”, som omhandler de strategiske årsager politikerne har til at undgå eller nedprioritere interaktion i praksis. Et interviewstudie af Farkas og Schwartz (2018) viser også, at de kommunikationsansvarlige i partierne er meget interesserede i at opnå engagement på Facebook under valgkampen. Det skyldes dog mest, at engagement giver større algoritmisk ’reach’, end at de ønsker at opnå demokratisk borgerdeltagelse i sig selv.

Et norsk studie af Enli og Rosenberg (2018) konkluderer, at vælgere generelt finder politikere mere troværdige på sociale medier end i massemedier. Et komparativt studie af Geber og Scherer (2015) viser forskel på USA og Tyskland, hvor politikere i USA er mere tilbøjelige til at personliggøre deres kommunikation og interagerer med vælgere end tyske politikere. Mange studier dokumenterer manglende innovation og mobilisering i sammenligning med Obamas valgkamp i 2008 eksempelvis i et britisk studie af Harris og Harrigan (2015). Et komparativt studie af politikeres brug af Twitter i Holland, England og USA finder, at borgernes tilstedeværelse og engagement med politikere på sociale medier er afgørende for politikernes egen aktivitet (Tromble 2018). Tromble finder i øvrigt, at hollandske politikere har fem gange så mange samtaler i deres tweets end amerikanske politikere. Dette udfordrer ifølge hende teorien om, at amerikanske politikere generelt er mere innovative og engagerende på sociale medier end de europæiske politikere. Konklusioner baseret på komparative analyser af USA og europæiske landes interaktion med borgere når altså frem til forskellige konklusioner muligvis afhængigt af, hvilket europæisk land der sammenlignes med.

Der er lavet flere studier, som undersøger, hvilket indhold der skaber engagement. Et norsk studie på tværs af sociale medieplatforme viser, at indhold engagerer forskelligt på tværs af platformene Facebook, Twitter og Instagram (Larsson 2019). Et andet studie af Larsson (2015) finder, at politikere deler relativt traditionel politisk information via Facebook, men det er posts med positiv anerkendelse og kritik af modstanderen, der skaber mest engagement. Et studie fra Schweiz (Keller og KönigsLöw 2018) viser at kommunikation med følelser skaber mest engagement både på Twitter og Facebook, selvom denne type også er den mest sjældne. Studier fra Italien (Ceron og d'Adde 2016) og Ungarn (Bene 2017a; 2017b) viser specifikt, at negative posts opnår flest delinger og engagement. Et studie af populisme i Frankrig finder at Marine Le Pen har gjort diskursen i Front National mere populistisk, og at dette har haft positivt resultat på sidens kvantitative engagement (Stockemer og Barisione 2017). Vochocová, Štětka og Mazák (2016) finder frem til at mænd er mest tilbøjelige til at kommentere på tjekkiske partiers Facebooksider. Ved at se på indholdet finder de også at mænd er mere negative i deres kommunikation. Et østrigsk studie af populisme finder også, at mænd er mere tilbøjelige til at følge de populistiske partier (Heiss og Matthes 2017). Man kan således være nervøs for, at den sociale medielogik er med til at øge politikeres incitament til at øge følelsesladet, negativ og populistisk kommunikation. Men studier som Larsson (2015) i Norge og Stier (2017) i Tyskland viser dog, at politisk kommunikation på sociale medier ikke nødvendigvis tilpasses til, hvad der engagerer mest.

Andre studier interesserer sig for, om sociale medier kan mobilisere borgere enten online eller offline. Copeland og Römmele (2014) finder, at politikere hovedsageligt kan mobilisere unge vælgere og partistøtter, men omvendt finder de også, at denne kommunikation kan hjælpe til at bringe synlighed videre i netværket af mindre politisk interesserede. Vacari og Valeriani (2016) finder også, at sociale medier kan mobilisere borgere som ikke er medlem af partiet baseret på spørgeskemaer i Tyskland, Italien og England. De

finder i øvrigt en stærkere relation mellem partimedlemskab og de engagerede i Tyskland, hvor partierne generelt har mere støtte og større tillid. Karlsen (2015) fremhæver, at norske borgere, som følger partier og politikere på Facebook, er centrale meningsdannere, som er mere tilbøjelige til at videregive politisk information i sociale netværk offline og på sociale medier.

Studier indenfor borgerengagement bekræfter således overordnet, at nye borgere kan mobiliseres politisk via sociale medier. Politikere udviser også interesse for at indgå i interaktion med borgerne, men flere studier påpeger, at mængden af konkret interaktion mellem politikere og borger indtil videre er begrænset. Det mest engagerende indhold via sociale medier er typisk indhold, der appellerer til følelserne, men det er ikke nødvendigvis det mest delte indhold. Der er således strategisk potentiale i at engagere borgere via sociale medier, men politikerne er stadig tilbageholdne med at ændre radikalt på deres traditionelle tilgang til politisk kommunikation.

Offentlig aktør

Det sidste tema handler om offentlige aktører, hvor studierne typisk fokuserer på relationen mellem politikere og traditionelle medier eller andre aktører i offentligheden såsom private meningsdannere og organisationer. Flere studier forsøger at afdække det politiske netværk på sociale medier, men disse studier tager hovedsageligt udgangspunkt i Twitter, grundet platformens offentlige og horisontale struktur, der blandt andet muliggør netværksanalyser. Et omfattende studie baseret på netværksanalyse af den Østrigske Twittersfære (Ausserhofer og Maireder 2013) fandt tilbage i 2013, at denne var domineret af en medieelite, selvom det var delvist muligt for private og udefrakommende aktører at få indflydelse. Efterfølgende studier har i nogen grad bekræftet denne analyse, men også nuanceret den. Et svensk studie finder (Larsson og Moe 2012), at de mest aktive profiler på Twitter var eget af professionelle medier eller politikere. D'heer og Verdegem (2014) finder i et belgisk studie, at borgere poster mest, men politikere og journalister er mest centrale i netværket. Dang-Xuan et al. (2013) finder i deres tyske studie, at influenter under en valgkamp er primært borgere og journalister og dernæst politiske partier. Et netværksstudie i spansk kontekst (Guerrero-Solé 2018) finder, at interaktionen mellem politikere og borgere på Twitter er meget opdelt i adskilte politiske grupper særligt i forhold til, hvem der retweeter, hvilke politiske aktører, mens traditionelle medier og journalister i højere grad er brobyggere imellem disse politiske grupperinger. Et italiensk studie af netværksaktører (Vacari og Valeriani 2015) finder, at de fleste af politikernes følgere er relativt inaktive brugere med et lille netværk af egne følgere. Politikere med mange følgere er også dem med den største andel af inaktive følgere. Generelt finder studiet derfor, at de vigtigste influenter på Twitter typisk er brugere i mellemklassen, som hverken har færrest eller flest følgere men derimod har et relativt stort netværk af mere aktive følgere.

Der er flere studier som undersøger dual screening som fænomen, hvilket er når borgere eksempelvis følger med i en fjernsynsdebat mens de debatterer denne på sociale medier. Dette fænomen er dog ikke noget, der har fået stor opmærksomhed i Danmark indtil videre. Dette kan skyldes, at fænomenet oftest foregår via hashtags på Twitter, hvilket er en platform, der ikke er populær i den danske befolkning og kun for nyligt har opnået popularitet indenfor politisk kommunikation. Ampofo, Anstead og O'Loughlin (2011) finder, at dual screen-publikummet i England hjælper hinanden med at fortolke valgkampens detaljer, hvilket derved slører grænsen mellem ekspert og almen borger i den offentlige debat. Vaccari og Valeriani (2018) har foretaget en større undersøgelse af dual screening i otte vestlige lande inklusiv Danmark. Deres undersøgelse finder, at dual screening engagerer borgere som ikke normalt har interesse i politik særligt i lande med stærke public service-institutioner. Iannelli og Giglietto, (2015) konkluderer, at det kun er et begrænset italiensk publikum, der benytter sig af dual screening, hvilket betyder at både medier og politikeres mulighed for at skabe interaktion på denne baggrund er begrænset. Vergeer og Franses (2016) finder, at debatten på Twitter afspejler de emner, som fylder meget på tv under debatten, og desuden, at politikerne ikke ofte inddrages i Twitter-debatten mellem borgere. Bentivegna og Marchetti (2015) finder, at en lille dedikeret skare af borgere engagerer sig i debatten på Twitter i perioden under tv-debatterne. Journalister er centrale i netværket af debattører, men politikere bliver også ofte retweetet i perioden. Giglietto og Selva (2014) finder, at tv-events er de mest aktive perioder på Twitter, som hermed viser et tydeligt sammenspil mellem traditionelle medier og sociale medier. Overordnet set, så tegner studier af dual screening et billede af en lille men dedikeret skare af borgere, der diskuterer politik, hvor særligt journalister og traditionelle medier er centrale i forbindelse med denne aktivitet og kun i mindre grad den enkelte politiker.

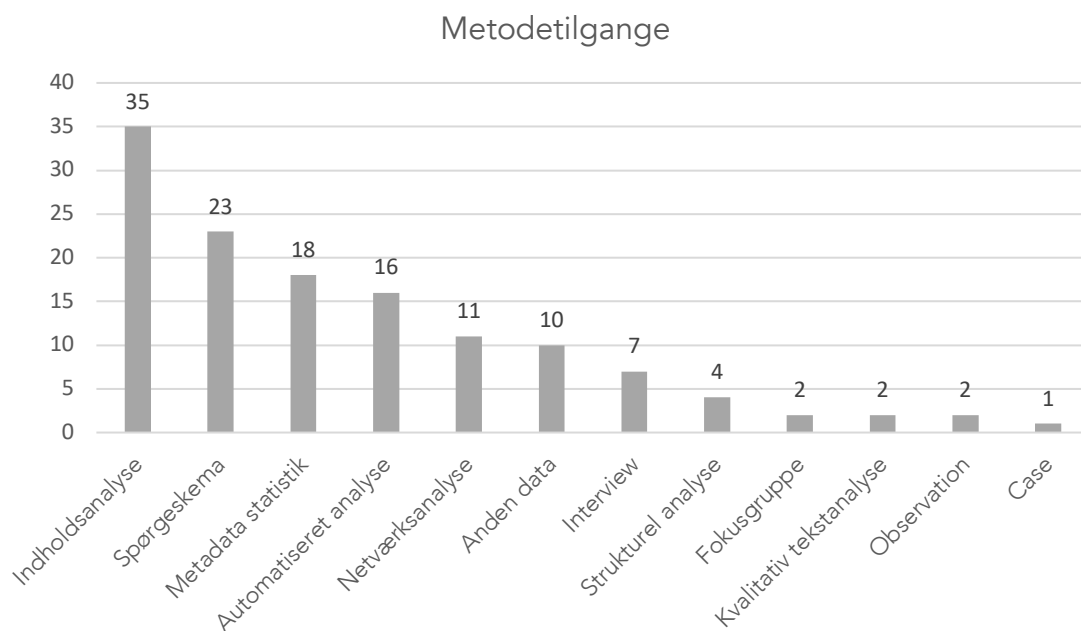
Mange studier undersøger relationen mellem politikere og pressen samt andre aktører på sociale medier (primært Twitter). Et dansk studie af relationen mellem citeringer i pressen og politikeres sociale medieaktivitet finder, at journalister i stigende grad citerer politikere via deres sociale medier, hvilket har rykket magtbalance en smule til politikerens fordel (Kjeldsen 2016). Et norsk studie (Enli og Simonsen 2018) af politiske og journalistiske aktører finder, at de hyppigst anvendte hashtags refererer til mediehistorier fra traditionelle medier oftere end historier, som er skabt af politiske institutioner. Dette bekræfter de traditionelle mediers centrale rolle på sociale medier. Et lignende studie baseret på data fra Danmark, Sverige og Norge finder også frem til, at traditionelle medier er centrale på Twitter ved at undersøge, hvad brugerne linker til (Moe og Larsson 2013). Et schweizisk effektstudie af Kovic et al. (2017) bekræfter, at massemedier har den største indflydelse på stemmetallet for politikere, men finder også en lille effekt for sociale medier. Karlsen og Enjolras (2016) konkluderer, at dem der får størst indflydelse på Twitter, er de aktører, der kan skabe synergi imellem Twitter og traditionelle medier, hvilket bekræftes af et lignende dansk studie (Blach-Ørsten, Eberholst og Burkal 2017) samt et tysk studie (Jungheer 2014) og et belgisk studie (Van Aelst et al. 2017).

Et af de gennemgående fund på tværs af studier er således, at nye og gamle medier spiller sammen i det hybride mediesystem, som Chadwick også har præsenteret i hans

bog fra 2013. Dette betyder at forskning bør være opmærksomme på den brede medie-kontekst, særligt når studier fokuserer på data fra enkelte platforme.

Litteraturstudiet kategoriseret efter metoder

I dette afsnit vil jeg diskutere de forskellige metodiske tilgange til studier af politisk kommunikation via sociale medier baseret på mit litteraturstudie. Jeg fokuserer særligt på studier, som gør delvist eller eksklusivt brug af data fra sociale medier, eller hvad nogen kalder 'digital trace data' (Freelon 2014; Jungherr 2016). Denne type data kan direkte oversat kaldes digitale spor, hvilket betyder, at det er noget som indsamles digitalt efter det har fundet sted. Dette er derfor i kontrast til traditionelle metoder, som spørgeskemaer eller interviews, hvor data indsamles og skabes med henblik på at undersøge et særligt forskningsspørgsmål (Jungherr 2016). Mange artikler er bemærkelsesværdigt uklare og inkonsistente omkring, hvordan indsamling og analyse af denne type data beskrives i metodesektioner, hvilket tyder på, at dette stadig i høj grad er et felt i udvikling. Freelon (2014) beskriver digital trace data i kontrast til normal tekst, hvilket man også kan se som forskellen på data og metadata – altså data om data (Rogers 2013). Richard Rogers definerer desuden digitale metoder, som en særlig tilgang til indsamling og analyse af digitalt født data, hvor der tages særlig hensyn til, hvordan data bliver til på internettet, samt hvilke nye metoder vi kan udvikle til at analysere denne data bl.a. via tilgængelig metadata (Rogers 2013). Online metadata tilknytter nye informationer til tekst såsom, hvem der kommunikerer med hvem (netværk), hvor mange der engagerer sig i en kommunikationshandling (likes, comments, shares), hvilke referencer og links der henvises til (url-domæner) osv. I denne artikel tilslutter jeg mig hovedsageligt Jungherrs (2016) definition af digitale spor som data, der inkluderer både normale tekster og metadata, men som afgrænses af, hvorvidt data er indsamlet og således skabt med henblik på at studere et særligt fænomen (traditionel), eller skabt før indsamling på sociale medier uafhængigt af undersøgelsens indsamling og interessefelt (digitale spor). Inden jeg kigger nærmere på studierne af digitale spor, vil jeg starte med at tage et kig på de studier, som anvender traditionelle metoder til at studere sociale mediers rolle i parlamentarisk politik uden at se direkte på data fra sociale medier. Efterfølgende præsenterer jeg studier, der kun tager udgangspunkt i digitale spor, og til sidst præsenterer jeg de studier, som kombinerer begge tilgange. Jeg har valgt at inddrage både traditionelle dataindsamlingsmetoder og digitale spor, fordi jeg mener, at det er relevant at se på forskellen og muligheder for kombinationen af de forskellige metoder. Nedenfor i figur 2 præsenteres en oversigt over de forskellige metodetilgange, som jeg har fundet i gennemgangen af mit litteraturstudie. Bemærk at tallet overstiger de 89 artikler, fordi flere studier netop kombinerer flere forskellige metoder.

Figur 2: Antal og fordeling af metoder som anvendes i de 89 artikler (bemærk samlet tal er >89, da mange artikler kombinerer flere metoder).

Traditionelle metoder

I forbindelse med min søgning, fandt jeg 16 relevante artikler om sociale mediers rolle, der ikke anvender digitale spor – eller data indsamlet fra sociale medier. Disse artikler baserer sig hovedsageligt på spørgeskemaer og interviews, der har til formål at afdække subjektive vurderinger af sociale mediers rolle i valgkampen. Interviews tager eksempelvis udgangspunkt i partistrategers opfattelser. Klinger og Russmann (2017) laver et komparativt studie, hvor de sammenligner, hvordan kommunikationsansvarlige i østrigske og schweiziske partier opfatter sociale mediers rolle i forbindelse med en valgkamp. De finder frem til, at sociale medier kun opfattes som en mindre brik i den overordnede kommunikationsstrategi under valgkampen. Offline borgerkontakt såsom at møde borgere ansigt til ansigt betragtes som vigtigere end kommunikation via sociale medier, selvom der ikke nødvendigvis skelnes klart mellem offline/online strategi. Farkas og Schwartz (2018) interviewer ansvarlige for sociale medier i danske partier før og efter en valgkamp. Her finder de frem til, at kommunikationsansvarlige primært opfatter brugergenereret indhold som en ny metode til at sprede information via algoritmisk distribution, nærmere end at se denne type indhold som en måde at skabe større deltagelse ved borgerinddragelse og medbestemmelse. I begge disse studier ser vi, hvordan interviews egner sig til at finde frem til de bagvedliggende overvejelser omkring strategi og værdi, som ikke kan opfanges ved analyse af de digitale spor alene.

Spørgeskemaer er en af de mest populære metoder både i kombination med digitale data og for sig selv. Spørgeskemaer er gode til at undersøge sammenhænge mellem

demografiske parametre og andre opsatte variabler, som er utilgængelige eller svært tilgængelige via digitale spor. Hansen og Kosiara-Pedersen (2014) finder i deres studie, at alder er den mest afgørende faktor til at forklare, hvilke politikere der var mest aktive på sociale medier. De finder også kun begrænset sammenhæng mellem brugen af sociale medier og antallet af stemmer, som den enkelte kandidat fik i folketingsvalget. Et interessant studie af Hoffman og Suphan (2017) går videre end de klassiske demografiske parametre ved at undersøge personlighedsstræk. Herved konkluderer de, at politikeres anvendelse af sociale medier stemmer mere overens med, hvordan de generelt opfatter grænsen mellem privatliv og selvfremsstilling, end traditionelle demografiske variable som f.eks. alder. I et stort komparativt spørgeskemastudie af 12 EU-lande finder Lilleker, Tenscher og Štětka (2015), at der er relativ enighed mellem partier i forskellige lande og deres vurdering af sociale mediers strategiske rolle i kampagner. Nye EU-lande har en tendens til at vurdere, at Facebook er vigtigere end andre sociale medier, men generelt konkluderer forskerne, at den klareste tendens i deres data er, at sociale medier er blevet integreret i kampagnesystemet, og at de betragtes som vigtige mediekanaler på linje med traditionelle medier. Spørgeskemaer er her særligt egnede til at sammenligne på tværs af lande, eftersom studier kan systematiseres og struktureres ensartet fra starten. Spørgeskemaer kan også skabe variabler, hvorimod digitale spor ofte begrænses af de eksisterende variabler ud fra den tilgængelige metadata. Overordnet set så er traditionelle metoder til indsamling såsom interview og spørgeskemaer ofte bedre til at forklare, hvorfor partier, politikere eller borgere gør, som de gør. Svagheden er dog, at vi ikke kan vide, om de subjektive tilbagemeldinger stemmer overens med, hvordan sociale medier bruges og anvendes i praksis. Her kan det være en fordel at se på praksis via digitale spor fra sociale medier.

Digitale metoder

Det er tydeligt, at indholdsanalyse er den absolut dominerende metode til at analysere digitale data fra sociale medier (figur 2). Efterfølgende er det populært at lave statistisk analyse af metadata. Her udnyttes den allerede tilgængelige og strukturerede data fra digitale spor til at se på, hvem der kommunikerer med hvem, hvor meget, samt hvilket engagement disse typer kommunikation opnår (antal likes, kommentarer og delinger). Flere analyser gør yderligere brug af automatiserede analyse, hvor større mængder af den ustruktureret data også analyseres og kategoriseres. Tekstindhold kan eksempelvis betragtes som ustruktureret data, der tidligere tog lang tid at analysere primært via kvalitativ metode. Men i takt med, at bøger, tekster og digitale spor er blevet digitalt tilgængelige, så er der også kommet bedre metoder til at strukturere og analysere store mængder tekstdata. En simpel metode til tekstanalyse er ordfrekvenser og analyse af ordsammenstillinger (Groshek og Engelbert 2013). Mere avancerede automatiserede analyser gør brug af Natural Language Processing (NLP) eller machine learning til at fortolke og finde møn-

stre i store mængder data (se eksempelvis Stier et al. 2018). Nogle bruger også automatiseret analyse til andet end tekstmateriale, såsom at analysere aktivitetsmønstre og peaks i deres data (Giglietto og Selva 2014). Netværksanalyse er også en hyppigt anvendt metode særligt til Twitter-data, hvor relationer mellem aktører afdækkes ved at beregne og visualisere disse som netværksgrafer.

Digital indsamling af data foregår typisk via API'er (applikation programming interface), hvor sociale medieplatforme giver adgang til en afgrænset og struktureret type data (Lomborg og Bechman 2014). Twitters API er nemmere at tilgå og har været mere konsistent over tid end Facebooks API, som har ændret sig mere. Dette har givet en overvægt at Twitter-studier, selvom Facebook er en større platform. Denne skævvridning er også synlig i min litteratursøgning, hvis man ser på studier, der gør delvist eller eksklusivt brug af digitale spor. Fordelingen er således, at der er 38 studier af Twitterdata, 18 fra Facebook og 19 studier, der undersøger begge platforme. Studier som udelukkende anvender digitale spor er ofte deskriptive, fordi de ikke kan undersøge, hvorfor aktørerne gør, som de gør. I stedet beskriver disse studier, hvad politiske aktører gør, og leder efter sammenhæng og mønstre i denne aktivitet. Det hjælper os til at vurdere hvad, hvordan og hvor meget, men sjældent hvorfor. I den sidste sektion om metode, vil jeg kort gennemgå de studier, som har forsøgt at kombinere traditionelle indsamlingsmetoder med digitale metoder.

Blandede og multiple metoder

Kombinationen af metoder kan enten defineres som multiple, hvis forskningen trækker på flere metoder, eller blandede metoder, hvis metoden kombinerer metoder fra kvalitative og kvantitative studier (Creswell 2014). I dette afsnit vil jeg ikke differentiere mellem de to og dermed ikke føre en dybdegående diskussion af forskellen på kvalitativ og kvantitativ tilgang. I stedet vil jeg præsentere brugen af blandede metoder forstået som metoder, der kombinerer data indsamlet via traditionelle metoder med data baseret på digitale spor. Dette betyder også, at jeg ikke går ind i paradigmedebatten om kvantitative versus kvalitative metoder og i dette afsnit i stedet tager en pragmatisk tilgang til metodevalg.

Som præsenteret tidligere, så er spørgeskema mest anvendt som traditionel metode til studiet af sociale mediers og politisk kommunikation, mens indholdsanalysen er den dominerende ved analysen af digitale spor. Begge metoder kan dog opnå en ekstra dimension i kombination. Eksempelvis har Vochocová, Štětka og Mazák (2016) benyttet spørgeskemaer til at vise, at kvinder er mindre tilbøjelige til at blande sig i politisk debat på politiske partiers sider. Efterfølgende kunne de bekræfte den generelle tendens ved at se på konkrete kommentarer på partiernes Facebooksider samt uddybe, at mænds kommentarer generelt var mere negative. På denne måde hjælper kombinationen dem til for det første at metodetrianglerer, men dernæst også at uddybe deres generelle resultater. Der er flere studier som kombinerer interviews med statistik baseret på metadata fra di-

gitale spor. Kalsnes (2016) studie i norsk kontekst og Magin et al.'s (2017) studier i Tyskland og Østrig kombinerer i begge tilfælde interview med analyse af metadata fra sociale medier. Her finder begge studier en uoverensstemmelse mellem partiernes ideal for brug af sociale medier med deres praktiske brug af platformen i det daglige. En mere sjælden model er studier, der holder sig indenfor det digitale men blander kvalitative og kvantitative metoder. Laaksonen et al. (2017) anvender eksempelvis metoder fra automatiseret analyse til at undersøge aktivitet og sentiment hos over 1000 politiske kandidater under en finsk valgkamp. Foruden dette bruger de også etnografisk metode til at observere aktivitet systematisk en måned op til valgdagen. Den automatiserede metode viser, at kommunikationen mellem kandidater oftest er negativ og kritisk. Dette bekræftes via kvalitative observationer, der også bidrager med dybdegående analyser af udvalgte visuelle og kontekstualiserede eksempler på den negative kommunikation. Det er overraskende sjældent, at denne ellers oplagte kombination af kvantitativt overblik med kvalitativ fordybelse bliver anvendt, hvilket sandsynligvis skyldes det traditionelle skel mellem det kvalitative og kvantitative paradigme. Til sidst skal nævnes, at mange kvantitative studier af digitale spor også kombineres med anden data, såsom censusdata, vælgerdata, massemediedata og andre typer af offentlig tilgængelig information. Dette gøres ofte ved studier af effekt eller sammenhæng mellem aktivitet på sociale medier og eksempelvis fordelingen af stemmer eller synlighed i massemedier. Denne type studier holder sig hermed inden for den kvantitative logik, og går i tråd med en mere traditionel tilgang indenfor politisk videnskab.

	Ikke digitale spor	Digitale spor	Blandet
Politisk af-sender	Hansen og Kosiara-Pedersen (2014); Lilleker, Tenscher og Štětka (2015); Hoffmann, Suphan, og Meckel (2016); Hoffmann og Suphan (2017); Klinger og Russmann (2017); Guðmundsson (2019)	Skovsgaard og Van Dalen (2013); Larsson og Kalsnes (2014); Graham, Jackson og Broersma (2016); Larsson (2016); Lee og Campbell (2016); Bene (2017a); Borge Bravo og Esteve Del Valle (2017); Bracciale og Martella (2017); Engesser et al. (2017); Ernst et al. (2017); Laaksonen et al. (2017); Ceccobelli (2018)	Groshek og Engelbert (2013); Southern (2015); Van Dalen et al. (2015); Jacobs og Spierings (2016); Magin et al. (2017); Quinlan et al. (2018)
Borger-engagement	Gustafsson (2012); Copeland og Römmele (2014); Karlsson (2015); Seggaard (2015); Loader et al. (2016); Vaccari og Valeriani (2016); Heiss og Matthes	Højholt og Kosiara-Pedersen (2011); Franch (2013); Graham et al. (2013); Guerrero-Solé, Corominas-Murtra og Lopez-Gonzalez (2014); Geber og Scherer (2015); Larsson (2015; 2019); Larsson og Ihlen (2015); Vaccari og Valeriani (2015); Ben-David og Matamoros-Fernández (2016);	Enli og Skogerbø (2013); Klinger (2013); Strandberg (2013); Caldarelli (2014); Ceron et al. (2014); Koc-Michalska, Gibson og Vedel (2014); Harris

	(2017); Farkas og Schwartz (2018)	Ceron og d'Adda (2016); Sørensen (2016); Bene (2017b); Jensen (2017); Segesten og Bossetta (2017); Stier et al. (2017); Stockemer og Barisone (2017); Keller og Königslöw (2018); Tromble (2018); Keller og Klinger (2019)	og Harrigan (2015); Kalsnes (2016); Vochocová, Štětka, og Mazák (2016); Stier et al. (2018)
Offentlig aktør	Enli og Rosenberg (2018); Vaccari og Valeriani (2018)	Ampofo, Anstead, og O'Loughlin (2011); Larsson og Moe (2012); Ausserhofer og Maireder (2013); Dang-Xuan et al. (2013); Moe og Larsson (2013); D'heer og Verdegem (2014); Giglietto og Selva (2014); Bentivegna og Marchetti (2015); Iannelli og Giglietto (2015); Rauchfleisch og Metag (2016); Vergeer og Franses (2016); Bastos og Mercea (2018); Baviera (2018); Chmielewska-Szlajfer (2018); Enli og Simonsen (2018); Suiter et al. (2018); Guerrero-Solé (2018)	Higgins og Smith (2013); Jungherr (2014); Karlsen og Enjolras (2016); Kjeldsen (2016); Blach-Ørsten, Eberholst og Burkal (2017); Kristensen et al. (2017); Kovic et al. (2017); Van Aelst et al. (2017)

Tabel 1: 89 studier af parlamentarisk politik på sociale medier i EU. Sorteret efter digitale spor og politisk tema.

Diskussion

Med dette litteraturstudie har jeg vist, hvilken forskning der i øjeblikket er lavet om sociale mediers rolle i forhold til partier og politikeres politiske kommunikation i EU. Forskningen har indtil videre afklaret flere generelle spørgsmål angående sociale mediers rolle indenfor politisk kommunikation, men der er også opstået nogle problemstillinger, som jeg vil diskutere i dette afsnit. Hovedsageligt går min kritik på, at forskningen har opsat for brede og binære spørgsmål, hvilket medfører mange mulige tilgange til problemstillingen og typer af svar.

Et problem er en tidlig teknologideterminisme, som både farver den optimisme, der definerer forskningsprojekter af nye innovative teknologier, men samtidigt også den pessimisme, der kendetegner efterfølgende konklusioner, når disse teknologier viser sig ikke at have en dramatisk effekt på demokrati og politiske organisationer. Konklusioner bliver til tider binære, fordi teknologiens rolle undersøges som en formodet kortsigtet revolution af politisk kommunikation. Vi har tidligere lært af forskere som Pippa Norris (2001) med flere, at vi bør være varsomme med at forvente, at medier i sig selv medfører

ændringer i magtstrukturer over kort tid. Således risikerer studier, der opstiller problematikken som binær (normalization/equalization samt reinforcement/mobilization), at overse eller undervurdere de mindre og gradvise ændringer, der finder sted over længere tid. Eksempelvist så har sociale medier på nogle punkter vist sig at indfri nogle af de tidligere håb for eksempelvist mobilisering, hvilket blev afskrevet i tidlige studier af internettets rolle indenfor politik. Hermed skal vi være opmærksomme på ikke at forvente drastiske politiske og samfundsmæssige ændringer på den korte bane og samtidig ikke afskrive den mere diskrete udvikling, der foregår over længere tid.

For det andet er der problemer med overførsel af problemstillinger og trends fra et land til et andet. Her er det hovedsageligt amerikanisering, der dominerer forskningen indenfor politisk kommunikation, men der er også problemer med at overføre resultater fra andre lande både i EU og andre steder til eksempelvist en dansk/skandinavisk kontekst. Heldigvis er der på det seneste kommet flere komparative studier, som forsøger at undersøge ligheder og forskelle i forhold til sociale mediers rolle i enkelte lande og på tværs af dem. Disse studier er vigtige, fordi de dokumenterer væsentlige forskelle, selv på tværs af lande i EU. Dette demonstrerer, at vi må være meget varsomme med at gå ud fra, at teknologier optages på samme vis og med samme effekt.

Et tredje problem handler om blandede og multiple metoder samt interdisciplinart. Jeg har i min gennemgang af undersøgelser vist, hvordan data kan inddrage digitale spor eksklusivt eller gå udenom denne type data via traditionelle metoder såsom spørgeskema og interview. Men jeg har også præsenteret, hvordan kombinationen af de to typer data kan hjælpe til at metodetriangulere og give dybde til forskningsresultater. Digitale spor har således hjulpet til at afklare mange deskriptive spørgsmål omkring hvor meget og hvordan. Kvalitative metoder kan derimod hjælpe til at se dybere på indhold, kontekst og motivation, hvilket også kan hjælpe til at udvikle nye spørgsmål (Karpf et al. 2015). Mange studier kan således få mere dybde ved at kombinere kvantitative og kvalitative tilgange eller traditionelle metoder med digitale.

Forskning i data fra sociale medier står dog overfor en større teknologisk og politisk udfordring, fordi den offentlige adgang til dataindsamling igennem såkaldt API i øjeblikket begrænses eller lukkes helt ned af mange platforme. Cambridge Analytica-skandalen sidste år har medført, at Facebook har besluttet af lukke ned for dataadgang. Det kan virke som en fornuftig løsning for at sikre brugernes privatliv, men det er også en mulighed for, at Facebook kan holde kortene endnu tættere på hånden og dermed undgå at blive kigget over skulderen af kritiske forskere. En lukning af API'erne kan i sidste ende skade forskningen, hvorimod den kommercielle branche sandsynligvis fortsat vil få prioriteret adgang, fordi de udvikler diverse tredjepartsprogrammer baseret på denne data. Der er således i øjeblikket en vigtig debat og kamp om, hvem der kan få adgang til data fra sociale medieplatforme. Nogle forskere kæmper for at bibeholde den offentlige adgang til data (Bruns 2018), mens andre er mere optimistiske overfor mulige samarbejdsaftaler mellem platformene og forskningsinstitutioner (Puschmann 2019), såsom Social Science One, der etablerer partnerskab mellem academia og den private sektor. Problemerne med adgang til data via API har dog skabt opmærksomhed på problemerne ved at

være teknologisk afhængig af en kommerciel platform, der ikke nødvendigvis prioriterer forskning. Derfor er det også værd at overveje nye måder at undersøge disse platforme på, hvor forskere ikke på samme måde er afhængige af, om de kommercielle platforme ønsker at samarbejde og dele data. Her er traditionelle metoder blandt andet egnede til at omgå de digitale udfordringer, men det er også muligt, at digitale udfordringer kan imødekommes med nye og innovative digitale løsninger i fremtiden.

Litteratur

- Ampofo, L., Anstead, N. og O'Loughlin, B. (2011). Trust, Confidence, and Credibility. *Information, Communication & Society*, årg. 14(6), s. 850–871. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2011.587882>
- Ausserhofer, J. og Maireder, A. (2013). National Politics on Twitter. *Information, Communication & Society*, årg. 16(3), s. 291–314. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2012.756050>
- Bannon, D. P. (2005). Relationship Marketing and the Political Process. *Journal of Political Marketing*, årg. 4(2–3), s. 73–90. https://doi.org/10.1300/J199v04n02_04
- Bastos, M. og Mercea, D. (2018). Parametrizing Brexit: mapping Twitter political space to parliamentary constituencies. *Information, Communication & Society*, årg. 21(7), s. 921–939. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2018.1433224>
- Baviera, T. (2018). Influence in the political Twitter sphere: Authority and retransmission in the 2015 and 2016 Spanish General Elections. *European Journal of Communication*, årg. 33(3), s. 321–337. <https://doi.org/10.1177/0267323118763910>
- Beaufort, M. (2018). Digital media, political polarization and challenges to democracy. *Information, Communication & Society*, årg. 21(7), s. 915–920. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2018.1451909>
- Bechmann, A. og Lomborg, S. (2013). Mapping actor roles in social media: Different perspectives on value creation in theories of user participation. *New Media & Society*, årg. 15(5), s. 765–781. <https://doi.org/10.1177/1461444812462853>
- Ben-David, A. og Matamoros-Fernández, A. (2016). Hate Speech and Covert Discrimination on Social Media: Monitoring the Facebook Pages of Extreme-Right Political Parties in Spain. *International Journal of Communication (19328036)*, årg. 10, s. 1167–1193.
- Bene, M. (2017). Sharing Is Caring! Investigating Viral Posts on Politicians' Facebook Pages During the 2014 General Election Campaign in Hungary. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(4), s. 387–402. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1367348>

- Bene, M. (2017). Go viral on the Facebook! Interactions between candidates and followers on Facebook during the Hungarian general election campaign of 2014. *Information, Communication & Society*, årg. 20(4), s. 513–529. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1198411>
- Bennett, W. L. og Iyengar, S. (2008). A New Era of Minimal Effects? The Changing Foundations of Political Communication. *Journal of Communication*, årg. 58(4), s. 707–731. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2008.00410.x>
- Bentivegna, S. og Marchetti, R. (2015). Live tweeting a political debate: The case of the ‘Italia bene comune.’ *European Journal of Communication*, årg. 30(6), s. 631–647. <https://doi.org/10.1177/0267323115595526>
- Bhatti, Y. (2016). *Valgdeltagelsen og vælgerne til folketingsvalget 2015*. København: Centre for Voting and Parties, Faculty of Social Sciences, University of Copenhagen.
- Blach-Ørsten, M., Eberholst, M. K. og Burkal, R. (2017). From hybrid media system to hybrid-media politicians: Danish politicians and their cross-media presence in the 2015 national election campaign. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(4), s. 334–347. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1369917>
- Blumler, J. G. og Kavanagh, D. (1999). The Third Age of Political Communication: Influences and Features. *Political Communication*, årg. 16(3), s. 209–230. <https://doi.org/10.1080/105846099198596>
- Bravo, R. B. og Valle, M. E. D. (2017). Opinion leadership in parliamentary Twitter networks: A matter of layers of interaction? *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(3), s. 263–276. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1337602>
- Bracciale, R. og Martella, A. (2017). Define the populist political communication style: the case of Italian political leaders on Twitter. *Information, Communication & Society*, årg. 20(9), s. 1310–1329. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1328522>
- McNair, B. (2011). *An Introduction to Political Communication*. Oxon: Routledge.
- Bruns, A. (2018). Facebook shuts the gate after the horse has bolted, and hurts real research in the process. *Internet Policy Review*. Tilgængelig på: <https://policyreview.info/articles/news/facebook-shuts-gate-after-horse-has-bolted-and-hurts-real-research-process/786> [Tilgået d. 10.04.2019]
- Caldarelli, G., Chessa, A., Pammolli, F., Pompa, G., Puliga, M., Riccaboni, M. og Riotta, G. (2014). A Multi-Level Geographical Study of Italian Political Elections from Twitter Data. *PLoS ONE*, årg. 9(5), e95809. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0095809>
- Ceccobelli, D. (2018). Not every day is Election Day: a comparative analysis of eighteen election campaigns on Facebook. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 15(2), s. 122–141. <https://doi.org/10.1080/19331681.2018.1449701>
- Ceron, A., Curini, L., Iacus, S. M. og Porro, G. (2013). Every tweet counts? How sentiment analysis of social media can improve our knowledge of citizens’ political

- preferences with an application to Italy and France. *New Media & Society*, årg. 16(2), s. 340–358. <https://doi.org/10.1177/1461444813480466>
- Ceron, A. og d'Adda, G. (2016). E-campaigning on Twitter: The effectiveness of distributive promises and negative campaign in the 2013 Italian election. *New Media & Society*, årg. 18(9), s. 1935–1955. <https://doi.org/10.1177/1461444815571915>
- Chadwick, A. (2013). *The Hybrid Media System: Politics and Power*. 1 edition. Oxford ; New York: Oxford University Press.
- Chadwick, A. og Stromer-Galley, J. (2016). Digital Media, Power, and Democracy in Parties and Election Campaigns: Party Decline or Party Renewal? *The International Journal of Press/Politics*, årg. 21(3), s. 283–293. <https://doi.org/10.1177/1940161216646731>
- Chmielewska-Szlajfer, H. (2018). Opinion dailies versus Facebook fan pages: the case of Poland's surprising 2015 presidential elections. *Media, Culture & Society*, årg. 40(6), s. 938–950. <https://doi.org/10.1177/0163443718756065>
- Copeland, L. og Römmele, A. (2014). Beyond the Base? Political Parties, Citizen Activists, and Digital Media Use in the 2009 German Federal Election Campaign. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 11(2), s. 169–185. <https://doi.org/10.1080/19331681.2014.902783>
- Creswell, J.W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*. 4th edition. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Dang-Xuan, L., Stieglitz, S., Wladarsch, J. og Neuberger, C. (2013). An Investigation of Influentials and the Role of Sentiment in Political Communication on Twitter During Election Periods. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 795–825. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.783608>
- D'heer, E. og Verdegem, P. (2014). Conversations about the elections on Twitter: Towards a structural understanding of Twitter's relation with the political and the media field. *European Journal of Communication*, årg. 29(6), s. 720–734. <https://doi.org/10.1177/0267323114544866>
- Engesser, S., Fawzi, N. og Larsson, A. O. (2017). Populist online communication: introduction to the special issue. *Information, Communication & Society*, årg. 20(9), s. 1279–1292. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1328525>
- Engesser, S., Ernst, N., Esser, F. og Büchel, F. (2017). Populism and social media: how politicians spread a fragmented ideology. *Information, Communication & Society*, årg. 20(8), s. 1109–1126. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1207697>
- Ellison, N. B. og Boyd, D. M. (2013). Sociality Through Social Network Sites. *The Oxford Handbook of Internet Studies*. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199589074.013.0008>
- Enli, G. og Moe, H. (2013). Introduction to Special Issue. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 637–645. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.784795>

- Enli, G. og Rosenberg, L. T. (2018). Trust in the Age of Social Media: Populist Politicians Seem More Authentic. *Social Media + Society*, årg. 4(1), s. 1-11. <https://doi.org/10.1177/2056305118764430>
- Enli, G. og Simonsen, C.-A. (2018). 'Social media logic' meets professional norms: Twitter hashtags usage by journalists and politicians. *Information, Communication & Society*, årg. 21(8), s. 1081–1096. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1301515>
- Enli, G. S. og Skogerbø, E. (2013). Personalized Campaigns in Party-Centred Politics. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 757–774. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.782330>
- Ernst, N., Engesser, S., Büchel, F., Blassnig, S. og Esser, F. (2017). Extreme parties and populism: an analysis of Facebook and Twitter across six countries. *Information, Communication & Society*, årg. 20(9), s. 1347–1364. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1329333>
- Esser, F. og Strömbäck, J. (2014). *Mediatizations of politics: understanding the transformation of Western democracies*, Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Farkas, J. og Schwartz, S. A. (2018). Please Like, Comment and Share our Campaign!: How Social Media Managers for Danish Political Parties Perceive User-Generated Content. *Nordicom Review*, årg. 39(2), s. 19–33. <https://doi.org/10.2478/nor-2018-0008>
- Franch, F. (2013). (Wisdom of the Crowds)²: 2010 UK Election Prediction with Social Media. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 10(1), s. 57–71. <https://doi.org/10.1080/19331681.2012.705080>
- Freelon, D. (2014). On the Interpretation of Digital Trace Data in Communication and Social Computing Research. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, årg. 58(1), s. 59–75. <https://doi.org/10.1080/08838151.2013.875018>
- Geber, S. og Scherer, H. (2015). My Voter, My Party, and Me: American and German Parliamentarians on Facebook. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 12(4), s. 360–377. <https://doi.org/10.1080/19331681.2015.1101037>
- Gibson, R., Römmele, A. og Williamson, A. (2014). Chasing the Digital Wave: International Perspectives on the Growth of Online Campaigning. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 11(2), s. 123–129. <https://doi.org/10.1080/19331681.2014.903064>
- Giglietto, F. og Selva, D. (2014). Second Screen and Participation: A Content Analysis on a Full Season Dataset of Tweets. *Journal of Communication*, årg. 64(2), s. 260–277. <https://doi.org/10.1111/jcom.12085>
- Graham, T., Broersma, M., Hazelhoff, K. og Haar, G. van 't. (2013). Between Broadcasting Political Messages and Interacting with Voters. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 692–716. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.785581>
- Graham, T., Jackson, D. og Broersma, M. (2014). New platform, old habits? Candidates' use of Twitter during the 2010 British and Dutch general election campaigns. *New*

- Media & Society*, årg. 18(5), s. 765–783. <https://doi.org/10.1177/1461444814546728>
- Groshek, J. og Engelbert, J. (2013). Double differentiation in a cross-national comparison of populist political movements and online media uses in the United States and the Netherlands. *New Media & Society*, årg. 15(2), s. 183–202. <https://doi.org/10.1177/1461444812450685>
- Guðmundsson, B. (2019). Logics of the Icelandic Hybrid Media System. *Nordicom Review*, årg. 40(1), s. 43–59. <https://doi.org/10.2478/nor-2019-0001>
- Guerrero-Solé, F., Corominas-Murtra, B. og Lopez-Gonzalez, H. (2014). Pacts with Twitter. Predicting voters' indecision and preferences for coalitions in multiparty systems. *Information, Communication & Society*, årg. 17(10), s. 1280–1297. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2014.920040>
- Guerrero-Solé, F. (2018). Interactive Behavior in Political Discussions on Twitter: Politicians, Media, and Citizens' Patterns of Interaction in the 2015 and 2016 Electoral Campaigns in Spain. *Social Media + Society*, årg. 4(4), s. 1–16. <https://doi.org/10.1177/2056305118808776>
- Gustafsson, N. (2012). The subtle nature of Facebook politics: Swedish social network site users and political participation. *New Media & Society*, årg. 14(7), s. 1111–1127. <https://doi.org/10.1177/1461444812439551>
- Hansen, K. M. og Kosiara-Pedersen, K. (2014). Cyber-Campaigning in Denmark: Application and Effects of Candidate Campaigning. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 11(2), s. 206–219. <https://doi.org/10.1080/19331681.2014.895476>
- Harris, L. og Harrigan, P. (2015). Social Media in Politics: The Ultimate Voter Engagement Tool or Simply an Echo Chamber? *Journal of Political Marketing*, årg. 14(3), s. 251–283. <https://doi.org/10.1080/15377857.2012.693059>
- Heiss, R. og Matthes, J. (2017). Who 'likes' populists? Characteristics of adolescents following right-wing populist actors on Facebook. *Information, Communication & Society*, årg. 20(9), s. 1408–1424. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1328524>
- Higgins, M. og Smith, A. (2013). "My Husband, My Hero": Selling the Political Spouses in the 2010 General Election. *Journal of Political Marketing*, årg. 12(2–3), s. 197–210. <https://doi.org/10.1080/15377857.2013.781473>
- Hoffmann, C. P., Suphan, A. og Meckel, M. (2016). The impact of use motives on politicians' social media adoption. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 13(3), s. 239–256. <https://doi.org/10.1080/19331681.2016.1169241>
- Hoffmann, C. P. og Suphan, A. (2017). Stuck with 'electronic brochures'? How boundary management strategies shape politicians' social media use. *Information, Communication & Society*, årg. 20(4), s. 551–569. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1200646>

- Højholt, L. D. og Kosiara-Pedersen, K. (2011). Forandrer Facebook partiernes forhold til vælgerne? *Politik*, årg. 14(3), s. 57-66. <https://doi.org/10.7146/politik.v14i3.27490>
- Iannelli, L. og Giglietto, F. (2015). Hybrid spaces of politics: the 2013 general elections in Italy, between talk shows and Twitter. *Information, Communication & Society*, årg. 18(9), s. 1006–1021. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2015.1006658>
- Jacobs, K. og Spierings, N. (2016). Saturation or maturation? The diffusion of Twitter and its impact on preference voting in the Dutch general elections of 2010 and 2012. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 13(1), s. 1–21. <https://doi.org/10.1080/19331681.2015.1131652>
- Jensen, J. L. (2013). Political Participation Online: The Replacement and the Mobilisation Hypotheses Revisited. *Scandinavian Political Studies*, årg. 36(4), s. 347–364. <https://doi.org/10.1111/1467-9477.12008>
- Jensen, J. L., Hoff, J., og Klastруп, L. (2016). Internettet og folketingsvalget 2015. Copenhagen, Denmark: Report, Danske Medier.
- Jensen, M. J. (2017). Social Media and Political Campaigning: Changing Terms of Engagement? *The International Journal of Press/Politics*, årg. 22(1), s. 23–42. <https://doi.org/10.1177/1940161216673196>
- Jungherr, A. (2014). The Logic of Political Coverage on Twitter: Temporal Dynamics and Content. *Journal of Communication*, årg. 64(2), s. 239–259. <https://doi.org/10.1111/jcom.12087>
- Jungherr, A. (2016). Twitter use in election campaigns: A systematic literature review. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 13(1), s. 72–91. <https://doi.org/10.1080/19331681.2015.1132401>
- Jungherr, A. og Theocharis, Y. (2017). The empiricist's challenge: Asking meaningful questions in political science in the age of big data. *Journal of Information Technology and Politics*, årg. 14(2), s. 97–109. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1312187>
- Kalsnes, B. (2016). The Social Media Paradox Explained: Comparing Political Parties' Facebook Strategy Versus Practice. *Social Media + Society*, årg. 2(2), s. 1-11. <https://doi.org/10.1177/2056305116644616>
- Kaplan, A. M. og Haenlein, M. (2010). Users of the world, unite! The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*, årg. 53(1), s. 59–68. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2009.09.003>
- Karlsen, R. (2015). Followers are opinion leaders: The role of people in the flow of political communication on and beyond social networking sites. *European Journal of Communication*, årg. 30(3), s. 301–318. <https://doi.org/10.1177/0267323115577305>
- Karlsen, R. og Enjolras, B. (2016). Styles of Social Media Campaigning and Influence in a Hybrid Political Communication System: Linking Candidate Survey Data with Twitter Data. *The International Journal of Press/Politics*, årg. 21(3), s. 338–357. <https://doi.org/10.1177/1940161216645335>

- Karpf, D., Kreiss, D., Nielsen, R. K. og Powers, M. (2015). The Role of Qualitative Methods in Political Communication Research: Past, Present, and Future — Introduction. *International Journal of Communication*, årg. 1(9), s. 1888–1906.
- Keller, T. R. og Königslöw, K. K. (2018). Pseudo-discursive, mobilizing, emotional, and entertaining: identifying four successful communication styles of political actors on social media during the 2015 Swiss national elections. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 15(4), s. 358–377. <https://doi.org/10.1080/19331681.2018.1510355>
- Keller, T. R. og Klinger, U. (2019). Social Bots in Election Campaigns: Theoretical, Empirical, and Methodological Implications. *Political Communication*, årg. 36(1), s. 171–189. <https://doi.org/10.1080/10584609.2018.1526238>
- Kjeldsen, L. (2016). Ændrede relationer mellem politikere og journalister på sociale netværkssider. *MedieKultur*, årg. 59(1), s. 95–114.
- Klinger, U. (2013). Mastering the Art of Social Media. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 717–736. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.782329>
- Klinger, U. og Russmann, U. (2017). “Beer is more efficient than social media”—Political parties and strategic communication in Austrian and Swiss national elections. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(4), s. 299–313. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1369919>
- Klinger, U. og Svensson, J. (2015). The emergence of network media logic in political communication: A theoretical approach. *New Media & Society*, årg. 17(8), s. 1241–1257. <https://doi.org/10.1177/1461444814522952>
- Koc-Michalska, K., Gibson, R. og Vedel, T. (2014). Online Campaigning in France, 2007–2012: Political Actors and Citizens in the Aftermath of the Web.2.0 Evolution. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 11(2), s. 220–244. <https://doi.org/10.1080/19331681.2014.903217>
- Koc-Michalska, K. og Lilleker, D. (2017). Digital Politics: Mobilization, Engagement, and Participation. *Political Communication*, årg. 34(1), s. 1–5. <https://doi.org/10.1080/10584609.2016.1243178>
- Kovic, M., Rauchfleisch, A., Metag, J., Caspar, C. og Szenogrady, J. (2017). Brute force effects of mass media presence and social media activity on electoral outcome. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(4), s. 348–371. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1374228>
- Kreiss, D. (2012). *Taking our country back: the crafting of networked politics from Howard Dean to Barack Obama*, Oxford: Oxford University Press.
- Kristensen, J. B., Albrechtsen, T., Dahl-Nielsen, E., Jensen, M., Skovrind, M. og Bor-nakke, T. (2017). Parsimonious data: How a single Facebook like predicts voting behavior in multiparty systems. *PLOS ONE*, årg. 12(9), s. 1–12. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0184562>
- Laaksonen, S.-M., Nelimarkka, M., Tuokko, M., Marttila, M., Kekkonen, A. og Villi, M. (2017). Working the fields of big data: Using big-data-augmented online ethnog-

- raphy to study candidate–candidate interaction at election time. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(2), s. 110–131. <https://doi.org/10.1080/19331681.2016.1266981>
- Larsson, A. O. (2016). Online, all the time? A quantitative assessment of the permanent campaign on Facebook. *New Media & Society*, årg. 18(2), s. 274–292. <https://doi.org/10.1177/1461444814538798>
- Larsson, A. O. (2015). Pandering, protesting, engaging. Norwegian party leaders on Facebook during the 2013 ‘Short campaign’.’ *Information, Communication & Society*, årg. 18(4), s. 459–473. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2014.967269>
- Larsson, A. O. (2019). Winning and losing on social media: Comparing viral political posts across platforms. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*, 135485651882158. <https://doi.org/10.1177/1354856518821589>
- Larsson, A. O. og Ihlen, Ø. (2015). Birds of a feather flock together? Party leaders on Twitter during the 2013 Norwegian elections. *European Journal of Communication*, årg. 30(6), s. 666–681. <https://doi.org/10.1177/0267323115595525>
- Larsson, A. O. og Kalsnes, B. (2014). ‘Of course we are on Facebook’: Use and non-use of social media among Swedish and Norwegian politicians. *European Journal of Communication*, årg. 29(6), s. 653–667. <https://doi.org/10.1177/0267323114531383>
- Larsson, A. O. og Moe, H. (2012). Studying political microblogging: Twitter users in the 2010 Swedish election campaign. *New Media & Society*, årg. 14(5), s. 729–747. <https://doi.org/10.1177/1461444811422894>
- Lee, B. og Campbell, V. (2016). Looking Out or Turning in? Organizational Ramifications of Online Political Posters on Facebook. *The International Journal of Press/Politics*, årg. 21(3), s. 313–337. <https://doi.org/10.1177/1940161216645928>
- Lilleker, D. G., Tenscher, J. og Štětka, V. (2015). Towards hypermedia campaigning? Perceptions of new media’s importance for campaigning by party strategists in comparative perspective. *Information, Communication & Society*, årg. 18(7), s. 747–765. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2014.993679>
- Lilleker, D. G., Koc-Michalska, K., Negrine, R., Gibson, R., Vedel, T. og Strudel, S. (2017). Social media campaigning in Europe: Mapping the terrain. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 14(4), s. 293–298. <https://doi.org/10.1080/19331681.2017.1397239>
- Loader, B. D., Vromen, A. og Xenos, M. A. (2016). Performing for the young networked citizen? Celebrity politics, social networking and the political engagement of young people. *Media, Culture & Society*, årg. 38(3), s. 400–419. <https://doi.org/10.1177/0163443715608261>
- Magin, M., Podschuweit, N., Haßler, J. og Russmann, U. (2017). Campaigning in the fourth age of political communication. A multi-method study on the use of Facebook by German and Austrian parties in the 2013 national election campaigns.

- Information, Communication & Society*, årg. 20(11), s. 1698–1719. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1254269>
- Margolis, M. og Resnick, D. (2000). *Politics as Usual: The Cyberspace 'Revolution'*. 1 edition. Thousand Oaks: SAGE Publications, Inc.
- Moe, H. og Larsson, A. O. (2013). Untangling a Complex Media System. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 775–794. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.783607>
- Newman, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A. og Nielsen, R., K. (2019). Reuters Digital News Report 2019. Oxford, UK: Report, Reuters Institute for the Study of Journalism
- Norris, P. (2000). *A virtuous circle: political communications in postindustrial societies*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Norris, P. (2001). *Digital divide: civic engagement, information poverty, and the Internet*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Quinlan, S., Gummer, T., Roßmann, J. og Wolf, C. (2018). 'Show me the money and the party!' – variation in Facebook and Twitter adoption by politicians. *Information, Communication & Society*, årg. 21(8), s. 1031–1049. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1301521>
- Rauchfleisch, A. og Metag, J. (2015). The special case of Switzerland: Swiss politicians on Twitter. *New Media & Society*, årg. 18(10), s. 2413–2431. <https://doi.org/10.1177/1461444815586982>
- Rogers, R., 2013. *Digital methods*, Cambridge (Massachusetts): The MIT Press.
- Segaard, S. B. (2015). Perceptions of Social Media: A Joint Arena for Voters and Politicians? *Nordicom Review*, årg. 36(2), s. 65–78. <https://doi.org/10.1515/nor-2015-0017>
- Segesten, A. D. og Bossetta, M. (2017). A typology of political participation online: how citizens used Twitter to mobilize during the 2015 British general elections. *Information, Communication & Society*, årg. 20(11), s. 1625–1643. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1252413>
- Skovsgaard, M. og Van Dalen, A. (2013). Doping the gatekeepers. *Information, Communication & Society*, årg. 16(5), s. 737–756. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2013.783876>
- Solijonov, A. *Voter Turnout Trends around the World*. Sweden: IDEA.
- Sørensen, M. P. (2016). Political conversations on Facebook – the participation of politicians and citizens. *Media, Culture & Society*, årg. 38(5), s. 664–685. <https://doi.org/10.1177/0163443715620924>
- Southern, R. (2015). Is Web 2.0 Providing a Voice for Outsiders? A Comparison of Personal Web Site and Social Media Use by Candidates at the 2010 UK General Election. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 12(1), s. 1–17. <https://doi.org/10.1080/19331681.2014.972603>
- Stier, S., Bleier, A., Lietz, H. og Strohmaier, M. (2018). Election Campaigning on Social Media: Politicians, Audiences, and the Mediation of Political Communication on

- Facebook and Twitter. *Political Communication*, årg. 35(1), s. 50–74. <https://doi.org/10.1080/10584609.2017.1334728>
- Stier, S., Posch, L., Bleier, A. og Strohmaier, M. (2017). When populists become popular: comparing Facebook use by the right-wing movement Pegida and German political parties. *Information, Communication & Society*, årg. 20(9), s. 1365–1388. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1328519>
- Stockemer, D. og Barisione, M. (2017). The ‘new’ discourse of the Front National under Marine Le Pen: A slight change with a big impact. *European Journal of Communication*, årg. 32(2), s. 100–115. <https://doi.org/10.1177/0267323116680132>
- Strandberg, K. (2013). A social media revolution or just a case of history repeating itself? The use of social media in the 2011 Finnish parliamentary elections. *New Media & Society*, årg. 15(8), s. 1329–1347. <https://doi.org/10.1177/1461444812470612>
- Strömbäck, J. (2007). Political Marketing and Professionalized Campaigning: A Conceptual Analysis. *Journal of Political Marketing*, årg. 6(2–3), s. 49–67. https://doi.org/10.1300/J199v06n02_04
- Suiter, J., Culloty, E., Greene, D. og Siapera, E. (2018). Hybrid media and populist currents in Ireland’s 2016 General Election. *European Journal of Communication*, årg. 33(4), s. 396–412. <https://doi.org/10.1177/0267323118775297>
- Tromble, R. (2016). Thanks for (actually) responding! How citizen demand shapes politicians’ interactive practices on Twitter. *New Media & Society*, årg. 20(2), s. 676–697. <https://doi.org/10.1177/1461444816669158>
- Vaccari, C. (2013). *Digital politics in Western democracies: a comparative study*, Baltimore, MD: Johns Hopkins Univ. Press.
- Vaccari, C. og Valeriani, A. (2015). Follow the leader! Direct and indirect flows of political communication during the 2013 Italian general election campaign. *New Media & Society*, årg. 17(7), s. 1025–1042. <https://doi.org/10.1177/1461444813511038>
- Vaccari, C. og Valeriani, A. (2018). Dual Screening, Public Service Broadcasting, and Political Participation in Eight Western Democracies. *The International Journal of Press/Politics*, årg. 23(3), s. 367–388. <https://doi.org/10.1177/1940161218779170>
- Vaccari, C. og Valeriani, A. (2016). Party Campaigners or Citizen Campaigners? How Social Media Deepen and Broaden Party-Related Engagement. *The International Journal of Press/Politics*, årg. 21(3), s. 294–312. <https://doi.org/10.1177/1940161216642152>
- Van Aelst, P., van Erkel, P., D’heer, E. og Harder, R. A. (2017). Who is leading the campaign charts? Comparing individual popularity on old and new media. *Information, Communication & Society*, årg. 20(5), s. 715–732. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2016.1203973>
- Van Dalen, A., Fazekas, Z., Klemmensen, R. og Hansen, K. M. (2015). Policy Considerations on Facebook: Agendas, Coherence, and Communication Patterns in the

- 2011 Danish Parliamentary Elections. *Journal of Information Technology & Politics*, årg. 12(3), s. 303–324. <https://doi.org/10.1080/19331681.2015.1061398>
- Vergeer, M. (2012). Politics, elections and online campaigning: Past, present . . . and a peek into the future. *New Media & Society*, årg. 15(1), s. 9–17. <https://doi.org/10.1177/1461444812457327>
- Vergeer, M. og Franses, P. H. (2016). Live audience responses to live televised election debates: time series analysis of issue salience and party salience on audience behavior. *Information, Communication & Society*, årg. 19(10), s. 1390–1410. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2015.1093526>
- Vochocová, L., Štětka, V. og Mazák, J. (2016). Good girls don't comment on politics? Gendered character of online political participation in the Czech Republic. *Information, Communication & Society*, årg. 19(10), s. 1321–1339. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2015.1088881>
- Webster, J., & Watson, R. T. (2002). Analyzing the Past to Prepare for the Future: Writing a Literature Review. *MIS Quarterly*, årg. 26(2), s. xiii–xxiii. www.jstor.org/stable/4132319

BØGER

Håb for demokratiet

Malte Frøslee Ibsen, 2019

Den nye internationale

Gyldendal, København

207 sider, 149,95 kr.

Silas Harrebye, 2019

Sæt strøm til demokratiet

Gyldendal, København

165 sider, 129,95 kr.

Anmeldt af Jesper Vestermark Køber, ph.d., postdoc ved Institut for Kommunikation, Københavns Universitet

De vestlige demokratier står i en alvorlig krise. Sådan lyder konklusionen fra en række politologer og historikere i kølvandet på højrefløjspopulismens fremmarch og valget af Donald Trump til amerikansk præsident i 2016 (Mounk 2018; Diamond 2019; Levitsky & Ziblatt 2019). Forskerne advarer mod indskrænkninger i individets frihedsrettigheder, politikerlede og autoritære tendenser blandt vestlige ledere. Kritikken af det aktuelle demokrati stikker dog dybere og illustrerer, ifølge andre samfundsforskere, den økonomiske omfordeling og økonomisk magtkoncentration, som siden “den demokratiske guldalder” fra 1945 til ca. 1970 har udhulet det repræsentative demokrati. (Crouch 2004; Streeck 2013; Brown 2015) De forskellige bidrag har for nyligt fået følgeskab af to bøger, der hver især diskuterer demokratiets tilstand, populismens fremmarch og neoliberalismens dominans i en dansk kontekst: Malte Frøslee Ibsens *Den nye internationale* og Silas Harrebyes *Sæt strøm til demokratiet*.

Forfatterne er begge samfundsvidenskabelige forskere, der formår at anskueliggøre de aktuelle og strukturelle problemer for demokratiet. Samtidig er de i modsætning til mange andre forskere ikke kun optaget af demokratiets forfaldshistorie. I stedet retter de fokus mod løsninger, der kan bekæmpe populisme, demokratisere samfundet, løse klimakrisen, få bugt med den stigende ulighed og skabe bedre demokratier. Ibsen appellerer til venstrefløjen om at omfavne det europæiske samarbejde, og Harrebye opfordrer til at eksperimentere med og udvikle demokratiet.

Ingen af forfatterne formår dog overbevisende at gentænke demokratiet eller at besvare de problemstillinger, populismen rejser mellem folk og elite og det globale markeds udfordringer for det politiske system. Bøgernes løsninger på det repræsentative demokra-

tis spændinger er præget af gode refleksioner, men tager ikke dybere favntag med, hvordan demokratisering af samfundet skal foregå. Særligt savnes der svar på, hvordan det politiske niveau generobrer magt fra markederne, samtidig med at civilsamfundet får en større indflydelse i det politiske system. Med andre ord giver bøgerne ikke egentlige svar på, hvordan oplevelsen af det nære demokrati går hånd i hånd med en styring af globale udviklinger, eller hvordan vi forhindrer, at demokratisering og et styrket folkestyre ikke fører til større indskrænkninger i individets frihedsrettigheder. Jeg vil i det følgende anmelde bøgerne hver for sig for til sidst at samle op.

Den nye internationale

Ph.d. i politisk teori Malte Frøslee Ibsen har i løbet af de seneste år etableret sig som en venstreorienteret kritiker med fast klumme i Berlingske og næsten daglige opdateringer om dansk og international politik på de sociale medier. Bogen viderefører dette samfundsengagement og præsenterer en vision for en europæisk venstrefløj, der omfavner Europa og navnligt EU. Ibsen er stærkt påvirket af Jürgen Habermas og Axel Honneth, og hans forslag om en demokratisering gennem Europa bygger videre på deres arbejde med offentlighed og demokratiets grænseoverskridende potentialer. Bogens originalitet er således begrænset, og skal i høj grad ses som en henvendelse til del af den danske venstrefløj, der befinder sig i Enhedslisten. Forfatteren ønsker kort fortalt at overbevise EU-skeptikerne, om at venstrefløjen kun kan udfordre og besejre neoliberalismen, forbedre demokratiet og løse klimakrisen ved at styrke det europæiske samarbejde på forskellige niveauer.

De overvejende grænseoverskridende problemer, som Europa står over for, identificerer Ibsen på overskuelig vis som fire hovedproblemer. De vestlige liberale demokratiers legitimitetskrise, ulighedskrisen, flygtningekrisen og klimakrisen. Det er identificeringen af problemerne, der fylder mest i bogen, og det er også den del, der er bedst viser Ibsen som skarp analytiker, der formår at skabe overblik. Han formidler toneangivende venstrefløjsakademikere som eksempelvis Thomas Piketty, Branko Milanovic, Adam Tooze, Mark Blyth, Judith Butler og Corey Robin i en overskuelig gennemgang af de store problemer, der truer udviklingen af en mere lige og fredelige verden. Bogen giver således et godt overblik over de forskellige kriser med et interessant og nuanceret syn på eksempelvis legitimitetskrise og højrefløjspopulismens sejr. For det første forstår Ibsen ikke bare højrefløjspopulismen som en effektiv retorisk strategi, der spiller befolkningsgrupper ud mod hinanden. I stedet forklarer han populismens politiske sejsgang som en konsekvens af de strukturelle forhold, der bevirker, at folk i overvejende grad oplever, at de er marginaliserede i det politiske system. Derfor advarer han også imod venstrefløjspopulisme, der afvises som en lidt oversolgt kommunikationsstrategi. I stedet argumenter Ibsen for at gøre op med de strukturelle forhold ved at demokratisere EU og styrke det progressive potentiale i unionen, så politikerne igen tager overherredømmet over den kapitalistiske markedsøkonomi. Men kan man forstå og overvinde højrefløjspopulismen

uden at tage deres protest mod de angivelige konsekvenser af indvandringen og venstrefløjens kulturelle magt hegemoni alvorligt? Denne forståelse behøver ikke at acceptere populisternes udsagn som sande. Men som Ibsen selv erklærer, er flygtningekrisen et uløseligt moralsk dilemma, netop fordi folks modvilje mod flygtninge også handler om bevare opbakningen til velfærdsstaten. Derved lader kampen mod højrefløjen sig ikke reducere til et spørgsmål om ændringer i det strukturelle magtforhold alene, men også finde løsninger på migrations- og flygtningekrisen, som Ibsen også er inde på, da han diskuterer Socialdemokratiets plan om at oprette modtagercentre i Nordafrika. Med rette kritiserer han denne plan for at dreje sig mere om at forhindre flygtninge og migranter i at komme til Danmark frem for reelt at standse deres incitament til at vende mod Europa. Flygtningekrisen synliggjorde konflikten mellem folkets styre og de basale rettigheder, og det er endnu heller ikke gennemskueligt, hvordan et styrket EU vil kunne løse denne iboende konflikt i demokratiet.

Bogen afsluttes med to kapitler, der argumenterer for, at netop et stærkere europæisk samarbejde kan løse de forskellige kriser. Ifølge Ibsen viser Margrethe Vestagers arm-lægning med Apple og Google, at EU besidder et progressivt potentiale, når unionen udfordrer de globale markeder. Ibsen argumenterer dog for, at demokratiseringen skal finde sted på alle niveauer. Det vil sige en demokratisering af det lokale, staten og det europæiske niveau. Ibsen kalder dette samarbejde for 'den nye internationale' og knytter derved an til arven fra den europæiske arbejderbevægelses Første og Anden Internationale stiftet i henholdsvis 1864 og 1889. 'Den demokratiske internationale' bør således underlægge den politiske og økonomiske magt demokratiske kerneinstitutioner som civilsamfundet, offentligheden og parlamentet.

For denne anmelder er det indlysende, at et demokratisk europæisk samarbejde er det eneste troværdige svar på den politiske legitimitetskrise. Bogen er derfor et tiltrængt opråb til venstrefløjen fra Socialdemokratiet til Enhedslisten om at samle sig om en fælles kamp mod ulighedsskabende og velfærdsstatsfjendtlige økonomiske politikker. Til gengæld savner jeg, at Ibsen for alvor påtager sig opgaven med at gentænke, hvad en ny 'internationale' kan betyde i det 21. århundredes mangfoldige velfærdsstater. Forfatteren understreger flere gange de forskellige betingelser en ny 'internationale' skal arbejde under sammenlignet med tidligere. De foregående internationale samarbejder, der alle på hver deres måde slog fejl, byggede på identifikationen af arbejderklassen i industrisamfundet. Denne arbejderklasse og dette industrisamfund findes ikke længere. I dag lever vi i et anderledes klassesamfund med en stor velfærdsstat og en høj velstand. 'Den nye internationale' skal derfor, ifølge Ibsen, være en såkaldt 'demokratisk internationale', der ikke er bundet til den industrielle arbejderklasse. Spørgsmålet er dog, som det har været i mange år: Hvordan kan der skabes en 'internationale', som ikke gennemgår samme skæbne som de foregående, der alle døde ud inden de havde realiseret deres mål? Eller sagt på en anden måde, hvorfor kan det lykkes denne gang?

Afvisningen af klassebegrebet er interessant, men gør det også svært for forfatteren at identificere, hvordan samfundsforandringerne skal komme i et komplekst postindustri-

elt samfund med et diffust civilsamfund. Ibsen appellerer til at finde civilsamfundets demokratiseringspotentiale, til fremkomsten af en europæisk offentlighed og en revitalisering af partierne, uden at disse forslag forekommer særlig vidtgående, fordi de består af nogle svært identificerbare kategorier, som et mere stringent klassebegreb bedre kunne håndtere. Ved heller ikke at fremhæve, hvor langt denne demokratisering skal gå, mister denne nye 'internationale' noget af dens visionære og utopiske karakter. Hvor meget ønsker Ibsen eksempelvis at fastholde de forgående internationalers krav om demokratisering af samfundsøkonomien? I øjeblikket diskuterer særligt den amerikanske og britiske venstrefløj forskellige former for økonomisk demokrati, og Ibsens karakteristik af neoliberalismens opgør med statens håndtering af markedet samt den voksende ulighed gør disse spørgsmål højaktuelle. Han fremhæver, at fagbevægelsen bør forene kræfterne, men han forholder sig ikke til de mange forskellige interesser og styrkeforhold, som lønmodtagerorganisationerne har i de enkelte medlemslande. Forskelligheder, som er med til at skabe vanskelighederne ved at etablere større sammenhæng og samarbejde i den europæiske fagbevægelse. En ny europæisk offentlighed ser han i facebookgrupper, der organiserer sig på tværs af lande, men ingen af disse har endnu fået stor slagkraft. Mere konkret mener Ibsen, at det europæiske partisamarbejde bør styrkes. Han ser potentiale i det momentum, Jeremy Corbyn og Bernie Sanders har skabt for at udvikle de gamle partier, men først og fremmest appellerer Ibsen til et tværpolitisk og mere robust samarbejde mellem alle europæiske landes venstrefløjs- og socialdemokratiske partier. Problemet er dog ikke kun, at den dynamiske kraft, som en demokratibevægelse vil være, fremstår noget fjern og ukonkret. Han diskuterer ikke på hvilke præmisser de styrkede partidannelser kan få afgang til magten i EU-systemet. Ibsen undgår således en diskussion af de forskellige forslag, der foreligger om europæiske partidannelser og vælgernes muligheder for at stemme på tværeuropæiske lister til EU-parlamentsvalgene.

Bogen løser således ikke de dilemmaer, som et styrket europæisk samarbejde medfører for borgere i de mindre lande, der risikerer at føle sig marginaliseret. En af de væsentligste problemstillinger er kompetencefordelingen mellem nationalstaten og det europæiske samarbejde samt borgernes ønske om nærhed til magten. En demokratisering af EU må derfor forholde sig til, hvordan den konstante kamp om dirigentstokken mellem medlemsstaterne, kommissionen og parlamentet skal løses. Ibsen afviser en europæisk superstat, selvom han ønsker at styrke de folkevalgte elementer. Hans forslag indebærer, at de nationale parlamenter stadig udgør den primære referenceramme. Ibsens ide om simultan demokratisering af det lokale, nationale og internationale niveau forekommer dog som ønsketænkning, når han ikke nærmere kommer ind på, hvilke kompetencer der skal ligge på hvilke niveauer. Demokratiet er ikke et nulsumsspil, skriver forfatteren. Men skal EU-parlamentet, som Ibsen foreslår, have mere magt, betyder det vel, at medlemslandene på yderligere områder må acceptere at være bundet af de beslutninger de europæiskvalgte politikere træffer?

Endelig kan det undre, at forfatteren ikke diskuterer, hvilke erfaringer venstrefløjen har gjort sig, siden SF antog en mere EU-positiv linje fra 1990'erne og frem. SF er i dag blandt de partier i Folketinget, der har omfavnet det europæiske fællesskab allermest,

hvilket har betydet, at partiets kritik af det europæiske demokrati er nedtonet. Det er derfor næppe SF, forfatteren sigter til, men derimod nærmere Enhedslisten, der fortsat er modstandere af EU. Spørgsmålet er dog, hvad SF's transformation har skabt af positive succeser, som Enhedslisten kan tage ved lære af? En sådan nødvendig diskussion for venstrefløjen vil Ibsen oplagt kunne tage .

Sæt strøm til demokratiet

Silas Harrebye forsker i demokratisk aktivisme og har blandt mange tillidshverv været hovedbestyrelsesmedlem i Alternativet. Afsenderen er altså en samfundsbevidst forsker, der ønsker at forbedre det demokrati, han er en del af. I bogen *Sæt strøm til demokratiet* henter han inspiration fra den medicinske verden, da han i de tre afsnit "diagnose", "behandling" og "prognose" søger løsninger på demokratiets problemer. Harrebye betegner sig selv som en demokratibegeistret demokratikritiker, og der er ingen tvivl om, at der er god grund til at diskutere og nytænke vort folkestyres principper. Forfatterens begrebsapparatet med fokus på chok og terapi er dog ikke specielt overbevisende. Det medicinske sprog er nytænkende, og kan måske skabe en interesse hos nogle læsere, men det udvider ikke forståelsesrammen eller hjælper til at gentænke de demokratiske principper og praktiske spilleregler. Han beskriver demokrati som en tom, hellig og overbelastet betegnelse (Harrebye 2019, 8), men ender i nogen grad selv med at bidrage til overbelastningen, da forfatteren lader sig rive med af retorikken. Store dele af bogen følger skabelonen: demokratiet har problem a, demokratiet har problem b, hvorefter afsnittet afsluttes med en formulering som "sæt strøm til demokratiet - det *dør* hverken du eller det af". Alt i alt en meget sympatisk indstilling, men den sætter ikke nogen retning for, hvor vi skal hen.

I første del diagnosticerer Harrebye vort demokrati. Her er konklusionerne ikke ulig Ibsens. Der er noget fundamentalt i vejen med demokratiet. Selvom det fremstår velfungerende sammenlignet med tidligere og andre steder i verden, er der, ifølge Harrebye, alarmerende tendenser for det repræsentative demokrati. Konkret er systemet forældet, da det både har nogle forfatningsmæssige uklarheder og nogle konkrete udfordringer med voksende mistillid til politikerne. Forfatteren mener imidlertid ikke, at det kun er det politiske system, der lider i disse år. Også den offentlige debat har en række problemer: De nye sociale medier giver en skævvredet offentlig debat, der isolerer mere, end den samler. Politikerne bliver i stigende grad pakket ind i kommunikation. Blandt de borgere, der bruger demokratiet, er der en social skævhed. Civilsamfundet bedriver i stigende grad cost-benefit-kynisme, hvor vores handlinger vurderes efter markedets principper. At deltage er godt på CV'et og derved i udgangspunktet en strategi for at placere sig selv i en gunstigere situation på arbejdsmarkedet eller i det sociale liv. I øjeblikket oplever de vestlige samfund således, at de uoverskuelige samfundsproblemer leder til polarisering og giver populistiske frit spil til at tilbyde lette løsninger. Alt sammen fornuftige indvendinger, der sætter fingeren på relevante problemer for vor tids demokrati.

Harrebye når således til den samlede pointe, at demokratiet er gået i stå (eller i koma, som det hedder i bogen), fordi borgerne i dag tager rettigheder og det politiske system for givet. Værst er, ifølge Harrebye, den kritiske stilstand og mangel på demokratisk innovation. (Harrebye 2019, 34). . Konklusionen er ikke ulig den britiske historiker David Runciman, der i bøgerne *The Confidence Trap* og *How Democracy Ends* bl.a. argumenter for, at truslen mod demokratiet ikke kommer fra voldelige kupmagere, som tidligere, men fra selvtilfredshed og befolkninger, der har mistet interessen i demokratiet. (Runciman 2014; Runciman 2018).

Desværre gør Harrebye ikke meget ud af at definere, hvad han forstår som demokrati. På trods af at demokrati er bogens hovedemne, består diagnosticeringens hovedproblem i, at den ikke uddyber forskellene mellem forskellige former for demokrati. Forfatteren gør opmærksom på det formelle og det substantielle demokrati, men han forklarer ikke nærmere, hvordan de hænger sammen (Harrebye 2019, 18-19). Andre centrale begreber er placeret i noterne, selvom læseren kunne have haft stor gavn af en indledende begrebsafklaring i brødteksten. Det kan synes at være en mindre detalje og kan være et krav fra forlaget. Men den manglende forklaring på forholdet mellem de såkaldt forfatningsmæssige uklarheder og den generelle mistillid viser sig desværre at blive en grundlæggende mangel i hele bogen. Vi får ikke klart at vide, hvilken type demokrati vi har i dag og, hvilket demokrati vi skal bevæge os henimod. Det skaber problemer, når vi skal forstå de løsninger, Harrebye præsenterer i det efterfølgende afsnit. For hvem skal adressere nye initiativer og gøre dem til virkelighed? Eller hvem er patienten, og hvem er lægen, kunne man spørge Harrebye?

I det næste afsnit "behandling" afsøger Harrebye mulighederne for chokterapi. Termen er inspireret af Naomi Klein, men i modsætning til Klein, ser Harrebye chokterapien som en positiv behandling. Han giver fire typer løsninger, der med konstruktive, forstyrrende funktioner kan være vejen ud af krisen. Den første løsning, katastrofen, beskrives som en akut og chokerende fare, der kan få enkeltpersoner, grupper og institutioner til at handle. Han bruger flygtningekrisen i 2015 og Cambridge Analytica-skandalen som eksempler på pludselige kriser, der spontant fik mange mennesker til at engagere sig. Den anden løsning, provokationen, er opsigtsvækkende og fremtvinger reaktioner. Her kommer Harrebyes forskningsfelt i demokratisk aktivisme for alvor i spil, da han argumenterer skarpt for, at demokratiske aktioner ikke altid bør vær saglige eller civiliserede for at få effekt. Eksempelvis anklagede mange pibekonzerten mod Helle Thorning Schmidt 1. maj 2014 for at være udemokratisk, da den forhindrede statsministeren i at tale til forsamlingen. Harrebye viser aktionens demokratiske funktion, idet protesten netop aktiverede nogle mennesker, der normalt ville forholde sig passivt til politikerne. Når borgerne aktivt og på provokerende vis deltager, giver demokratiet mening for dem, der måske ellers ville være sunket yderligere ned i den politiske apati. Den tredje løsning, inspiration, tager udgangspunkt i sociale iværksættere og mange forskellige forsøg rundt om i landet. Her nævnes bl.a. Roskilde Festival, GoMore, Thorupstands Kystfiskerlaug, Ungdommens Folkemøde og Folketingets forsøg med borgerforslag som eksempler på nye fællesskaber og skaberkraft rundt om i landet. I den fjerde løsning, utopien, argumenterer Harrebye for

værdien i utopiske forestillinger, fordi de kan stimulere vores fantasi og inspirere til handling og nyudvikling.

Overordnet set er der altså tale om både mentalitetsændringer og konkrete bud på handlinger, folk kan gøre brug af for at styrke demokratiet. Uden at han eksplicit formulerer det, skinner det igennem, at Harrebye ikke kun forstår demokrati som en kampplads om ideer, men at bestemte fortolkninger af klima- og flygtningespørgsmålet også giver en mere demokratisk politik. Fascinationen af de bevægelser, som han behandler, ender desværre med at overskygge for i hvert fald to interessante diskussioner, der kunne handle om gentænkningen af det repræsentative demokrati og konflikten mellem frihedsrettigheder og flertalsstyre.

Haarebye viser de forskellige initiativers potentiale, men han diskuterer ikke, hvordan de på et mere strukturelt plan kan forandre demokratiet. Problemet for de mange mere løst organiserede protester, som Harrebye præsenterer, er, at de ikke har forbindelse til det politiske system. Harrebye skelner derfor mellem Politik med stort P, der er den partipolitik, der foregår på Christiansborg, og “det politiske”. “Det politiske” er alle former for ekstraparlamentarisme, som både omfatter brede protestbevægelser og “hende der tager initiativ til en fælles byhave på toppen af sin andelsbolig” (Harrebye 2019, 118-119). Denne forskel mellem demokratiet i staten og demokratiet i civilsamfundet er interessant, men Harrebye besvarer ikke det nærliggende spørgsmål om, hvordan handlinger i civilsamfundet påvirker det repræsentative demokrati. Bogens ærinde jo netop er at gentænke det politiske system, men bogen diskuterer ikke, hvilken rolle civilsamfundet skal spille i gentænkningen af demokratiet og den grundlovsændring, han ser som nødvendig. Et af de steder, Harrebye kunne have taget fat, er i den sammenligning, han indledningsvist præsenterer mellem nutidens bevægelser og fortidens andelsbevægelse og arbejderbevægelse (Harrebye 2019, 9-10). De sociale bevægelser flyttede grænserne for demokratiet omkring forrige århundredeskifte og fremhæves derfor som eksempler for vor tids civilsamfundsprotester. Forskellen til de tidligere bevægelser er, at de blev forankret i det politiske system gennem partierne. I dag hvor partiernes magt er mindsket, hvordan skabes så forandring og udvikling i demokratiet?

Som Yascha Mounk har argumenteret for, og som Harrebye citerer, består en af de grundlæggende konflikter i demokratiet i dag mellem flertallets ønsker og den enkelte borgers frihedsrettigheder. Det ville derfor være oplagt for Harrebye at diskutere bevægelsernes potentiale i dette dilemma mellem udvidelse af den enkeltes frihed og de kollektive beslutningsprocesser.

I bogens sidste del, “prognose”, indgyder forfatteren læseren håb, idet han bl.a. forudsiger, at den næste store bølge vil blive en global social demokratibevægelse, der kan opstå mange forskellige steder. Denne bevægelse vil, ifølge Harrebye, føre til “et opgør med det repræsentative demokrati, som vi kender det” og nødvendiggøre “en ændring af grundloven og en ny forståelse af, hvad politisk medborgerskab indebærer – ikke fordi en sådan bevægelse er imod det liberale demokrati, men fordi den ser behovet for i tide at udvikle og ændre det” (Harrebye 2019, 146). Formuleringer som denne er udtryk for, at

Harrebye helgarderer og undviger at diskutere, hvordan og hvilke dele af det repræsentative demokrati, der skal omformuleres. Samtidig savner denne afsluttende forventning om et demokratioprør substans. Eksempelvis taler forfatteren mere som en håbefuld demokratielsker end som en forsker, da han forudsiger, at demokratibølgen kan starte i Kina. Netop i Kina ser vi konturerne af den mest gennemførte totalitære overvågningsstat nogensinde, og den kinesiske udvikling er et skræmmende eksempel på, at den totalitære stat faktisk formår at løfte et undertrykt folk ud af fattigdom.

Samlet vurdering

Overordnet betragtet er det glædeligt, at de to samfundsforskere tager indretningen af demokratiet op til overvejelse og afprøver vores idealer mod virkelighedens styreform. Der er i den grad brug for bøger, der som disse fokuserer på aktuelle problemstillinger omkring den stigende politikerlede, det svækkede demokrati og manglen på stærke institutioner og bevægelser, der styrker demokratiet. Dog forekommer det besynderligt, at ingen af de to bøger fokuserer på teknologiudviklingens betydning og den fjerde industrielle revolutions potentiale for at ændre afgørende ved samfundsindretningen og derved demokratiet.

Mere grundlæggende står bøgerne med det problem, at de på den ene side fremstår meget radikale med ønsker om at skabe en ny 'internationale' eller en gentænkning af det politiske system. På den anden side præsenterer forfatterne løsningsforslag, der ikke emmer af egentlig nytænkning. Derved afspejler de den radikale kritiks udfordringer i et samfund, hvor folk frygter forandringer, og de politiske ønsker koncentrerer sig om at bevare det kendte. En af David Runcimans mere interessante pointer fra bogen *How Democracy Ends* handler om, at vores demokrati sammenlignet med 1930'ernes demokrati er langt mindre voldeligt og samtidig præget af langt flere ældre, som kun i mindre omfang ønsker grundlæggende samfundsændringer. Et af problemerne for nutidens protestbevægelser er således, hvordan man skaber forandring og lydhørhed i dette politiske klima, hvor også de toneangivende politiske partier forholder sig afvisende overfor demokratiske forandringer.

Forfatterne ønsker således også at bevare meget af det kendte. Ligeledes præsenterer ingen af forfatterne nogen model for en gentænkning af det parlamentariske repræsentative demokrati, som vi kender det. Det forbliver derfor uklart, hvordan nye bevægelser skal adressere demokratiets problemer uden at skulle repræsenteres politisk. Ibsen er mest klar omkring det første spørgsmål, idet han tillægger venstrefløjen en central rolle i samfundets demokratisering, og idet han argumenter for, at det er gennem det repræsentative demokrati i EU, at venstrefløjen kan styrkes.

Desværre præsenterer bøgerne forslag, der hverken opklarer, hvor langt forfatterne vil gå for at demokratisere samfundsøkonomien eller for at forbedre forholdet mellem civilsamfund og repræsentativt demokrati. Forslag, der måske kunne forløse den spæn-

ding, populismen adresserer mellem institutioner og folkevilje. Det kunne være rådsdemokratiet, eller borgerring, som flere diskuterer i disse år. Disse ideer bør diskuteres grundigere og placeres i den velstands- og velfærds kontekst, som gør forandringer langt mere komplicerede al den stund. Ibsen argumenterer for, at den nye 'internationale' skal udfoldes i et samfund, der er præget af mangfoldige velfærdsstater. Spørgsmålet er dog, om dette er en fordel eller en ulempe for nytænkningen af demokratiet? Både Harrebye og Ibsen kunne med fordel have kigget mere historisk på udviklingen af demokratiet og velfærdsstatens fremvækst i efterkrigstiden, hvor mere demokrati og mere velfærd paradoksalt har ført til både mere nærdemokrati og mere centralisering.

En af de vedvarende konflikter siden 2. verdenskrig har været spørgsmålet om nærhed i det demokratiske system. Civilsamfundets ønsker om et mere gennemskueligt demokrati vokser samtidig med, at velfærdsstaten udbygges og skaber services, men også distance. Der er således et problem med hensyn til demokratiske niveauer og den velfærds politik, som vi forfølger i Danmark. Siden græsrodsbevægelserne og den deltagerdemokratiske tænkning slog igennem i slutningen af 1960'erne, har stat og kommuner etableret bedre kanaler for demokratisk indflydelse. Paradoksalt har samme stat og kommune også centraliseret og distanceret magten fra borgerne i samme ombæring. Derfor er der et behov for at diskutere, hvordan lokaldemokrati, nationalt og internationalt demokrati fungerer sammen i gentænkningen af demokratiet.

Diskussioner som disse ville have ledt til mere interessante konklusioner, der kunne pege på, hvordan vi kommer videre. Vores samfund har brug for en stærkere diskussion af demokratiets muligheder i mødet med fremtiden. Vi - og de bevægelser, der kæmper for demokrati - har brug for håbet. Men vi har også brug for, at visionerne konkretiseres.

Litteratur

- Brown, W. (2015). *Undoing the Demos: Neoliberalism's Stealth Revolution*. New York: Zone Books. <https://doi.org/10.22439/fs.v0i0.5374>.
- Crouch, C. (2004). *Post-democracy*. Cambridge: Polity Press.
- Diamond, L. (2019). *Ill Winds. Saving Democracy from Russian Rage, Chinese Ambition and American Complacency*. New York: Penguin Press.
- Harrebye, S. (2019). *Sæt strøm til demokratiet*. København: Gyldendal.
- Ibsen, M. F. (2019). *Den nye internationale*. København: Gyldendal.
- Levitsky S. & Ziblatt D. (2019). *How Democracies Die*. New York: Broadway Books.
- Mounk, Y. (2018). *The People vs. Democracy. Why our Freedom is in Danger and How to Save it*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Runciman, D. (2013). *The Confidence Trap*. Princeton: Princeton University Press.
- Runciman, D. (2018). *How Democracy Ends*. London: Profile Books.
- Streeck, W. (2013). *Gekaufte Zeit: Die vertagte Krise des demokratischen Kapitalismus*. Berlin: Suhrkamp.

ABSTRACTS

Abstracts

The political theory of parties

Fabio Wolkenstein

Political theory has for a long time paid scant attention to the topic of political parties and partisanship. In recent times, however, there has emerged a body of theoretical research that seeks to draw attention to the place of parties and partisanship in a well-functioning polity. This article offers an overview of this research, discussing approaches that focus on partisanship as an associative practice, on the one hand, and approaches that focus on the party as an institution, on the other. The article argues that, while the two approaches no doubt usefully complement each other, concentrating on partisanship at the expense of party risks paying insufficient attention to the institutional structures that ultimately connect partisans to the state and allow them to exercise power. This is problematic insofar as it is especially the party as institution whose virtues are currently called into question. Given this, the article proposes to shift the emphasis in theoretical research from partisanship-centred theories to party-centred theories.

Party research in comparative politics

Anika Gauja and Karina Kosiara-Pedersen

How are party organisations studied within political science, and in particular, within comparative politics? In this article, we sketch out the tradition and main research contributions and provide theoretical reflections on how parties organize. We address the thesis of party decline of the 1980s and 1990s, and point to the focus on party change, rather than decline, from then on. We show the wealth of party organization studies and focus on the comparative studies, the specialization into subfields of party leadership, candidate nomination, party membership and party financing, and in the final section we point to the newest tendencies of personalization, new forms of affiliation and links to social movements. The overall conclusion is that the research field of political party organizations within comparative politics is, like political science in general, becoming more heterogeneous, specialized and quantified. Fewer general monographs and more journal articles dealing with a limited number of party organization characteristics are published, and while the qualitative research methods have not disappeared, they have given way to much more quantitative studies. There is a link between, on the one hand, how parties of the real world organize as well as the data that researchers have access to, and on the other hand, how the research field develops.

Unlocking the potential of party research: Bringing sociology back in

Leopold Ringel, Jan Schank, Damien Krichewsky and Jenni Brichzin

Research on political parties is a rich field, its origins dating back more than a century. Sociology played a crucial role in the foundation of party research. However, while party research has narrowed its scope and agenda, thus overlooking significant contributions from sociology, sociology has neglected the significance of political parties in the study of related social phenomena. To address this mismatch, the article explores how a sociological outlook on political parties can open up new research questions by conceptualizing political parties as embedded in societal processes, by accounting for various informal processes in party organizations, and by investigating the political profession with a comprehensive practice-based lens.

The role of social media in political communication: A literature study

Sander Andreas Schwartz

This study is a systematic literature review of research on social media and political communication from political parties or politicians in parliament. The literature review is narrowed down further to focus on European studies. The review sorts studies into three thematic categories: political sender, citizen engagement and public actors. The study finds that papers are mostly pessimistic about the democratic influence of social media. This might be because studies have been looking for a social media revolution rather than slow evolution over time. The paper goes on to divide studies according to digital methods using digital trace data or traditional methods or a combination of both. The literature review presents the advantages of each approach and further highlights the potential of mixed and multiple methods. Finally, the literature review highlights recent issues with collecting data through platform API and argues that the field should be careful about relying too heavily on this collection approach in the future as social media platforms are starting to restrict access to digital trace data.

